

สำนักงานกิจการยุติธรรม
OFFICE OF JUSTICE AFFAIRS

รายงานสถานการณ์

อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรม
ประจำปี พ.ศ. 2561

WHITE PAPER
ON CRIME & JUSTICE
2018

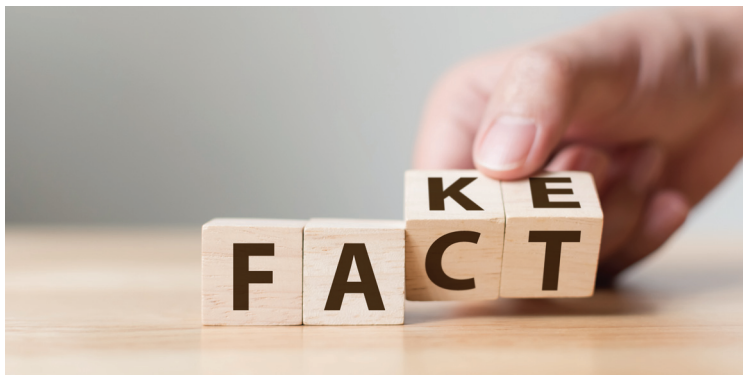
คำนำ

อาชญากรรมเป็นปรากฏการณ์หนึ่งที่เกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อสังคมทั้งต่อตัวประชาชนในสังคมโดยตรง ในฐานะผู้เสียหาย และโดยรวมคือสังคมเกิดความไม่สงบ ไม่ปลอดภัย เกิดความวุ่นวาย ก่อให้เกิดความกลัวอาชญากรรมในสังคมนั้นๆ รวมถึงสังคมไทย เนื่องจากอาชญากรรมนั้นมีผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของคนในสังคมถึงแม้ว่าสังคมจะมีความเจริญเติบโตก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีเพิ่มมากขึ้น น่าจะควบคุมอาชญากรรมได้ แต่ปรากฏว่าอาชญากรรมกลับไม่ลดลงจากสังคมไทย กลับทวีความรุนแรงและเพิ่มมากขึ้นและมีรูปแบบที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น กล่าวได้ว่าอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในสังคมไม่ได้มีลักษณะของการกระทำความผิดที่เหมือนกัน หรือเป็นแบบแผนเดียวกันเพื่อประโยชน์ในการศึกษาปัญหาและสถิติอาชญากรรมในสังคม และการกำหนดกฎหมายต่างๆ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการแยกประเภทของสถิติอาชญากรรม ซึ่งการรวบรวมสถิติอาชญากรรมและการนำเสนอสถานการณ์อาชญากรรมจึงถือว่าเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการหาแนวทาง ในการป้องกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในสังคมไทย โดยนำมาวิเคราะห์ และกำหนดเป็นนโยบายเพื่อนำไปปฏิบัติใช้ต่อไป ส่วนสำคัญอีกส่วนหนึ่งคือกระบวนการยุติธรรม ซึ่งเป็นกลไกสำคัญของรัฐ ในการสร้างความเป็นธรรมและความสงบเรียบร้อยของสังคม นอกจากนี้ยังเป็นกฎหมาย เป็นกระบวนการที่นำตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษตามกฎหมายและยังเป็นกระบวนการที่พิสูจน์ความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหาหรือจำเลย กล่าวได้ว่าข้อมูลและสถิติในแต่ละชั้นของกระบวนการยุติธรรมตั้งแต่ชั้นสอบสวนชั้นพิจารณาคดี และชั้นบังคับคดี (บังคับโทษ) จึงเป็นสถิติและข้อมูลที่สำคัญ หากสามารถรวบรวมข้อมูลในแต่ละขั้นตอนและแบ่งแยกโดยชัดเจนจะทำให้นำมาใช้ในการแก้ไขปรับปรุงกระบวนการยุติธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย

สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม ได้มีการรวบรวมสถิติอาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 – 2560 รวมทั้งได้จัดทำเป็นรายงานสถานการณ์อาชญากรรมในแต่ละปี เพื่อให้ได้ทราบถึงข้อมูลตารางแนวโน้มสถานการณ์อาชญากรรมในปีที่ผ่านมา การเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมภาพรวม และรายงานสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมของไทย ประจำปี พ.ศ. 2561 ฉบับนี้ ประกอบด้วย สถานการณ์และสถิติอาชญากรรมในภาพรวมของประเทศ ทั้งในส่วนของอาชญากรรมพื้นฐาน และอาชญากรรมชนิดพิเศษ ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ยาเสพติด การกระทำผิดของเด็กและเยาวชน และการพิจารณาคดีในกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งข้อมูลด้านการบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิด ทั้งในส่วนหน่วยงานกรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ ซึ่งสำนักงานกิจการยุติธรรม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานสถานการณ์อาชญากรรมฉบับนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องและภาคประชาชน ซึ่งสามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการป้องกัน แก้ไขปัญหาอาชญากรรมและพัฒนากระบวนการยุติธรรมไทยต่อไป

สารบัญ

Contents

หน้า

คำนำ
สารบัญ
บทสรุปผู้บริหาร

ส่วนนำ	ร่างสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรม ประจำปี 2561	8
ส่วนที่ 1	สถานการณ์อาชญากรรม	10
	สถิติคดีอาญาในชั้นตำรวจ	12
	ความผิดทางอาญาจำแนกตามกลุ่มอายุของผู้ต้องหาที่จับกุมได้	20
	การกระทำผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี	21
	สรุป	22
ส่วนที่ 2	กระบวนการดำเนินคดีอาญา	23
	กระบวนการดำเนินคดีอาญาในชั้นพนักงานอัยการ	23
	กระบวนการพิจารณาคดีในชั้นศาล	34
	สรุป	38
ส่วนที่ 3	กระบวนการหลังการพิจารณาคดี	39
	การกำหนดโทษ	39
	ผู้ต้องขังในเรือนจำ	41
	ผู้ถูกคุมประพฤติ	46
	การกระทำผิดของเด็กและเยาวชน	48
สรุป	51	
บทส่งท้าย	สรุปรายงานสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรม ประจำปี พ.ศ. 2561	52

บทสรุปผู้บริหาร

อาชญากรรม ถือได้ว่าเป็นปรากฏการณ์ปกติทางสังคมประเภทหนึ่ง ดังนั้น การที่จะลดหรือห้ามการเกิดขึ้นของอาชญากรรมจึงเป็นเรื่องที่ทำได้ค่อนข้างยาก แต่หากในสังคมใดมีจำนวนอาชญากรรมอยู่ในระดับสูง ก็ย่อมแสดงว่าสังคมนั้นขาดความปลอดภัย อันจะส่งผลกระทบต่อด้านอื่นๆ ในสังคมตามมา ดังนั้น การศึกษาในเรื่องสถิติของอาชญากรรม ตลอดจนกระบวนการยุติธรรมจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ ทั้งนี้ นอกจากจะเป็นการรายงานถึงสถานการณ์ของอาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมที่เกิดขึ้นในแต่ละปีแล้ว ยังสามารถพิจารณาถึงแนวโน้มของอาชญากรรมประเภทต่างๆ ที่กำลังเกิดขึ้น รวมถึงใช้ในการกำหนดนโยบายต่างๆ เพื่อป้องกัน ปราบปราม หรือแก้ไขให้เกิดความเหมาะสมกับลักษณะของอาชญากรรมที่เกิดขึ้น และเพื่อให้ทันกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบันอีกด้วย

รายงานสถานการณ์อาชญากรรม และกระบวนการยุติธรรมฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อรายงานถึงจำนวนตัวเลขทางสถิติ รวมถึงลักษณะของอาชญากรรมประเภทต่างๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่าง ปี พ.ศ. 2561 โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนที่สำคัญ กล่าวคือ ในส่วนแรกเป็นเรื่องของสถานการณ์อาชญากรรม ซึ่งจะเป็นการกล่าวถึงลักษณะหรือประเภทของอาชญากรรมที่มีการรายงานในชั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในส่วนต่อมาเป็นเรื่องของกระบวนการดำเนินคดีอาญา เป็นการกล่าวถึงกระบวนการในชั้นพิจารณาของพนักงานอัยการและกระบวนการพิจารณาตัดสินคดีอาญาในชั้นศาล ซึ่งรวมถึงกระบวนการพิจารณาพิพากษาในชั้นศาล อันได้แก่ ศาลเยาวชนและครอบครัว ในคดีอาญาที่มีข้อหาว่าเด็กหรือเยาวชนกระทำความผิด และในที่สุดท้ายจะเป็นการกล่าวถึงกระบวนการหลังการพิจารณาคดี เป็นการกล่าวถึงจำนวนสถิติการถูกคุมขังในเรือนจำ การถูกคุมประพฤติ การถูกคุมตัวในสถานพินิจฯ รวมถึงการฝึกอบรม ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ดังรายละเอียดต่อไปนี้ ในเรื่องของสถานการณ์อาชญากรรม ทำการศึกษาจากภาพรวมของสถิติคดีอาญาในชั้นสืบสวน สอบสวน การจับกุม โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ พบว่า ในปี พ.ศ. 2561 การรับแจ้งความคดีในชั้นตำรวจ สูงสุด ได้แก่ ฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ คิดเป็นร้อยละ 56.23 รองลงมา ได้แก่ ฐานความผิดด้านพิเศษ ได้แก่ ความผิดตามพระราชบัญญัติต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 25.27 ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ คิดเป็นร้อยละ 18.50 ตามลำดับ ส่วนคดีการจับกุมของตำรวจ พบว่า กว่าร้อยละ 87 ได้แก่ การจับกุมในคดีความผิดที่รัฐเป็นผู้เสียหาย รองลงมาคือ ฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ คิดเป็นร้อยละ 6.78 ฐานความผิดด้านพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 2.81 ซึ่งใกล้เคียงกับฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ คิดเป็นร้อยละ 2.75 โดยในฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ พบว่าจำนวนการกระทำผิดประมาณครึ่งหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 57.63 ของคดีการรับแจ้งความ ความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ ได้แก่ การกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกาย ซึ่งสอดคล้องกับสถิติการจับกุม กล่าวคือ คดีที่มีการจับกุมมากที่สุด ได้แก่ การทำร้ายร่างกายคิดเป็นร้อยละ 58.92 สำหรับความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ พบว่า เกือบครึ่งหนึ่งของคดีที่มีการ รับแจ้งความสูงสุด ได้แก่ การลักทรัพย์ คิดเป็นร้อยละ 47.37 ซึ่งสอดคล้องกับสถิติการจับกุมในการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ที่คิดเป็นร้อยละ 49.85 ในด้านของฐานความผิดด้านพิเศษ พบว่าคดีที่มีการรับแจ้งคดีสูงสุด ได้แก่ ความผิดตามพระราชบัญญัติป่าไม้ คิดเป็นร้อยละ 23.79 แต่ในด้านของสถิติการจับกุมสูงสุด ได้แก่ พระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบียเกินอัตราซึ่งคิดเป็นร้อยละ 26.10 และในที่สุดท้ายในกลุ่มคดีที่รัฐเท่านั้นเป็นผู้เสียหายซึ่งรายงานเฉพาะสถิติการจับกุมเท่านั้น ทั้งนี้ เนื่องจากการกระทำความผิดในลักษณะดังกล่าวไม่จำเป็นต้องมีการร้องทุกข์ กล่าวโทษผู้กระทำความผิดต่อเจ้าพนักงานตำรวจเพื่อดำเนินคดีก่อน ซึ่งในปี พ.ศ. 2561 พบว่า คดียาเสพติดเป็นคดีที่มีการจับกุมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 74.37 โดยในจำนวนนี้คดีเสพยาเสพติดเป็นคดีที่มีการจับกุมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.69 สำหรับในกลุ่มคดีความผิดเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ซึ่งมี 2 ประเภทความผิด พบว่าการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 เป็นคดีที่มีการจับกุมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56.46 ซึ่งมากกว่าพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ที่คิดเป็นร้อยละ 43.54 นอกจากนี้ในกลุ่มคดีอาวุธปืนและวัตถุระเบิด พบว่า ฐานความผิดอาวุธปืนธรรมดาที่ไม่มีทะเบียนซึ่งไม่ได้รับการอนุญาตให้ครอบครอง มีการจับกุมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 74.82 สำหรับกลุ่มคดีการพนัน พบว่า ร้อยละ 48.65 ของการจับกุมได้ เป็นการเล่นพนันอื่นที่นอกเหนือไปจากบ่อนการพนัน สลากกินรวบ และทายผลฟุตบอลหรือทายผลฟุตบอลแบบออนไลน์ อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาพบว่า การจับกุม การทายผลฟุตบอลหรือทายผลฟุตบอลแบบออนไลน์ เป็นการเล่นพนัน ที่เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถจับกุมได้ในลำดับรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 34.97

เมื่อพิจารณาถึงการกระทำความผิดทางอาญาจำแนกตามกลุ่มอายุของผู้ต้องหาที่จับกุมได้ พบว่า กลุ่มความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาผู้ต้องหาที่จับกุมได้ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้กระทำความผิดที่มีอายุตั้งแต่ 19 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 73.57

สำหรับฐานความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติด เป็นฐานความผิดที่มีจำนวนผู้ต้องหาที่ถูกจับกุมได้มากที่สุด โดยเมื่อพิจารณาจำแนกตามกลุ่มอายุของผู้ที่ถูกจับกุม พบว่า ในทุกฐานความผิดยกเว้นฐานความผิดทางเพศ ผู้ถูกจับกุมส่วนใหญ่ กล่าวคือมากกว่าร้อยละ 70 เป็นผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 19 ปีขึ้นไป ส่วนการกระทำความผิดทางเพศ ผู้ถูกจับกุมส่วนใหญ่ ได้แก่ เด็กและเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า 16 ปี สำหรับการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี จากตารางที่ 1.12 พบว่า มีผู้ร้องทุกข์ ในปี พ.ศ. 2561 จำนวนทั้งสิ้น 322 คดี และสามารถจับกุมได้ทั้งหมด 267 คดี ในส่วนของการร้องทุกข์ พบว่า ผู้ร้องทุกข์ในข้อหาหมิ่นประมาทผู้อื่นมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.09 อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่าในปัจจุบัน การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทไม่ถือว่าเป็นการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยีแล้ว โดยผลของมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 สำหรับคดีที่มีการจับกุมได้ พบว่า ส่วนใหญ่จะเป็นการจับกุมในคดีอื่นๆ ซึ่งเป็นหมายจับค้างเก่า คิดเป็นร้อยละ 82.77 สำหรับรายงานสถิติในเรื่องของกระบวนการดำเนินคดีอาญาในปี พ.ศ. 2561 ในส่วนของพนักงานอัยการ พบว่า มีจำนวนคดีอาญาที่รับใหม่ทั่วประเทศในปี พ.ศ. 2561 มีจำนวนทั้งสิ้น 2,470,345 คดี ปริมาณคดีครึ่งหนึ่งเป็นสำนวนความอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ไม่ได้ส่งตัวมาเฉพาะคดีเปรียบเทียบปรับ คิดเป็นร้อยละ 69.81 สำหรับลักษณะของคดีอาญาในประเด็นปริมาณคดีค้างมาและรับใหม่ พบว่า ในปี พ.ศ. 2561 มีจำนวนปริมาณคดีทั้งหมด 609,281 คดี ซึ่งจำนวนทั้งหมดเกินกว่าร้อยละ 90 เป็นคดีที่รับใหม่คิดเป็นร้อยละ 96.84 นอกนั้น เป็นคดีที่ค้างมาจากปีก่อนหน้าคิดเป็นร้อยละ 3 ในปี พ.ศ. 2561 ส่วนใหญ่ร้อยละ 96.75 จะเป็นคดีที่พิจารณาเสร็จสิ้นไป สำหรับคดีที่รวมเสร็จสิ้นไปทั้งหมด 589,537 คดี ส่วนใหญ่คดีจะเสร็จสิ้นไปโดยมีความเห็นฟ้องศาล คิดเป็นร้อยละ 97.60 โดยคดีรับใหม่ที่มีจำนวนมากที่สุด ได้แก่ คดีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติด ซึ่งในปี พ.ศ. 2561 พนักงานอัยการได้ดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลชั้นต้นมีปริมาณคดีทั้งสิ้นรวม 724,103 เรื่อง โดยประมาณร้อยละ 80 เป็นคดีที่ฟ้องใหม่ ซึ่งคดีที่ค้างมาจากปีก่อนมีเพียงร้อยละ 20.53 เท่านั้น สำหรับการฟ้องคดีความอาญาในชั้นศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา ในปี พ.ศ.2561 พบว่า ส่วนใหญ่จะเป็นการฟ้องคดีที่ค้างมาจากปี พ.ศ. 2560 กล่าวคือ ปริมาณคดีที่ฟ้องใหม่มีจำนวนน้อยกว่าจำนวนคดีที่ค้างมาส่งผลให้เกิดคดีสะสมจำนวนมากในชั้นศาลสูง ซึ่งคดีส่วนใหญ่จะมีการพิจารณาคดีเสร็จสิ้นไม่ถึงครึ่งหนึ่งทำให้มีคดีค้างไปจำนวนมาก สำหรับคดีความอาญาที่ปรากฏตัวผู้ต้องหา แต่ไม่ได้ส่งตัวมาพร้อมคำฟ้องนั้นมี 2 ประเภท ได้แก่ คดีความอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ไม่ได้ส่งตัวมาพร้อมคำฟ้องเฉพาะคดีที่มีการเปรียบเทียบปรับและไม่รวมคดีเปรียบเทียบ จำนวนปริมาณคดีในปี พ.ศ. 2561 พบว่า ทั้งสองประเภท ส่วนใหญ่จะเป็นคดีที่รับใหม่ โดยเฉพาะคดีความอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ไม่ได้ส่งตัวมาพร้อมฟ้องเฉพาะคดีเปรียบเทียบปรับในปี พ.ศ. 2561 เป็นคดีที่รับใหม่ทั้งหมด ส่วนคดีที่ไม่รวมคดีเปรียบเทียบปรับพบว่ามีเพียงร้อยละ 15.53 เท่านั้นที่ค้างมา สำหรับคดีความอาญาที่ปรากฏผู้ต้องหาที่ไม่ได้ส่งตัวมาพร้อมคำฟ้องกรณีไม่รวมคดีเปรียบเทียบสูงสุด พบว่า การกระทำความผิดฐานฉ้อโกงเป็นการกระทำความผิดที่มีจำนวนมากที่สุด สำหรับความอาญาที่ไม่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิดในปี พ.ศ. 2561 พบว่า มีจำนวนคดีทั้งสิ้น 13,033 เรื่อง และ ส่วนใหญ่จะเป็นคดีรับใหม่เช่นเดียวกัน ซึ่งในจำนวนดังกล่าว ร้อยละ 99 เป็นการดำเนินเสร็จสิ้นไป มีเพียงประมาณร้อยละ 1 เท่านั้นที่ค้างไป

นอกจากนี้ ในชั้นพนักงานอัยการยังปรากฏคดีความอาญาที่พนักงานอัยการรับเป็นผู้แก้ต่างให้กับเจ้าพนักงานของรัฐ ซึ่งปริมาณคดีความอาญาแก้ต่างในปี พ.ศ. 2561 สำหรับการว่าคดีแก้ต่างให้แก่เจ้าพนักงานของรัฐ พบว่า มีปริมาณคดีที่เข้าสู่กระบวนการทั้งหมด 492 คดี โดยประมาณครึ่งหนึ่งเป็นคดีค้างมา คิดเป็นร้อยละ 55.69 ซึ่งปริมาณไม่ต่างจากคดีรับใหม่มากนัก คิดเป็นร้อยละ 44.31 และจำนวนคดีที่เสร็จสิ้นไป ร้อยละ 66.02 ของปริมาณคดีทั้งหมด สำหรับคดีอาญาที่ไม่ปรากฏตัวผู้ต้องหาโดยพนักงานอัยการเป็นผู้ร้องขอให้ศาลไต่สวนการขึ้นสู่อุทธรณ์คดี ในปี พ.ศ. 2561 พบว่า มีปริมาณคดีที่เข้าสู่กระบวนการทั้งหมด 371 คดี โดยกว่าร้อยละ 90 เป็นคดีรับใหม่ และคดีที่เสร็จสิ้นไปประมาณร้อยละ 90 สำหรับรายงานสถิติในเรื่องของกระบวนการดำเนินคดีอาญาในปี พ.ศ. 2561 ในส่วนของปริมาณคดีอาญา ที่ขึ้นสู่กระบวนการพิจารณาคดีในชั้นศาล ได้แก่ ศาลชั้นต้น และคดีอาญาขึ้นสู่การพิจารณาของศาลเยาวชนและครอบครัว พบว่า กลุ่มความผิดคดีอาญาที่ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลชั้นต้นในปี พ.ศ. 2561 กว่าร้อยละ 80 ของข้อหาที่ขึ้นสู่การพิจารณาในชั้นศาลเป็นความผิดตามกฎหมายอื่น ซึ่งมีเพียงร้อยละ 14.24 เท่านั้นที่เป็นการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา สำหรับข้อหาความผิดตามกฎหมายอื่นที่ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลมากที่สุด ได้แก่ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ส่วนข้อหาความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาที่ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลมากที่สุด ได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน สำหรับกลุ่มความผิดคดีอาญาที่ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลเยาวชนและครอบครัว พบว่า ปริมาณข้อหาที่ขึ้นสู่การพิจารณาในปี พ.ศ. 2561 ส่วนใหญ่เป็นการกระทำความผิดตามกฎหมายอื่น คิดเป็นร้อยละ 69.60 ซึ่งมากกว่าการกระทำความผิด

ตามประมวลกฎหมายอาญาที่คิดเป็นร้อยละ 30.40 ในศาลเยาวชนและครอบครัวกลุ่มความผิดคืออาญาที่ขึ้นสู่การพิจารณาคดีของศาลชั้นต้น ซึ่งเป็นการกระทำความผิดตามกฎหมายอื่น พบว่า การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มีจำนวนมากที่สุด คือ 12,953 ข้อหา สำหรับความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาที่ขึ้นสู่การพิจารณาคดีของศาลเยาวชนและครอบครัว ในปี พ.ศ. 2561 พบว่า ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์เป็นข้อหาที่ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลมากที่สุด

ในด้านกระบวนการหลังการพิจารณาคดี พบว่า ในส่วนของการกำหนดโทษ ในปี พ.ศ. 2561 ศาลตัดสินโทษปรับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาจำนวนคดีจำแนกตามอัตราโทษของเด็กและเยาวชนในปี พ.ศ. 2561 พบว่า ส่วนใหญ่เป็นการลงโทษจำคุกไม่เกิน 20 ปี โดยสถิติผู้ถูกควบคุมตัวในเรือนจำ ประจำปี พ.ศ. 2561 พบว่า มีจำนวนผู้ถูกควบคุมทั้งสิ้น 366,316 คน และกว่าร้อยละ 80 เป็นนักโทษเด็ดขาด สำหรับผู้ต้องขังในกลุ่มนี้ประมาณครึ่งหนึ่ง อยู่ระหว่างการพิจารณาคดีในชั้นอุทธรณ์หรือในชั้นฎีกาโดยคิดเป็นร้อยละ 49.27 สำหรับตัวเลขสถิติของนักโทษเด็ดขาดประจำปี พ.ศ. 2561 พบว่า มีจำนวนนักโทษเด็ดขาดทั้งสิ้น 298,347 ราย โดยจำนวนนักโทษเด็ดขาดเพศชายมีจำนวนมากกว่านักโทษเด็ดขาดเพศหญิง 6 เท่า ฐานความผิดของนักโทษเด็ดขาดเพศชายและเพศหญิงส่วนใหญ่ ได้แก่ การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติด ซึ่งนักโทษเด็ดขาดส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 25 - 30 ปี และมีจำนวนนักโทษเด็ดขาดที่มีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป ประมาณเกือบร้อยละ 2 ของจำนวนนักโทษเด็ดขาดทั้งหมดและส่วนใหญ่เป็นการถูกต้องโทษครั้งแรก

ในส่วนของสถิติการกระทำผิดซ้ำ ในรายงานสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมฉบับนี้ เป็นการนำเสนอจำนวนและร้อยละของผู้ต้องขังที่ถูกปล่อยตัวออกจากเรือนจำไปแล้วทั้งกรณีพ้นโทษแบบมีเงื่อนไขและไม่มีเงื่อนไขในช่วงปีงบประมาณหนึ่งๆ แล้วหวนกลับมากระทำผิดซ้ำโดยถูกส่งตัวเข้าสู่เรือนจำอีกครั้ง ทั้งในกรณีผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดี และผู้ต้องขังภายในระยะเวลาช่วงหนึ่งที่กำหนดไว้หลังการปล่อยตัวดังกล่าว โดยใช้กรอบระยะเวลาติดตามผลแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ 1 ปี 2 ปี และ 3 ปีงบประมาณ ซึ่งพบว่าส่วนใหญ่จะกระทำผิดซ้ำในช่วงปีที่ 2 ของการได้รับการปล่อยตัว โดยจำนวนคดีที่มีผู้กระทำผิดซ้ำมากที่สุด ได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

สำหรับสถานการณ์การคุมประพฤติที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2561 พบว่า มีจำนวนผู้ที่อยู่ระหว่างการถูก คุมประพฤติ จำนวนทั้งสิ้น 174,692 ราย เป็นผู้ถูกคุมประพฤติผู้ใหญ่ จำนวน 170,648 ราย และเป็นเด็กและเยาวชน จำนวน 4,044 ราย ส่วนใหญ่ผู้ที่อยู่ระหว่างคุมประพฤติเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยผู้ถูกคุมประพฤติที่อยู่ระหว่างการคุมประพฤติผู้ใหญ่ ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุมากกว่า 24 ปี ส่วนผู้ที่ถูกคุมประพฤติดีกและเยาวชนส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงอายุ 15 - 17 ปี สำหรับฐานความผิดของผู้ถูกคุมประพฤติกระทำผิดมากที่สุด ทั้งผู้ถูกคุมประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่และผู้ถูกคุมประพฤติที่เป็นเด็ก คือ การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติด

ในส่วนของสถิติเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาคดีในชั้นศาล ได้แก่ กลุ่มเด็กและเยาวชนที่อยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และคดีเด็กและเยาวชนที่ศาลได้มีการพิพากษาเรียบร้อยแล้ว ได้แก่ กลุ่มเด็กที่อยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดและอยู่ในความดูแลของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในปี พ.ศ. 2561 ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย โดยในช่วงอายุที่กระทำความผิด อายุเกิน 10 ปี แต่ไม่ถึง 15 ปี พบว่า เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่กระทำผิดเมื่ออายุ 14 ปีมากที่สุด สำหรับกลุ่มอายุ ในช่วงเกิน 15 ปี แต่ไม่ถึง 18 ปี พบว่า อายุขณะกระทำความผิดสูงสุดอยู่ที่อายุ 17 ปี โดยเด็กและเยาวชนครึ่งหนึ่งกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และเมื่อจำแนกการกระทำความผิดตามเพศของเด็กและเยาวชน พบว่า เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดทั้งเพศชายและเพศหญิง กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมากที่สุด หากพิจารณาจากอาชีพของเด็กและเยาวชนขณะกระทำความผิด พบว่า เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพ

ข้อมูลสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมในปี พ.ศ. 2561 สะท้อนให้เห็นถึงสภาพปัญหาของอาชญากรรมที่เกิดขึ้นเกิดในสังคมไทย รวมทั้งประสิทธิภาพของระบบกระบวนการยุติธรรมในประเทศไทย จากสถานการณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงแนวทางการเกิดอาชญากรรมที่ควรแก้ไขหรือหาแนวทางในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทย และควรมีการบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชนและภาคประชาชนเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว โดยเน้นให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการป้องกันและควบคุมปัญหาอาชญากรรมให้ลดน้อยลงในสังคมไทยต่อไป

คณะผู้จัดทำรายงานสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมประจำปี พ.ศ. 2561 (White Paper on Crime & Justice 2018)

คณะที่ปรึกษากำกับทิศทางและอำนวยการผลิต

1. นายวัลลภ นาคบัว (ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม)
2. นางสาวสุพรรณิ ประเสริฐทองกร (รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม)
3. นางสาวนันทศรี เตพดลไชย (รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม)

คณะทำงานฝ่ายรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ พัฒนาและผลิตรายงานฯ

1. นางอุษา จันทพลอย บุญเปี่ยม ผู้อำนวยการกองนโยบายและประสานแผนกระบวนการยุติธรรม (ที่ปรึกษากำกับทิศทางการผลิตรายงานสถานการณ์อาชญากรรม)
2. นางสาวจิตติยา พุกเกษมธำนันท์ นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการพิเศษ (ที่ปรึกษาเพื่อพัฒนารายงานสถานการณ์อาชญากรรม)
3. นางสาวธัญราณินทร์ วีระณรงค์ นักวิชาการยุติธรรม (ผู้ประสานงานในการพัฒนารายงานฯ ผู้รับผิดชอบจัดทำรายงานสถานการณ์อาชญากรรมประจำปี พ.ศ. 2561 ผู้เรียบเรียง เขียนและตรวจทาน)

คณะที่ปรึกษาวิเคราะห์รายงานฯ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.วินันท์กานต์ รุจิภักดิ์ (คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์อาชีววิทยาการบริหารงานยุติธรรมและสังคม ภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยมหิดล)
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัญญาพงศ์ ลิ้มประเสริฐ (รองคณบดีฝ่ายวิชาการคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต)
3. นายกฤษฎา แสงเจริญทรัพย์ (อาจารย์ประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี)

คณะที่ปรึกษาตรวจสอบทางวิชาการและพัฒนารายงานฯ

1. รองศาสตราจารย์พงษ์กฤษณ์ มงคลสินธุ์ (อาจารย์ประจำภาควิชานโยบายสังคม การพัฒนาสังคม และการพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์)
2. รองศาสตราจารย์ ดร.จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย (อาจารย์ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)
3. ดร. ศุภกร ปุญญฤทธิ์ (คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์อาชีววิทยา การบริหารงานยุติธรรม มหาวิทยาลัยมหิดล)
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีนทร์ นาคสิงห์ (อาจารย์ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์)

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

1. หัวหน้าส่วนราชการ ข้าราชการ และบุคลากร หน่วยงานสังกัดกรมราชทัณฑ์ (ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ กองแผนงานและฝ่ายข้อมูลที่เกี่ยวข้อง) กรมพินิจฯ กรมคุมประพฤติ (กองแผนงานและสารสนเทศ) กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และหน่วยงานสังกัดกระทรวงยุติธรรม
2. สำนักแผนงานและงบประมาณ ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ สำนักงานศาลยุติธรรม
3. สำนักงานวิชาการ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสารสนเทศ สำนักงานอัยการสูงสุด
4. ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ภาพรวมกระบวนการยุติธรรม ประจำปี พ.ศ. 2561

รับแจ้ง

จำนวนการรับแจ้งทั่วราชอาณาจักรของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561 รวมทั้งสิ้นจำนวน 784,529 คดี แบ่งเป็น

1. ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา จำนวน 90,646 คดี
2. ความผิดตามพ.ร.บ.ที่มีโทษทางอาญา จำนวน 693,883 คดี

จับแจ้ง

จับกุม

จำนวนคดีที่จับกุมผู้ต้องหาได้ทั่วราชอาณาจักรของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561 รวมทั้งสิ้นจำนวน 726,595 คดี แบ่งเป็น

1. ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา จำนวน 67,855 คดี
2. ความผิดตามพ.ร.บ.ที่มีโทษทางอาญา จำนวน 658,740 คดี

อัยการ

จำนวนคดีความอาญาที่ปรากฏตัวผู้ต้องหาที่ส่งตัวมาอัยการรับพิจารณาคดี ประจำปี พ.ศ. 2561 จำนวนคดี 590,028 เรื่อง 689,809 คน

จับกุม

อัยการ

คำสั่งฟ้องของอัยการ

จำนวนเรื่องเสร็จไปตามบัญญัติความอาญาปรากฏตัวผู้ต้องหาที่ส่งตัวมา ประจำปี พ.ศ. 2561

1. อัยการมีความเห็นฟ้องศาล 575,414 เรื่อง 668,700 คน
2. อัยการมีความเห็นไม่ฟ้องศาล 3,688 เรื่อง 5,725 คน

สั่งฟ้อง

ศาล

1. คดีอาญาที่เข้าสู่การพิจารณาของศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร ประจำปี พ.ศ. 2561 จำนวน 637,916 คดี
2. คดีอาญาที่เข้าสู่การพิจารณาของศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วราชอาณาจักรประจำปี พ.ศ. 2561 จำนวน 18,536 คดี

ศาล

คำพิพากษาของศาล

จำนวนคดีที่ศาลตัดสินลงโทษ จำแนกตามการกำหนดโทษของศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร ประจำปี พ.ศ. 2561

- + โทษประหาร 205 คน + จำคุก 98,720 คน
- + ทัณฑ์ 1,817 คน + ปรับ 267,406 คน / ริบทรัพย์สิน 241 คน
- + รอการลงโทษ 256,907 คน / รอการกำหนดโทษ 30,436 คน

พิพากษา

พัฒนาพฤตินิสัย

1. ราชทัณฑ์ ปี พ.ศ. 2561 นักโทษเด็ดขาด 298,339 คน ผู้ต้องขังระหว่าง 65,417 คน
2. เด็กและเยาวชนในสถานพินิจฯ ปี พ.ศ. 2561 17,705 คน ในศูนย์พิทักษ์ฯ 4,101 คน
3. ผู้ถูกคุมประพฤติ ปี พ.ศ. 2561 174,692 คน พักการลงโทษ 4,624 คน/ลดวันต้องโทษ 11,483 คน อัตราการกระทำผิดซ้ำร้อยละ 22.12

พัฒนาพฤตินิสัย

รายงานสถานการณ์ อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรม ประจำปี พ.ศ. 2561

อาชญากรรมเป็นปัญหาของสังคมมายาวนานซึ่งส่งผลกระทบต่อสังคม ทั้งตัวประชาชนโดยตรงในฐานะผู้เสียหายและส่งผลกระทบต่อโดยรวม เป็นผลให้สังคมเกิดความไม่สงบ ไม่ปลอดภัย ทำให้เกิดความเสี่ยงทางสังคมสูงขึ้น (Risk Society) ก่อให้เกิดความหวาดกลัวอาชญากรรมในสังคมนั้นๆ รวมถึงสังคมไทยด้วย เนื่องจากอาชญากรรมมีผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของคนในสังคม แม้ว่าสังคมจะมีความเจริญเติบโตก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีเพิ่มมากขึ้น น่าจะควบคุมอาชญากรรมได้ แต่ปรากฏว่าอาชญากรรมกลับไม่ลดลงจากสังคมไทย กลับทวีความรุนแรงและเพิ่มมากขึ้น กล่าวได้ว่าเมื่อสังคมมีพัฒนาการมากขึ้น จากอดีต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการขยายตัวของจำนวนประชากรในสังคมที่เพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้ลักษณะของอาชญากรรมประเภทต่างๆ มีความยุ่งยากและซับซ้อนมากขึ้นตามไปด้วย ซึ่งจะเห็นได้จากสื่อประเภทต่างๆ ว่ามีข่าวอาชญากรรมเกิดขึ้นทุกวัน โดยผู้กระทำผิดมีวิธีการหรือการกระทำทางอาชญากรรมที่มีความสลับซับซ้อนและรุนแรงมากขึ้นกว่าเดิม ทั้งอาชญากรรมในประเภททั่วไป (Street Crime) หรือกรณีอาชญากรรมชนิดพิเศษที่มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการกระทำความผิด ซึ่งยากแก่การป้องกันและปราบปรามของเจ้าหน้าที่รัฐ และการใช้แนวทางในการปราบปรามอาชญากรรมเพียงอย่างเดียวอาจไม่ครอบคลุม รวมถึงไม่เกิดประสิทธิผลต่อการลดจำนวนการเกิดขึ้นของอาชญากรรมมากเท่าที่ควร จึงนำไปสู่แนวความคิดในการศึกษาเพื่อหาสาเหตุในการเกิดขึ้นของอาชญากรรม รวมถึงข้อมูลและสถานการณ์ของอาชญากรรมเพื่อนำมาวิเคราะห์หาแนวทางในการป้องกันหรือควบคุมอาชญากรรมให้ลดน้อยลงจากสังคม และสามารถควบคุมการเกิดเหตุอาชญากรรมได้ซึ่งจะทำให้สังคมปลอดภัยและประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

นอกจากนี้อาชญากรรมที่เกิดขึ้นในสังคมไม่ได้มีลักษณะของการกระทำที่เหมือนกันหรือเป็นแบบแผนเดียวกัน เพื่อประโยชน์ในการศึกษาปัญหาและสถิติอาชญากรรมในสังคมและการกำหนดกฎหมายต่างๆ ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการแยกประเภทสถิติอาชญากรรม ซึ่งการรวบรวมสถิติอาชญากรรมและการนำเสนอสถานการณ์อาชญากรรมที่มาจากแหล่งข้อมูล โดยได้มีการกำหนดมาตรฐานการจัดเก็บหรือรวบรวมข้อมูลที่เป็นมาตรฐานเดียวกันถือว่าเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการหาแนวทางป้องกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในสังคมไทย โดยการนำข้อมูลมาวิเคราะห์และกำหนดเป็นนโยบายเพื่อปฏิบัติใช้ต่อไป และส่วนสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ กระบวนการยุติธรรมเปรียบเสมือนกลไกสำคัญของรัฐ ในการสร้างความเป็นธรรมและความสงบเรียบร้อยของสังคม นอกจากนี้ ยังเป็นกฎเกณฑ์ที่เมื่อผู้ใด

กระทำความผิดต้องนำตัวผู้นั้นมาลงโทษตามกฎหมาย อีกทั้งยังเป็นกระบวนการที่พิสูจน์ความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหาหรือจำเลย กล่าวได้ว่าข้อมูลและสถิติของกระบวนการยุติธรรมตั้งแต่ชั้นสอบสวน ชั้นพิจารณาคดี และชั้นบังคับคดี (บังคับโทษ) เป็นสถิติข้อมูลที่สำคัญ หากสามารถรวบรวมข้อมูลในแต่ละขั้นตอนและแบ่งแยกการพิจารณา ได้อย่างชัดเจน จะทำให้นำข้อมูลมาใช้แก้ไขปรับปรุงกระบวนการยุติธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย

รายงานสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมของไทย ประจำปี พ.ศ. 2561 ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอข้อมูลสถิติคดีอาชญากรรม และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่เกิดขึ้นเฉพาะในปี พ.ศ. 2561 เท่านั้น โดยนำเสนอข้อมูลออกเป็น 3 ส่วนหลัก ได้แก่

การนำเสนอในรูปแบบดังกล่าว สามารถชี้ให้เห็นถึงสภาพปัญหาอาชญากรรมในสังคมไทย และกระบวนการยุติธรรมในชั้นต่างๆ ได้แก่ การจับกุมในชั้นตำรวจ การพิจารณาคดี รวมทั้งกระบวนการในการบังคับคดี ได้แก่ การลงโทษผู้กระทำความผิด ทั้งในกลุ่มของผู้ใหญ่ และกลุ่มเด็กและเยาวชน นอกจากนี้บทสรุปท้ายรายงานฉบับนี้เป็นการสรุปและวิเคราะห์เนื้อหาในแต่ละประเด็นเพื่อวิเคราะห์

สถานการณ์ให้ชัดเจน มากยิ่งขึ้น คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานฉบับนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องและภาคประชาชนสามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมตามสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงปี รวมทั้งการพัฒนากระบวนการยุติธรรมไทยต่อไป

ส่วนที่ 1

สถานการณ์อาชญากรรม

อาชญากรรมเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมอย่างหนึ่งที่คนในสังคมไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ เนื่องจากเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากการกระทำของคนในสังคม ซึ่งเป็นการกระทำที่ละเมิดต่อกฎหมาย และผู้ที่กระทำผิดต้องได้รับโทษ หรือกล่าวได้ว่า อาชญากรรมเป็นพฤติกรรมหรือการกระทำใดที่เป็นอันตรายต่อสังคม และกฎหมายที่บัญญัติความเป็นอาชญากรรม เรียกว่า **กฎหมายอาญา** จึงมีคำกล่าวที่ว่า อาชญากรรม คือ การละเมิดกฎหมายอาญา ซึ่งองค์ประกอบของอาชญากรรมประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่

1) ตัวผู้กระทำความผิด คือ บุคคลที่มีความปรารถนาหรือมีความต้องการที่จะก่อเหตุหรือลงมือกระทำความผิดหรือประกอบอาชญากรรม

2) เหตุอาชญากรรมหรือเป้าหมาย คือ บุคคลที่ผู้กระทำความผิดหรือคนร้ายมุ่งหมายกระทำเหตุอาชญากรรม และ

3) โอกาส คือ ช่วงเวลาและสถานที่ที่เหมาะสม โดยผู้กระทำความผิดหรือคนร้ายมีช่องทางหาโอกาสที่จะลงมือกระทำความผิดหรือก่อเหตุอาชญากรรม โอกาสเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด เพราะหากองค์ประกอบอื่นๆ ครบถ้วน แต่ขาดโอกาสที่จะกระทำความผิด อาชญากรรมก็จะไม่เกิดขึ้น กล่าวได้ว่าเมื่อเหตุการณ์หรือสถานการณ์ครบองค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน คือ ผู้กระทำความผิด เหตุ และ โอกาส ย่อมทำให้

เกิดอาชญากรรมขึ้นได้ แนวคิดดังกล่าวเป็นการนำเสนอแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมว่าทำอย่างไรเพื่อให้องค์ประกอบของสามเหลี่ยมอาชญากรรมด้านใดด้านหนึ่งหายไป ซึ่งจะทำให้อาชญากรรมไม่สามารถเกิดขึ้นได้หรือลดน้อยลง

นอกจากนี้ยังมีแนวคิดทางอาชญาวิทยาที่ได้อธิบายเรื่องการมีบุคคลตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม คือ ทฤษฎีกิจกรรมประจำวัน (Routine activities theory) โดยนักอาชญาวิทยา ชื่อ Lawrence Cohen and Marcus Felson ซึ่งเป็นหนึ่งในทฤษฎีที่อธิบายถึงกิจกรรมที่ทำเป็นประจำทุกวันหรือปกติวิสัย เป็นกิจวัตรหรือการกระทำใดของบุคคลที่เกิดขึ้นเป็นประจำในทุกวัน เช่น การออกไปทำงานนอกบ้าน การเดินคนเดียวในเวลากลางคืนโดยเฉพาะในสถานที่เปลี่ยว การใส่เครื่องประดับราคาแพงออกนอกบ้าน รวมทั้งลักษณะของบุคคลกลุ่มเสี่ยงที่มีโอกาสตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม เช่น ผู้หญิง บุคคลที่มีอายุน้อย หรือผู้สูงอายุ เป็นต้น นอกจากนี้ทฤษฎีนี้กล่าวว่าอาชญากรรมจะเกิดขึ้นได้โดยมีเงื่อนไขหรือองค์ประกอบ 3 ประการ คือ ผู้กระทำความผิดมีแรงจูงใจ (Likely / Motivated offenders) คือ บุคคลที่มีการเตรียมการในการกระทำความผิด เหยื่อหรือเป้าหมาย ที่เหมาะสม

(Suitable Target) ซึ่งอาจเป็นคน วัตถุ หรือสถานที่ที่มีความเหมาะสม อีกทั้ง การขาดผู้ดูแลที่มีความสามารถ (The absence of capable) คือ ผู้ที่มีความสามารถในการขัดขวางอาชญากรรม กรณีทั้งสาม ประการจะต้องไม่อยู่ในเวลาและสถานที่เดียวกัน กล่าวได้ว่าการเกิดอาชญากรรมจะเพิ่มขึ้น เมื่อมีองค์ประกอบครบทั้ง 3 ประการ เช่น การที่เหยื่อสวมใส่เครื่องประดับราคาแพง หรือแต่งกายล่อแหลมเดินทางไปไหนมาไหนเพียงคนเดียวโดยเฉพาะในเหยื่อที่เป็นผู้หญิง กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การเกิดอาชญากรรมนั้นมีสาเหตุมาจาก การกระทำที่เป็นนิสัยประจำของเหยื่อ อย่างไรก็ตาม เมื่อมีผู้เตรียมการในการกระทำความผิดปรากฏตัวขึ้น ผู้กระทำผิดมีเป้าหมายที่เหมาะสมหรือมีช่องทางในการกระทำผิด และไม่มีผู้ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ปกป้องเหยื่อจากการถูกก่อเหตุอาชญากรรม ก็มีโอกาสเสี่ยงที่อาชญากรรมจะเกิดขึ้นได้

แนวคิดดังกล่าวเป็นการอธิบายสาเหตุบางประการของอาชญากรรมที่มีโอกาสเกิดขึ้นในสังคม โดยเฉพาะอาชญากรรมพื้นฐาน ซึ่งเป็นอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน ชีวิตและร่างกาย เป็นต้น อย่างไรก็ตามอาชญากรรมนั้นมีลักษณะที่แตกต่างกัน ซึ่งได้มีการจำแนกประเภทของอาชญากรรมหลากหลายประเภท เช่น อาชญากรรมที่มีความผิดในตัวเองหรือมีความผิดทางศีลธรรม (Mala in se) และอาชญากรรมที่ไม่มีความผิดในตัวเองแต่เป็นความผิดที่กฎหมายบัญญัติไว้ (Mala prohibita) และมีอาชญากรรมบางประเภทซึ่งเป็นอาชญากรรมที่ปราศจากผู้เสียหาย เช่น ความผิดเกี่ยวกับการพนัน การค้าประเวณี เป็นต้น ซึ่งความผิดแต่ละประเภทดังกล่าวมีการอธิบายสาเหตุของการเกิดอาชญากรรม ที่แตกต่างกันออกไป จะเห็นได้ว่าอาชญากรรมเป็นปรากฏการณ์หนึ่งที่เกิดขึ้นในสังคม มีสาเหตุที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นสาเหตุเกี่ยวกับบุคคล กลุ่มบุคคล รวมทั้งสาเหตุมาจากระบบสังคม เช่น ทฤษฎีความตึงเครียดทางสังคม (Strain theory) ของโรเบิร์ต เค. เมอร์ตัน (Robert K. Merton) ได้อธิบายไว้ว่าความตึงเครียด เชิงโครงสร้างของสังคมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่เกิดขึ้นในสังคม คือ สังคมต่างๆ ให้ความสำคัญและตระหนักต่อเป้าหมายของสังคมและวิธีการที่สามารถไปสู่เป้าหมายแตกต่างกัน เช่น หากเป้าหมายของสังคมให้ความสำคัญกับความมั่งคั่งร่ำรวย ซึ่งกลุ่มคนบางกลุ่มในสังคมไม่สามารถที่จะตอบสนองต่อเป้าหมายของสังคมได้เนื่องจากข้อจำกัดทางเศรษฐกิจ อาจทำให้เกิดความตึงเครียดในการแสวงหาแนวทางที่จะไปสู่เป้าหมาย จนนำไปสู่การประกอบอาชญากรรมได้เช่นกัน อาทิ การค้ายาเสพติด เป็นต้น รวมทั้งทฤษฎีความผูกพันทางสังคมของ เฮอช

(Travis Hirschi) เชื่อว่าหากปัจเจกชนมีความผูกพันทางสังคมของตนเองในระดับที่สูงแล้ว ปัจเจกชนนั้นๆ ก็จะไม่มีความเสี่ยงในการนำไปสู่การก่ออาชญากรรม ซึ่งได้มีการนำทฤษฎีพันธะทางสังคมมาใช้ในการอธิบายพฤติกรรมอาชญากรรมในกลุ่มเด็กและเยาวชน โดยมีข้อสรุปว่าเยาวชนที่มีความผูกพันกับสถาบันทางสังคมสูงมีแนวโน้มที่จะไม่เป็นอาชญากร ซึ่งเป็นประเด็นที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรตระหนักและ หาแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมให้ลดลงจากสังคม

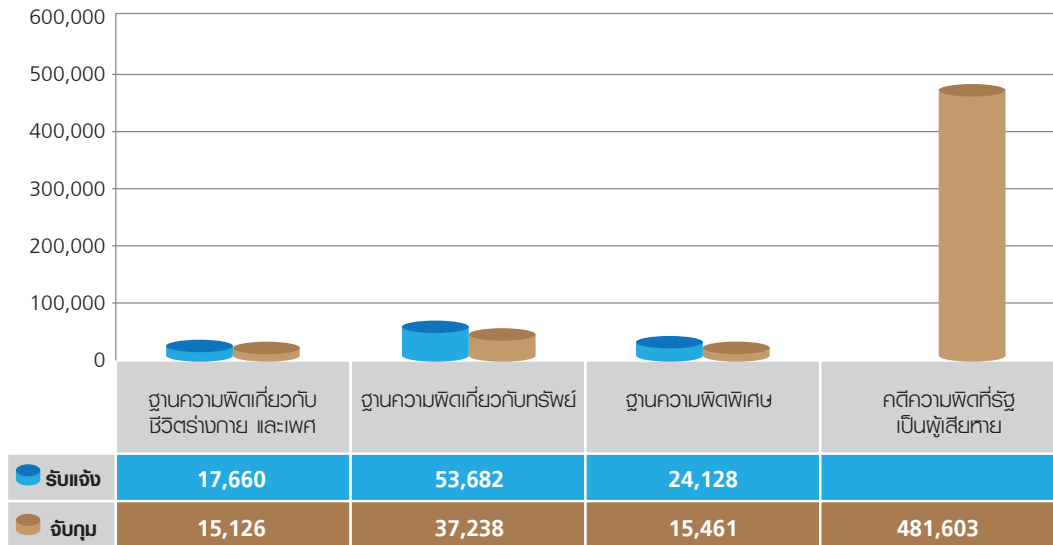
จากที่กล่าวมานี้ทำให้เห็นถึงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์สาเหตุของการเกิดอาชญากรรม เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันอาชญากรรม ในการป้องกันอาชญากรรมนั้นมีหลากหลายรูปแบบ เช่น การบังคับใช้กฎหมาย การมีส่วนร่วมของประชาชน การหาวิธีป้องกันอาชญากรรม เป็นต้น แต่สิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งในการแสวงหาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น คือ การทราบข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในสังคมหรือสถานการณ์อาชญากรรมที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน เนื่องจาก หากทราบสถานการณ์ที่เกิดขึ้นก็ทำให้สามารถนำมาวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาอาชญากรรมได้เช่นกัน รวมทั้งความเร่งด่วนในการป้องกันอาชญากรรมแต่ละด้านต่อไป กล่าวได้ว่าการนำเสนอข้อมูลด้านอาชญากรรมจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคนในสังคม

อย่างไรก็ตามการนำเสนอสถานการณ์อาชญากรรมในรายงานฉบับนี้ เป็นการนำเสนอในส่วนหนึ่งขององค์ประกอบอาชญากรรมเท่านั้น คือ ส่วนของผู้กระทำความผิดโดยนำเสนอสถิติสถานการณ์อาชญากรรม ที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมหรือสถิติคดีอาญา เนื่องจากเป็นสถิติที่เข้าสู่กระบวนการขั้นตอนต้นน้ำของกระบวนการยุติธรรมคือ ชั้นสืบสวนและสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ อาทิ สถิติคดีการรับแจ้งความ และสถิติคดีการจับกุม โดยมีการนำเสนอสถิติคดีอาญาแบ่งการจำแนกประเภทอาชญากรรมออกเป็น 4 กลุ่ม ตามการจำแนกของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้แก่ 1) ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกายและเพศ 2) ฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน 3) ฐานความผิดพิเศษ 4) ฐานความผิดที่รัฐเป็นผู้เสียหาย

นอกจากนี้รายงานในส่วนนี้ได้นำเสนอสถิติการจับกุมผู้ต้องหาจำแนกตามกลุ่มอายุ และสถิติการกระทำผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยีอีกด้วย ซึ่งจะได้นำเสนอข้อมูลดังต่อไปนี้

1. สถิติคดีอาญาในชั้นตำรวจ

สถิติคดีอาญาในชั้นตำรวจถูกจำแนกออกเป็น 4 กลุ่มประเภทคดี ในการนำเสนอเนื้อหาส่วนนี้ได้นำเสนอสถิติจำนวนคดีที่มีการรับแจ้งความและจำนวนคดีในการจับกุม จากแผนภูมิที่ 1.1 และ ตารางที่ 1.1 ซึ่งเป็นการนำเสนอจำนวนและร้อยละของสถิติคดีและจำนวนผู้ต้องหาที่จับกุมในแต่ละประเภทคดี

แผนภูมิที่ 1.1 จำนวนสถิติคดีการรับแจ้งและการจับกุมของตำรวจจำแนกตามประเภทคดีหลัก
หมายเหตุ : เนื่องจากคดีความผิดที่รัฐเป็นผู้เสียหาย รัฐเท่านั้นที่เสียหายต่อความผิดนั้น จึงไม่มีตัวเลขรับแจ้ง

ตารางที่ 1.1 จำนวนและร้อยละของประเภทความผิด 4 กลุ่มคดี จำแนกตามการรับแจ้งและการจับกุม

ประเภทความผิด	รับแจ้ง		จับกุม		รวม	
	คดี		คดี		คน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ	17,660	18.50	15,126	2.75	19,000	3.08
ฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน	53,682	56.23	37,238	6.78	45,565	7.40
ฐานความผิดพิเศษ	24,128	25.27	15,461	2.81	18,354	2.98
คดีความผิดที่รัฐเป็นผู้เสียหาย	-	-	481,603	87.66	533,090	86.54
รวม	95,470	100.0	549,428	100.0	616,009	100.0

ที่มา: ระบบสารสนเทศสถานีตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ภาพรวมของสถิติคดีอาญาในชั้นตำรวจ 4 กลุ่มประเภทคดี จากแผนภูมิที่ 1.1 และ ตารางที่ 1.1 พบว่า ในปี พ.ศ. 2561 การรับแจ้งความคดีในชั้นตำรวจจำนวนสูงสุด ได้แก่ ฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ คิดเป็นร้อยละ 56.23 รองลงมา คือ ฐานความผิดพิเศษ ได้แก่ ความผิดตามพระราชบัญญัติต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 25.27 ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ คิดเป็นร้อยละ 18.50 ตามลำดับ ส่วนคดีการจับกุมของตำรวจพบว่ากว่าร้อยละ 87 ได้แก่ การจับกุมในคดีความผิดที่รัฐเป็นผู้เสียหาย รองลงมา คือ ฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์คิดเป็นร้อยละ 6.78 ฐานความผิดพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 2.81 ซึ่งใกล้เคียงกับฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 2.75

สำหรับสถิติการรับแจ้งความและการจับกุมคดีในชั้นตำรวจ จำแนกตามกลุ่มคดีอาญาทั้ง 4 กลุ่ม นำเสนอในตารางที่ 1.2 ถึง ตารางที่ 1.9 ดังต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ

ตารางที่ 1.2 จำนวนและร้อยละการรับแจ้งและการจับกุมของฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ

ประเภทความผิด	รับแจ้ง		จับกุม			
	คดี		คดี		คน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ชำผู้อื่น (คดีอุกฉกรรจ์)	1,453	8.23	1,135	7.50	1,483	7.81
2. ทำร้ายผู้อื่นถึงแก่ความตาย	406	2.30	367	2.43	493	2.59
3. พยายามฆ่า	2,059	11.66	1,653	10.93	2,140	11.26
4. ทำร้ายร่างกาย	10,177	57.63	8,912	58.92	11,559	60.84
5. ช่มชู้กระทำชำเรา	2,157	12.21	1,837	12.14	2,031	10.69
6. อื่นๆ	1,408	7.97	1,222	8.08	1,294	6.81
รวม	17,660	100.0	15,126	100.0	19,000	100.0

ที่มา: ระบบสารสนเทศสถานีตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

การรับแจ้งความและการจับกุมคดีในกลุ่มความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ จากตารางที่ 1.2 พบว่า ประมาณครึ่งหนึ่ง ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 57.63 ของการรับแจ้งคดีความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศทั้งหมด ได้แก่ การทำร้ายร่างกาย รองลงมา คือ ความผิดช่มชู้กระทำชำเรา คิดเป็นร้อยละ 12.21 ซึ่งใกล้เคียงกับ การพยายามฆ่า คิดเป็นร้อยละ 11.66 และการชำผู้อื่นในคดีอุกฉกรรจ์ คิดเป็นร้อยละ 8.23 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับสถิติคดีการจับกุมของตำรวจ คือ คดีที่มีการจับกุมมากที่สุด ได้แก่ การทำร้ายร่างกาย คิดเป็นร้อยละ 58.92 รองลงมา คือ ความผิดช่มชู้กระทำชำเรา คิดเป็นร้อยละ 12.14 และการพยายามฆ่า คิดเป็นร้อยละ 10.93 ตามลำดับ

กลุ่มที่ 2 ฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน

ตารางที่ 1.3 จำนวนและร้อยละการรับแจ้งและการจับกุมของฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน

ประเภทความผิด	รับแจ้ง				จับกุม	
	คดี		คดี		คน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ปล้นทรัพย์สิน (คดีอุกฉกรรจ์)	75	0.13	59	0.15	171	0.38
2. ชิงทรัพย์สิน	530	0.95	443	1.15	554	1.22
3. ชิงทรัพย์	912	1.63	778	2.03	899	1.97
4. ลักทรัพย์สิน	26,513	47.37	19,150	49.85	23,463	51.49
5. กรรโชกทรัพย์สิน	164	0.29	120	0.31	225	0.49
6. ฉ้อโกง	9,610	17.17	5,028	13.09	6,454	14.16
7. ยักยอกทรัพย์สิน	7,517	13.43	4,845	12.61	5,669	12.44
8. ทำให้เสียทรัพย์สิน	2,920	5.22	2,377	6.19	2,665	5.85
9. รับของโจร	246	0.44	218	0.57	268	0.59
10. ลักพาเรียกค่าไถ่	11	0.02	9	0.02	30	0.07
11. วางเพลิง	261	0.47	212	0.55	221	0.49
12. อื่นๆ	4,923	8.80	3,999	10.41	4,946	10.85
13. ฐานความผิดโจรกรรมรถยนต์	273	0.49	151	0.39	-	-
14. ฐานความผิดโจรกรรมรถจักรยานยนต์	2,011	3.59	1,029	2.68	-	-
รวม	55,966	100.0	34,418	100.0	45,565	100.0

ที่มา: ระบบสารสนเทศสถานีตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

การรับแจ้งความและการจับกุมคดีในกลุ่มความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน จากตารางที่ 1.3 พบว่า เกือบครึ่งหนึ่งของคดีที่มีการรับแจ้งความสูงสุด ได้แก่ ความผิดลักทรัพย์สิน คิดเป็นร้อยละ 47.37 รองลงมา คือ ความผิดฐานฉ้อโกง คิดเป็นร้อยละ 17.17 และความผิดยักยอกทรัพย์สิน คิดเป็นร้อยละ 13.43 ตามลำดับ ซึ่งลำดับสถิติการรับแจ้งความมีจำนวนคดีที่สอดคล้องกับสถิติการจับกุม กล่าวคือ สถิติการจับกุมคดีจำนวนสูงสุด ได้แก่ ความผิดลักทรัพย์สิน คิดเป็นร้อยละ 49.85 รองลงมาคือ ความผิดฐานฉ้อโกง คิดเป็นร้อยละ 13.09 และความผิดยักยอกทรัพย์สิน คิดเป็นร้อยละ 12.61 ตามลำดับ

กลุ่มที่ 3 ฐานความผิดพิเศษ

ตารางที่ 1.4 จำนวนและร้อยละการรับแจ้งความและการจับกุมของการกระทำความผิดด้านพิเศษ

ประเภทความผิด	รับแจ้ง				จับกุม	
	คดี		คดี		คน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์	248	1.03	189	1.22	288	1.57
2. พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก	1,402	5.81	1,364	8.82	1,370	7.46
3. พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์	2,771	11.48	1,542	9.97	1,759	9.58
4. พ.ร.บ.สิทธิบัตร	16	0.07	9	0.06	11	0.06
5. พ.ร.บ.เครื่องหมายการค้า	2,598	10.77	1,904	12.31	1,938	10.56
6. พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์	557	2.31	235	1.52	276	1.50
7. ความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ (ป.อาญา ม.269/1-269/7)	182	0.75	114	0.74	153	0.83
8. พ.ร.บ.ป่าไม้	5,740	23.79	1,866	12.07	2,954	16.09
9. พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ	1,638	6.79	302	1.95	455	2.48
10. พ.ร.บ.อุทยานแห่งชาติ	1,171	4.85	874	5.65	1,142	6.22
11. พ.ร.บ.สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า	1,158	4.80	861	5.57	957	5.21
12. พ.ร.บ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535	172	0.71	153	0.99	158	0.86
13. พ.ร.บ.งาช้าง	2	0.01	2	0.01	2	0.01
14. พ.ร.บ.การขุดดินและถมดิน	223	0.92	209	1.35	233	1.27
15. พ.ร.บ.ศุลกากร	1,989	8.24	1,752	11.33	1,908	10.40
16. พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542	81	0.34	49	0.32	133	0.72
17. พ.ร.บ.ห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา	4,180	17.32	4,036	26.10	4,617	25.16
รวม	24,128	100.0	15,461	100.0	18,354	100.0

ที่มา: ระบบสารสนเทศสถานีตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

การรับแจ้งความและการจับกุมคดีในกลุ่มความผิดพิเศษ จากตารางที่ 1.4 พบว่า การรับแจ้งคดีสูงสุด ได้แก่ ความผิดตามพระราชบัญญัติป่าไม้ คิดเป็นร้อยละ 23.79 รองลงมา คือ พระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา คิดเป็นร้อยละ 17.32 และพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ คิดเป็นร้อยละ 11.48 ตามลำดับ ซึ่งลำดับสถิติ ผลการรับแจ้งคดีความมีความแตกต่างกับจำนวนการจับกุม ได้แก่ สถิติคดีที่มีการจับกุมมากที่สุด ได้แก่ พระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา คิดเป็นร้อยละ 26.10 รองลงมา คือ พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า คิดเป็นร้อยละ 12.31 และพระราชบัญญัติป่าไม้ คิดเป็นร้อยละ 12.07 ตามลำดับ

กลุ่มที่ 4 คดีความผิดที่รัฐเป็นผู้เสียหาย

ตารางที่ 1.5 จำนวนและร้อยละการจับกุมของการกระทำความผิดคดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย

ประเภทความผิด	จับกุม			
	คดี		คน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ยาเสพติด	358,185	74.37	365,660	68.59
2. อาวุธปืนและวัตถุระเบิด	24,231	5.03	23,886	4.48
3. การพนัน	49,214	10.22	94,833	17.79
4. ความผิดเกี่ยวกับวัสดุ สื่อสิ่งพิมพ์ลามกอนาจาร	116	0.02	110	0.02
5. ความผิดเกี่ยวกับ พ.ร.บ. คนเข้าเมือง	16,090	3.34	15,568	2.92
6. ความผิดเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี	23,605	4.90	23,062	4.33
7. ความผิดเกี่ยวกับสถานบริการ	2,273	0.47	2,262	0.42
8. ความผิดเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	7,889	1.64	7,709	1.45
รวม	481,603	100.0	533,090	100.0

ที่มา: ระบบสารสนเทศสถานีตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

สำหรับคดีความผิดที่รัฐเป็นผู้เสียหายเป็นสถิติการจับกุมในชั้นตำรวจเท่านั้น จากตารางที่ 1.5 พบว่า คดียาเสพติด เป็นคดีที่มีการจับกุมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 74.37 รองลงมา คือ ความผิดเกี่ยวกับการพนัน คิดเป็นร้อยละ 10.22 และความผิดตาม พ.ร.บ. อาวุธปืนและวัตถุระเบิด คิดเป็นร้อยละ 5.03 ตามลำดับ ส่วนคดีที่มีการจับกุมน้อยที่สุด ได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับวัสดุ/สื่อสิ่งพิมพ์ลามกอนาจาร

นอกจากนี้ ได้มีการนำเสนอสถิติคดีที่รัฐเป็นผู้เสียหายจำแนกตามประเภทความผิด ได้แก่ คดียาเสพติด ความผิดเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ความผิดตาม พ.ร.บ. อาวุธปืนและวัตถุระเบิด และความผิดเกี่ยวกับการพนัน ดังปรากฏในตารางที่ 1.6 – ตารางที่ 1.9

คดีอาสพติด

ตารางที่ 1.6 จำนวนและร้อยละการจับกุมการกระทำความผิดคดีอาสพติด

ประเภทความผิด	จับกุม			
	คดี		คน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ผลิต	7,317	2.04	8,367	2.29
2. นำเข้า	246	0.07	174	0.05
3. ส่งออก	77	0.02	16	0.01
4. จำหน่าย	12,617	3.52	14,097	3.86
5. ครอบครองเพื่อจำหน่าย	68,946	19.25	74,378	20.33
6. ครอบครอง	105,033	29.32	107,626	29.43
7. เสพยาเสพติด	163,657	45.69	160,741	43.96
8. อื่นๆ	292	0.08	261	0.07
รวม	358,185	100.0	365,660	100.0

ที่มา: ระบบสารสนเทศสถานีตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

คดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย กลุ่มคดีอาสพติด จากตารางที่ 1.6 พบว่า จำนวนคดีการจับกุมของผู้กระทำความผิดฐาน เสพยาเสพติดเป็นคดีที่มีการจับกุม มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.69 รองลงมา คือ การครอบครองยาเสพติด คิดเป็น ร้อยละ 29.32 และการครอบครองเพื่อจำหน่าย คิดเป็นร้อยละ 19.25 ตามลำดับ

ความผิดเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ตารางที่ 1.7 จำนวนและร้อยละการจับกุมการกระทำความผิดคดีเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ประเภทความผิด	จำนวนจับกุม			
	คดี		คน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551	3,435	43.54	3,403	44.14
2. พ.ร.บ.สุรา พ.ศ. 2493	4,454	56.46	4,306	55.86
รวม	7,889	100.0	7,709	100.0

ที่มา: ระบบสารสนเทศสถานีตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

คดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย กลุ่มความผิดเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มี 2 ประเภทความผิด จากตารางที่ 1.7 พบว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 คิดเป็นร้อยละ 56.46 เป็นคดีที่มีการจับกุมมากกว่าพระราชบัญญัติควบคุม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 43.54

คดีอาชญากรรมและวัตถุระเบิด

ตารางที่ 1.8 จำนวนและร้อยละการจับกุมการกระทำความผิดคดีอาชญากรรมและวัตถุระเบิด

ประเภทความผิด	จับกุม			
	คดี		คน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. อาชญากรรม (ไม่สามารถออกใบอนุญาตได้)	480	1.98	463	1.94
2. อาชญากรรม (ไม่มีทะเบียน)	18,130	74.82	17,872	74.82
3. อาชญากรรม (มีทะเบียน)	3,139	12.95	3,117	13.05
4. วัตถุระเบิด	190	0.78	202	0.85
5. อื่นๆ	2,292	9.46	2,232	9.34
รวม	24,231	100.0	23,886	100.0

ที่มา: ระบบสารสนเทศสถานีตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

คดีที่รัฐเป็นผู้เสียหายกลุ่มคดีอาชญากรรมและวัตถุระเบิด จากตารางที่ 1.8 พบว่า ฐานความผิดอาชญากรรม (ไม่มีทะเบียน) คือ การไม่ได้รับอนุญาตให้ครอบครองอาวุธ มีการจับกุมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 74.82 รองลงมาคือ ฐานความผิดอาชญากรรม (มีทะเบียน) ที่ได้รับการอนุญาตให้ครอบครองแต่ไม่มีใบอนุญาตให้พกพา คิดเป็นร้อยละ 12.95 และความผิดอื่นๆ ซึ่งไม่ได้รับระบุประเภทของความผิดร้อยละ 9.46 ตามลำดับ

คดีการพนัน

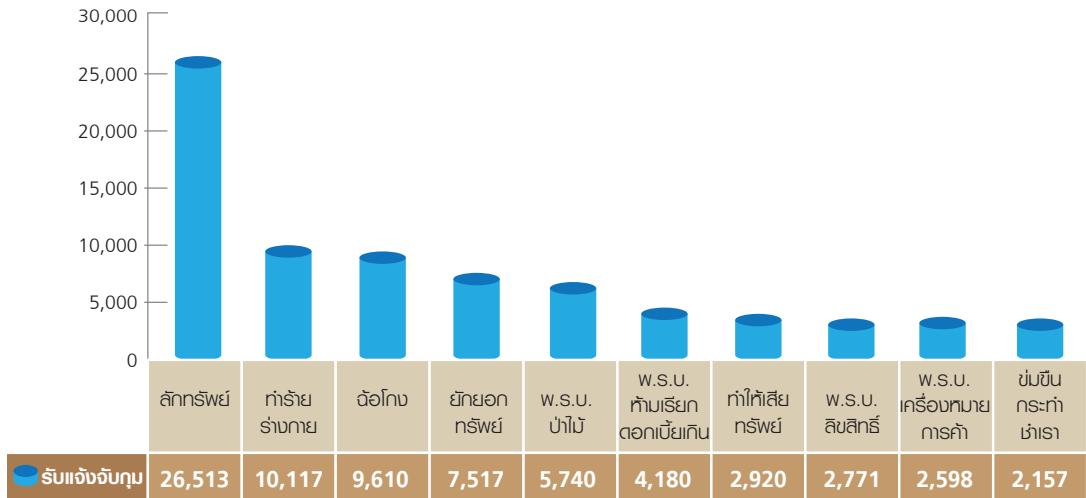
ตารางที่ 1.9 จำนวนและร้อยละการจับกุมการกระทำความผิดคดีการพนัน

ประเภทความผิด	จับกุม			
	คดี		คน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. บ่อนการพนัน (เล่นการพนันตั้งแต่ 20 คนขึ้นไป)	78	0.16	2,533	2.67
2. สลากกินรวบ	7,983	16.22	8,103	8.54
3. ทายผลฟุตบอล/ออนไลน์	17,212	34.97	17,171	18.11
4. การพนันอื่นๆ	23,941	48.65	67,026	70.68
รวม	49,214	100.0	94,833	100.0

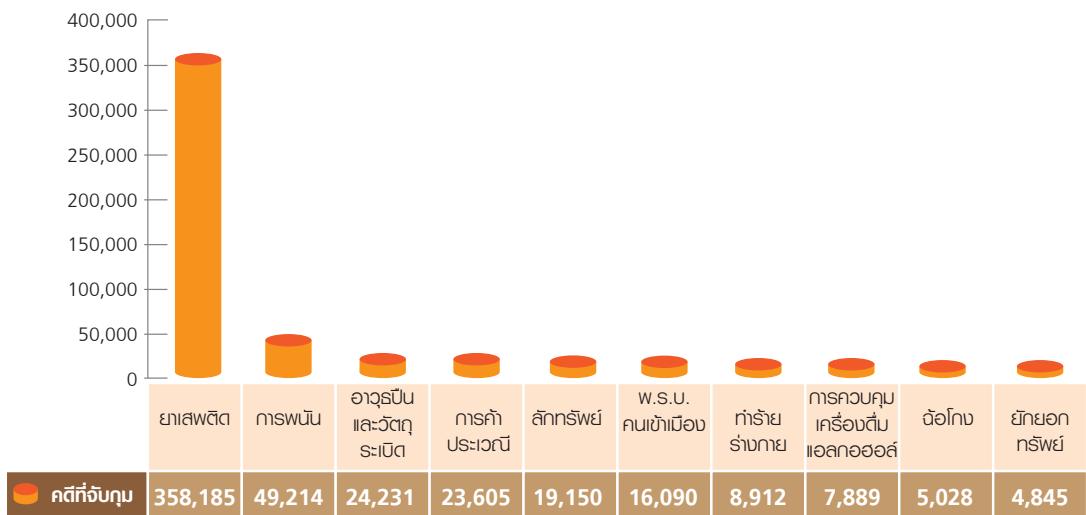
ที่มา: ระบบสารสนเทศสถานีตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

คดีที่รัฐเป็นผู้เสียหายกลุ่มคดีการพนัน จากตารางที่ 1.9 พบว่า เกือบครึ่งหนึ่งซึ่งคิดเป็นร้อยละ 48.65 ของการจับกุม คือ การจับกุมกลุ่มการพนันอื่นๆ นอกเหนือจากบ่อนการพนัน สลากกินรวบ และทายผลฟุตบอล/ออนไลน์ รองลงมาคือ การจับกุมการทายผลฟุตบอล/ออนไลน์ คิดเป็นร้อยละ 34.97 และสลากกินรวบ คิดเป็นร้อยละ 16.22 ตามลำดับ

หากพิจารณาสรุปจำนวนคดีที่ตำรวจรับแจ้งความและจำนวนการจับกุมสูงสุด 10 อันดับในปี พ.ศ. 2561 ดังแผนภูมิที่ 1.2 สถิติการรับแจ้งความ และ แผนภูมิที่ 1.3 สถิติการจับกุม คดีที่มีการรับแจ้งความสูงสุด ได้แก่ คดีลักทรัพย์ ซึ่งมีจำนวนมากกว่าสองเท่าของคดีทำร้ายร่างกายซึ่งเป็นอันดับสอง อย่างไรก็ตาม คดีที่รับแจ้งในชั้นตำรวจมีเฉพาะในกลุ่มคดีความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน และความผิดพิเศษ เท่านั้น ส่วนคดีความผิดที่รัฐเป็นผู้เสียหาย ไม่มีการระบุงการรับแจ้งมีเพียงการจับกุมเท่านั้นเพราะเป็นกรณีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย สำหรับคดีที่ตำรวจจับกุมได้สูงสุดในปี พ.ศ. 2561 ได้แก่ ความผิดตาม พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ ซึ่งมีจำนวนการจับกุมที่สูงมาก สูงกว่าคดีอันดับสองคือ ความผิดตาม พ.ร.บ.การพนัน เกือบ 10 เท่า

แผนภูมิที่ 1.2 สถิติจำนวนคดีที่รับแจ้งในชั้นตำรวจสูงสุด 10 อันดับ

แผนภูมิที่ 1.3 สถิติจำนวนคดีที่จับกุมในชั้นตำรวจสูงสุด 10 อันดับ

2. ความผิดทางอาญาจำแนกตามกลุ่มอายุของผู้ต้องหาที่จับกุมได้

ความผิดทางอาญาจำแนกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาและความผิดตามพระราชบัญญัติอื่นที่มีโทษทางอาญา รายงานสถานการณ์อาชญากรรมฯ ในส่วนนี้เป็นการนำเสนอจำนวนและร้อยละของผู้ต้องหาที่จับกุมได้ในชั้นตำรวจ จำแนกตามกลุ่มอายุ 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้ต้องหาอายุ 19 ปีขึ้นไป กลุ่มอายุ 16-18 ปี อายุต่ำกว่า 16 ปี และกลุ่มผู้ต้องหาบางคนที่ไม่สามารถระบุอายุได้จากตารางที่ 1.10 พบว่า กลุ่มความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาผู้ต้องหาที่จับกุมได้ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้ที่มีอายุ 19 ปีขึ้นไป โดยคิดเป็นร้อยละ 73.57 รองลงมา คือ กลุ่มเด็กและเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า 16 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.59

ตารางที่ 1.10 จำนวนและร้อยละของผู้ต้องหาที่จับกุมได้ความผิดทางอาญา จำแนกตามกลุ่มอายุ

ความผิดทางอาญา	ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา		ความผิดตามพระราชบัญญัติอื่นที่มีโทษทางอาญา	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 16 ปี	16,157	19.59	93,417	12.82
16 - 18 ปี	4,301	5.21	30,628	4.20
19 ปีขึ้นไป	60,691	73.57	582,855	80.01
ไม่ระบุอายุ	1,347	1.63	21,574	2.96
รวม	82,496	100.0	728,474	100.0

ที่มา: ระบบสารสนเทศสถานีตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา 5 ฐานความผิด และพระราชบัญญัติยาเสพติดฯ จากตารางที่ 1.11 ฐานความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดฯ มีจำนวนผู้ต้องหาที่ถูกจับกุมได้มากที่สุด รองลงมาคือ ฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ฐานความผิดเกี่ยวกับร่างกาย ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ฐานความผิดทางเพศ และฐานความผิดอนาจาร ตามลำดับ เมื่อพิจารณาฐานความผิด จำแนกตามกลุ่มอายุของผู้ที่ถูกจับกุม พบว่า ในทุกฐานความผิดยกเว้นฐานความผิดทางเพศ ผู้ถูกจับกุมส่วนใหญ่มากกว่าร้อยละ 70 เป็นผู้ที่มีอายุ 19 ปีขึ้นไป ส่วนความผิดทางเพศผู้ถูกจับกุมส่วนใหญ่ คือ เด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 16 ปี

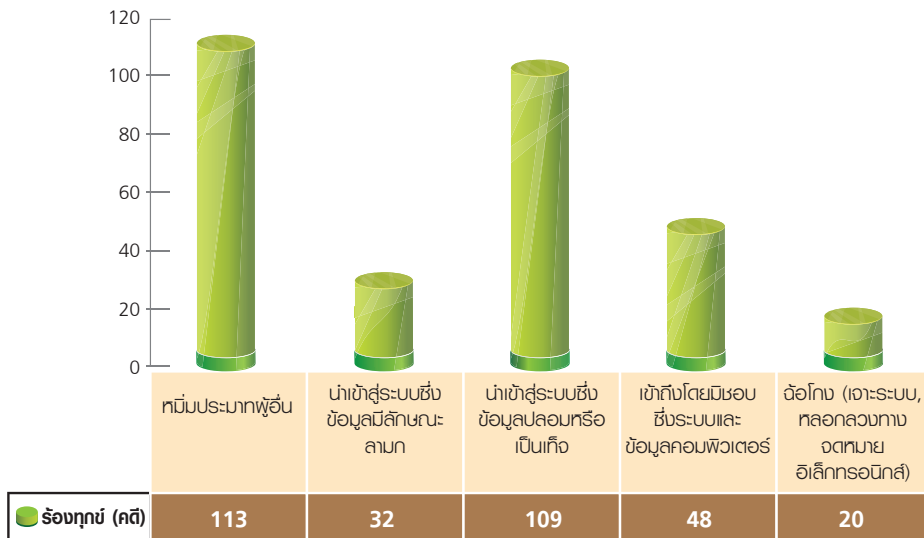
ตารางที่ 1.11 จำนวนและร้อยละของความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา 5 ฐานความผิด และ พระราชบัญญัติยาเสพติดฯ จำแนกตามกลุ่มอายุของผู้ต้องหาที่ถูกจับกุม

ฐานความผิด	ต่ำกว่า 16 ปี		16-18 ปี		19 ปีขึ้นไป		ไม่ระบุอายุ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ทรัพย์	9,511	20.53	2,039	4.40	34,165	73.73	623	1.34	46,338	100.0
เพศ	2,055	64.32	676	21.16	406	12.71	58	1.82	3,195	100.0
อนาจาร	200	19.96	67	6.69	716	71.46	19	1.90	1,002	100.0
ชีวิต	586	14.84	300	7.59	3,014	76.30	50	1.27	3,950	100.0
ร่างกาย	2,106	20.19	721	6.91	7,464	71.56	140	1.34	10,431	100.0
ยาเสพติด	41,661	11.45	22,876	6.29	294,314	80.88	5,038	1.38	363,889	100.0

ที่มา : ระบบสารสนเทศสถานีตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

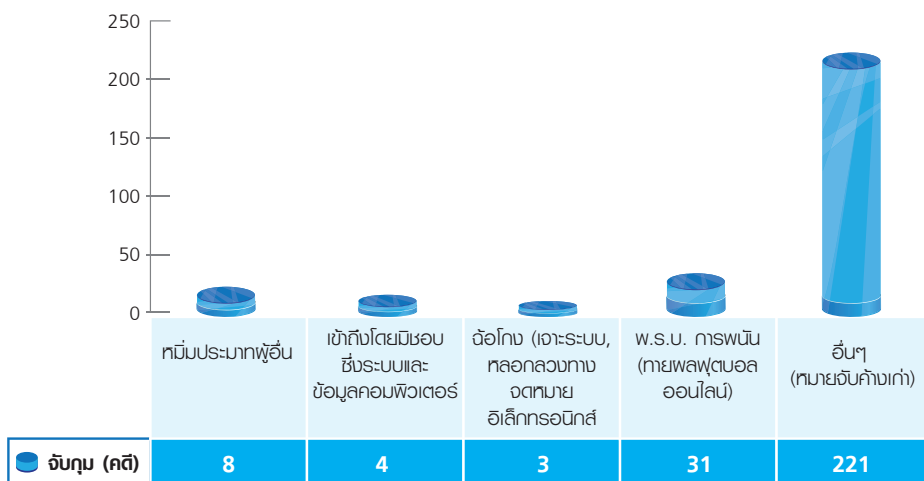
3. การกระทำผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี

สำหรับการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ได้แบ่งเป็น 2 ประเด็น คือ สถิติคดีที่มีการร้องทุกข์ และสถิติคดีที่มีการจับกุม จากแผนภูมิที่ 1.4 พบว่า มีผู้ร้องทุกข์ในปี พ.ศ. 2561 จำนวนทั้งสิ้น 322 คดี ผู้ร้องทุกข์ในข้อหาหมิ่นประมาทผู้อื่นมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.09 รองลงมา คือ ข้อหาการนำเข้าสู่ระบบซึ่งข้อมูลปลอมหรือเป็นเท็จ คิดเป็นร้อยละ 33.85 และการเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งระบบและข้อมูลคอมพิวเตอร์ คิดเป็นร้อยละ 14.91 ตามลำดับ ส่วนสถิติคดีที่จับกุมได้ จากแผนภูมิที่ 1.5 พบว่า ในปี พ.ศ. 2561 สามารถจับกุมได้ทั้งหมด 267 คดี ส่วนใหญ่การจับกุมเป็นการจับกุมในข้อหาที่ไม่ได้มีการร้องทุกข์ ได้แก่ การจับกุมในคดีอื่นๆ ซึ่งเป็นหมายจับค้างเก่า คิดเป็นร้อยละ 82.77 รองลงมา คือ ข้อหาพระราชบัญญัติการพนัน ได้แก่ ทายผลฟุตบอลออนไลน์ คิดเป็นร้อยละ 11.61 ส่วนข้อหาการนำเข้าสู่ระบบซึ่งข้อมูลมีลักษณะลามกและการนำเข้าสู่ระบบซึ่งข้อมูลปลอมหรือเป็นเท็จ ไม่ได้มีการจับกุมในปี พ.ศ. 2561

ที่มา: กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (ปอท.)

แผนภูมิ 1.4 จำนวนคดีที่มีการร้องทุกข์ของการกระทำความผิดคดีเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี

ที่มา: กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (ปอท.)

แผนภูมิ 1.5 จำนวนคดีที่มีการจับกุมของการกระทำความผิดคดีเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี

4. สรุป

จากข้อมูลตัวเลขทางสถิติของการเกิดอาชญากรรมในประเทศไทยตลอดปี พ.ศ. 2561 จะเห็นได้ว่า แม้จะมีความพยายามจากหลายหน่วยงานในการกำหนดมาตรการเพื่อลดการเกิดขึ้นของปัญหาอาชญากรรม แต่ก็ยังไม่ประสบผลสำเร็จมากเท่าที่ควร ดังจะเห็นได้จากตัวเลขการจับกุมในภาพรวมทั้งหมดอยู่ที่ 549,428 คดี แสดงให้เห็นว่าในแต่ละวันจะเกิดคดีอาญาโดยเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 1,505 คดีทั่วประเทศ ซึ่งนับว่าเป็นตัวเลขการเกิดอาชญากรรมที่ค่อนข้างสูง ประเด็นหนึ่งที่น่าสนใจ คือ ตัวเลขการรับแจ้งความสถิติคดีอาชญากรรม ที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2561 มีจำนวนสูงกว่าปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในคดีการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่เพิ่มสูงขึ้นกว่าในปี พ.ศ. 2560 อีกเกือบ 3,000 คดี เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงสภาพปัญหาการเกิดอาชญากรรม ตลอดจนมาตรการในการป้องกันการเกิดอาชญากรรมที่น่าสนใจ

กล่าวได้ว่าสถานการณ์อาชญากรรมของสังคมไทยที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2561 ยังคงอยู่ในสถานการณ์ ที่ค่อนข้างน่ากังวล ซึ่งนอกจากคดียาเสพติดที่ยังคงมีจำนวนการจับกุมเป็นตัวเลขที่สูง อาชญากรรมที่เป็นอาชญากรรม

พื้นฐานหรืออาชญากรรมดั้งเดิมก็ยังคงมีจำนวนที่สูงอยู่เช่นกัน และนอกจากนี้อาชญากรรม ที่เกิดขึ้นในรูปแบบของอาชญากรรมทางเทคโนโลยีกำลังกลายมาเป็นอาชญากรรมในรูปแบบใหม่ที่มีลักษณะเฉพาะและสร้างความยากลำบากต่อการป้องกันและปราบปรามมากขึ้น ประกอบกับสภาวะการบีบรัดทางเศรษฐกิจ รวมถึงความอ่อนแอ ความเปราะบางทางสังคม ส่งผลต่อการเกิดอาชญากรรมใหม่เพิ่มขึ้น ทั้งที่เป็นอาชญากรรมร้ายผู้ใหญ่และที่เป็นขุมอาชญากรรม แม้ว่าในด้านหนึ่งอาชญากรรมจะถูกมองว่าเป็นคนร้าย เป็นบุคคลที่ไม่เป็นที่พึงประสงค์ของสังคมหรือเป็นตัวปัญหาของสังคม สมควรได้รับการลงโทษและปราบปราม แต่ในอีกด้านหนึ่งก็ไม่อาจปฏิเสธได้ว่าบุคคลที่เป็นอาชญากรรมในบางรายเป็นผลผลิตที่เกิดขึ้นจากสภาพสังคม ที่เป็นปัญหานั้นเอง ดังนั้น การแก้ปัญหาการเกิดขึ้นของอาชญากรรม จึงไม่อาจพิจารณาแต่เพียงตัวอาชญากรรม หรือเพิ่มอัตราค่าลงของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเท่านั้น แต่หน่วยงานภาครัฐต้องพิจารณาแก้ไขปัญหาสังคมที่ส่งผลเกี่ยวพันกันทั้งหมดอย่างเป็นองค์รวมควบคู่กันไปด้วย หากสามารถทำได้เช่นนี้จำนวนสถิติอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในประเทศไทยก็น่าจะมีแนวโน้มที่ลดลงได้ในอนาคต

ส่วนที่ 2

กระบวนการดำเนินคดีอาญา

“กระบวนการยุติธรรม” เป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในสังคม เนื่องจากเป็นเครื่องมือในการสร้างความ เป็นธรรม ความสงบสุขให้เกิดขึ้นในสังคมโดยการป้องกัน แก้ไขปัญหาอาชญากรรม การคุ้มครองความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การป้องกันแก้ไขข้อพิพาทหรือข้อขัดแย้ง ตลอดจนการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน และสิทธิมนุษยชน รวมทั้งเป็นกระบวนการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่ป้องกันยับยั้ง มิให้มีการกระทำผิด อีกทั้ง ดำเนินการวินิจฉัยข้อขัดแย้งของบุคคลในสังคมให้ได้รับความ เป็นธรรม ตลอดจนวิธีการดำเนินการ สำหรับผู้ใดที่ฝ่าฝืนกฎหมายให้เกิดการหวาดกลัวต่อความผิดที่ได้กระทำลงไปและไม่กล้าหวนกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก

ในสังคมไทยนั้นระบบกระบวนการยุติธรรมที่สำคัญ ได้แก่ กระบวนการยุติธรรมทางอาญา กระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง กระบวนการยุติธรรมเกี่ยวกับการทำงานตามกฎหมายแรงงาน กระบวนการยุติธรรมที่มีต่อเด็กและเยาวชนในศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง เป็นต้น ระบบดังกล่าวเป็นระบบของกระบวนการยุติธรรมกระแสหลัก การนำเสนอสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรม ปี พ.ศ. 2561 เป็นการนำเสนอกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีอาญา ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีความเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย ตั้งแต่พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ ศาล ตลอดจนสิทธิและหน้าที่ของจำเลยทนายความ และหน่วยงานอื่นในกระบวนการยุติธรรม เช่น กรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เป็นต้น ซึ่งขั้นตอนและกระบวนการดำเนินคดีอาญา แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) การดำเนินคดีอาญาก่อนการพิจารณาคดีในศาล
- 2) การพิจารณาคดีในชั้นศาล และ
- 3) การดำเนินงานหลังการพิจารณาคดี โดยกระบวนการก่อนการพิจารณาคดีเป็นกระบวนการชั้นจับกุม สืบสวน สอบสวนของชั้นตำรวจ และการความเห็นสั่งฟ้องของพนักงานอัยการ โดยพนักงานอัยการจะรับสำนวนจากพนักงานสอบสวน

ไว้เพื่อพิจารณาในการสั่งฟ้องผู้ต้องหาหรือทำความเห็นสั่งไม่ฟ้อง หากพนักงานอัยการมีความเห็นสั่งฟ้องผู้ต้องหา ก็จะดำเนินการฟ้อง ผู้ต้องหาต่อศาล ซึ่งจะ เป็นขั้นตอนการพิจารณาคดีในชั้นศาลต่อไป ต่อมาเมื่อศาลมีคำพิพากษาว่า จำเลยได้กระทำความผิดจริงก็จะส่งลงโทษจำเลย ซึ่งเป็นขั้นตอนภายหลังกฎมีคำพิพากษาแล้ว รายงานสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมในส่วนนี้เป็นการนำเสนอในเรื่องสถิติปริมาณคดีที่เริ่มเข้าสู่กระบวนการดำเนินคดีอาญา ในชั้นพนักงานอัยการ ตลอดจนการนำเสนอปริมาณคดีที่เสร็จสิ้นไปจากกระบวนการพิจารณาของศาลยุติธรรม ดังจะได้กล่าวถึงต่อไป

1. กระบวนการดำเนินคดีอาญาในชั้นพนักงานอัยการ

การดำเนินคดีในชั้นพนักงานอัยการ ในส่วนของสถิติและปริมาณการรับสำนวนความอาญารับใหม่ ในปี พ.ศ. 2561 จากตารางที่ 2.1 ประเภทสำนวนความอาญารับใหม่ 7 ประเภทสำนวน พบว่า สำนวนความอาญารับใหม่ในปี พ.ศ. 2561 มีจำนวนทั้งสิ้น 2,470,345 คดี และปริมาณคดีครึ่งหนึ่งเป็นสำนวนความอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ไม่ได้ส่งตัวมาเฉพาะคดีเปรียบเทียบปรับ คิดเป็นร้อยละ 69.81 รองลงมา คือ สำนวนความอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ส่งตัวมาฟ้องต่อศาล คิดเป็นร้อยละ 23.88 และสำนวนฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด คิดเป็นร้อยละ 4.23 ตามลำดับ ส่วนสำนวนความอาญาที่อัยการแก้ต่าง เป็นสำนวนที่มีปริมาณการรับใหม่น้อยที่สุด

ตารางที่ 2.1 จำนวนและร้อยละของจำนวนคดีอาญาใหม่ แบ่งตามประเภทสำนวน ปี พ.ศ. 2561

ประเภทสำนวนความอาญาใหม่	จำนวน	ร้อยละ
1. ความอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ส่งตัวมา	590,028	23.88
2. ความอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ไม่ได้ส่งตัวมา (ไม่รวมคดีเปรียบเทียบ)	37,813	1.53
3. ความอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ไม่ได้ส่งตัวมา (เฉพาะคดีเปรียบเทียบ)	1,724,547	69.81
4. ความอาญาไม่ปรากฏผู้กระทำความผิด	12,664	0.51
5. ความอาญาที่แก้ต่าง	218	0.008
6. ชั้นสูตรพลิกศพ	350	0.014
7. สำนวนฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด	104,725	4.23
รวม	2,470,345	100.0

ที่มา : สถิติคดีสำนักงานอัยการสูงสุดประจำปี พ.ศ. 2561 สำนักงานวิชาการ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสารสนเทศ/สำนักแผนงานและงบประมาณศาลยุติธรรม ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2562

ส่วนการนำเสนอในแต่ละประเภทสำนวนคดีอาญาในประเด็นปริมาณคดีค้างมาและคดีรับใหม่ รายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 คดีอาญาปรากฏตัวผู้ต้องหา

กรณีคดีอาญาปรากฏตัวผู้ต้องหาที่ส่งตัวมาฟ้องต่อศาล พบว่า ในปี พ.ศ. 2561 มีจำนวนปริมาณคดีทั้งหมด 609,281 คดี ซึ่งจำนวนทั้งหมดเกินกว่าร้อยละ 90 เป็นคดีที่รับใหม่คิดเป็นร้อยละ 96.84 นอกนั้น เป็นคดีที่ค้างมาจากปีก่อนหน้าซึ่งคิดเป็นร้อยละ 3.16 ตามตารางที่ 2.2 ในปี พ.ศ. 2561 ส่วนใหญ่ร้อยละ 96.75 จะเป็นคดีที่พิจารณาเสร็จสิ้นไป มีเพียงร้อยละ 3.24 เท่านั้นที่เป็นคดีค้างไป ดังตารางที่ 2.3 สำหรับคดีที่รวมเสร็จสิ้นไปทั้งหมด 589,537 คดี ส่วนใหญ่คดีจะเสร็จสิ้นไปโดยมีความเห็นฟ้องศาล คิดเป็นร้อยละ 97.60 มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ไม่ได้ฟ้องศาล นอกจากนี้ คดีที่เสร็จสิ้นไปโดยวิธีอื่นๆ ก็มีจำนวนเป็นเพียงส่วนน้อยเท่านั้น ตามตารางที่ 2.4

ตารางที่ 2.2 จำนวนและร้อยละของคดีค้างมาและคดีรับใหม่ของบัญชีความอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ส่งตัวมาฟ้องศาล ประจำปี พ.ศ. 2561

บัญชีความอาญาปรากฏตัวผู้ต้องหาที่ส่งตัวมา	จำนวน (เรื่อง)	ร้อยละ
ค้างมา	19,253	3.16
รับใหม่	590,028	96.84
รวม	609,281	100.0

ที่มา : สถิติคดีสำนักงานอัยการสูงสุดประจำปี พ.ศ. 2561 สำนักงานวิชาการ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสารสนเทศ/สำนักแผนงานและงบประมาณศาลยุติธรรม ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2562

ตารางที่ 2.3 จำนวนและร้อยละของคดีที่เสร็จไปและค้างไปของบัญชีความอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ส่งตัวมาฟ้องศาล
ประจำปี พ.ศ. 2561

บัญชีความอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ส่งตัวมา	จำนวน (คดี)	ร้อยละ
เสร็จสิ้นไป	589,537	96.76
ค้างไป	19,744	3.24
รวม	609,281	100.0

ที่มา : สถิติคดีสำนักงานอัยการสูงสุดประจำปี พ.ศ. 2561 สำนักงานวิชาการ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสารสนเทศ/สำนักแผนงานและงบประมาณศาลยุติธรรม ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2562

ตารางที่ 2.4 จำนวนและร้อยละของการฟ้องตามบัญชีความอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ส่งตัวมาฟ้องศาล
ประจำปี พ.ศ. 2561

การฟ้องตามบัญชีความอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ส่งตัวมา	จำนวน (เรื่อง)	ร้อยละ
ฟ้องศาล	575,414	97.60
ไม่ฟ้องศาล	3,688	0.63
อื่นๆ	10,435	1.77
รวม	589,537	100.0

ที่มา : สถิติคดีสำนักงานอัยการสูงสุดประจำปี พ.ศ. 2561 สำนักงานวิชาการ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสารสนเทศ/สำนักแผนงานและงบประมาณศาลยุติธรรม ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2562

เมื่อพิจารณาจากปริมาณจำนวนคดีที่รับใหม่สูงสุด 5 ประเภทคดี ในปี พ.ศ. 2561 จากตารางที่ 2.5 พบว่า คดีรับใหม่ที่มีปริมาณมากที่สุด ได้แก่ คดีพระราชบัญญัติยาเสพติด อันดับ 2 คือ พระราชบัญญัติการพนัน ได้แก่ การพนันอื่นๆ และการพนันสลากกินรวบ อันดับ 3 คือ ฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ซึ่งเป็นการรวมกลุ่มประเภทคดีที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์ ประกอบด้วย การลักทรัพย์ การฉ้อทรัพย์ การชิงทรัพย์ การกรรโชกทรัพย์ การริดเอาทรัพย์ การชิงทรัพย์ และการปล้นทรัพย์ อันดับ 4 คือ ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ประกอบด้วย การฆ่าผู้อื่นโดยเจตนาและไม่เจตนา การพยายามฆ่าผู้อื่น การทำให้ผู้อื่นตายโดยประมาท ความผิดต่อชีวิต และความผิดต่อร่างกาย และอันดับที่ 5 คือ พระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ ซึ่งส่วนใหญ่จะจะเป็นการดำเนินคดีโดยมีความเห็นสั่งฟ้องศาล มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่มีความเห็นไม่สั่งฟ้องต่อศาล

ตารางที่ 2.5 จำนวนประเภทของคดีรับใหม่ตามบัญชีความอาญาปรากฏตัวผู้ต้องหาที่ส่งตัวมาฟ้องศาล
สูงสุด 5 อันดับ ประจำปี พ.ศ. 2561

ประเภทคดี	รับใหม่ (เรื่อง)	ค้างมา (เรื่อง)	การฟ้องศาล (เรื่อง)		
			ฟ้องศาล	ไม่ฟ้อง ศาล	อื่นๆ
1. พระราชบัญญัติยาเสพติด	234,212	2,176	231,187	256	1,838
2. พระราชบัญญัติการพนัน (การพนันอื่นๆ และการพนันสลากกินรวบ)	47,378	60	47,236	15	105
3. ฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน	27,474	2,005	26,505	431	617
4. ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย	23,040	2,220	22,117	390	558
5. พระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ	21,935	778	21,639	125	163

ที่มา : สถิติคดีสำนักงานอัยการสูงสุดประจำปี พ.ศ. 2561 สำนักงานวิชาการ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสารสนเทศ/สำนักแผนงานและงบประมาณศาลยุติธรรม ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2562

หมายเหตุ: ไม่รวมประเภทความผิดอื่นๆ และการรวมจำนวนประเภทคดีที่ 2 – 5 เป็นการรวมกลุ่มคดีตามประเภทของอาชญากรรม

1.2 คดีอาญาชั้นฟ้องศาล

คดีอาญาชั้นฟ้องศาลเป็นประเด็นที่อัยการมีความเห็นสั่งฟ้องผู้ต้องหาที่ส่งตัวมานำคดีขึ้นสู่ศาล การนำเสนอแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ บัญชีความอาญาชั้นฟ้องศาลชั้นต้น และ ศาลอุทธรณ์-ฎีกา ดังนี้

ส่วนที่ 1 บัญชีความอาญาชั้นฟ้องศาลชั้นต้น

ปริมาณคดีบัญชีความอาญาชั้นฟ้องศาลชั้นต้นในปี พ.ศ. 2561 มีปริมาณคดีทั้งสิ้น 724,103 เรื่อง และประมาณกว่าร้อยละ 80 เป็นคดีที่ฟ้องใหม่โดยคิดเป็นร้อยละ 79.46 ส่วนคดีที่ค้างมาคิดเป็นร้อยละ 20.53 ตามตารางที่ 2.6 และจากบัญชีความอาญาชั้นฟ้องศาลทั้งหมดนั้น ประมาณร้อยละ 80 มีการพิจารณาคดี เสร็จสิ้นไป ตามตารางที่ 2.7

ตารางที่ 2.6 จำนวนและร้อยละของคดีค้างมาและฟ้องใหม่ของบัญชีความอาญาชั้นฟ้องศาลชั้นต้น
ประจำปี พ.ศ. 2561

บัญชีความอาญาชั้นฟ้องศาลชั้นต้น	จำนวน (เรื่อง)	ร้อยละ
ค้างมา	148,689	20.53
ฟ้องใหม่	575,414	79.46
รวม	724,103	100.0

ที่มา : สถิติคดีสำนักงานอัยการสูงสุดประจำปี พ.ศ. 2561 สำนักงานวิชาการ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสารสนเทศ/สำนักแผนงานและงบประมาณศาลยุติธรรม ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2562

ตารางที่ 2.7 จำนวนและร้อยละของคดีที่เสร็จไปและค้างไปของบัญชีความอาญาชั้นฟ้องศาลชั้นต้น
ประจำปี พ.ศ. 2561

บัญชีความอาญาชั้นฟ้องศาลชั้นต้น	จำนวน (คดี)	ร้อยละ
เสร็จสิ้นไป	581,553	80.31
ค้างไป	142,550	19.68
รวม	724,103	100.0

ที่มา : สถิติคดีสำนักงานอัยการสูงสุดประจำปี พ.ศ. 2561 สำนักงานวิชาการ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสารสนเทศ/สำนักแผนงานและงบประมาณศาลยุติธรรม ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2562

ส่วนประเด็นผลการฟ้องคดีในบัญชีความอาญาชั้นฟ้องศาลชั้นต้นที่เสร็จสิ้นไป จากตารางที่ 2.8 พบว่า จากจำนวนปริมาณคดีทั้งหมดที่เสร็จสิ้นไป จำนวน 581,553 คดี ส่วนใหญ่ ร้อยละ 96.49 อัยการเป็นฝ่ายชนะ มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่อัยการเป็นฝ่ายแพ้และมีการถอนฟ้อง

ตารางที่ 2.8 จำนวนและร้อยละผลการฟ้องคดีของบัญชีความอาญาชั้นฟ้องศาลชั้นต้น
ประจำปี พ.ศ. 2561

การฟ้องคดีของบัญชีความอาญาชั้นฟ้องศาลชั้นต้น	จำนวน (เรื่อง)	ร้อยละ
อัยการพิจารณาคดีความเสร็จไป	561,121	96.48
ถอนฟ้อง	266	0.04
อื่นๆ	20,166	3.46
รวม	581,553	100.0

ที่มา : สถิติคดีสำนักงานอัยการสูงสุดประจำปี พ.ศ. 2561 สำนักงานวิชาการ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสารสนเทศ/สำนักแผนงานและงบประมาณศาลยุติธรรม ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2562

ส่วนที่ 2 บัญชีความอาญาที่อัยการมีความเห็นชั้นฟ้องศาลอุทธรณ์และฎีกา

สำหรับในการฟ้องศาลชั้นอุทธรณ์และฎีกา จากตารางที่ 2.9 พบว่า คดีอาญาชั้นฟ้องศาลอุทธรณ์และศาลฎีกา ในปี พ.ศ. 2561 ส่วนใหญ่จะเป็นการฟ้องคดีที่ค้างมาจากปี พ.ศ. 2560 กล่าวคือปริมาณคดีที่ฟ้องใหม่มีจำนวนน้อยกว่าจำนวนคดีที่ค้างมา ทำให้เกิดคดีสะสมจำนวนมากทั้งในชั้นศาลอุทธรณ์และศาลฎีกา

ตารางที่ 2.9 จำนวนและร้อยละของคดีค้างมาและคดีฟ้องใหม่ของบัญชีความอาญาชั้นฟ้องศาลอุทธรณ์และฎีกา
ประจำปี พ.ศ. 2561

บัญชีความอาญาชั้นฟ้องศาลอุทธรณ์-ฎีกา	จำนวน (เรื่อง)	ร้อยละ
คดีอาญาอุทธรณ์		
ค้างมา	33,736	58.08
ฟ้องใหม่	24,354	41.92
รวม	58,090	100.0
คดีอาญาฎีกา		
ค้างมา	12,399	79.40
ฟ้องใหม่	3,216	20.60
รวม	15,615	100.0

ที่มา : สถิติคดีสำนักงานอัยการสูงสุดประจำปี พ.ศ. 2561 สำนักงานวิชาการ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสารสนเทศ/สำนักแผนงานและงบประมาณศาลยุติธรรม ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2562

เมื่อพิจารณาคดีเสร็จสิ้นการฟ้อง จากตารางที่ 2.10 พบว่า ทั้งคดีอาญาในชั้นอุทธรณ์และชั้นฎีกา ส่วนใหญ่จะมีการพิจารณาคดีเสร็จสิ้นไม่ถึงครึ่งหนึ่ง ทำให้มีคดีค้างไปจำนวนเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะคดีอาญา ในชั้นฎีกาพิจารณาคดีเสร็จไปมีเพียงร้อยละ 19.96 เท่านั้น และจากตารางที่ 2.11 พบว่าจากคดีอาญา ชั้นอุทธรณ์และฎีกาที่เสร็จสิ้นไปนั้น ส่วนใหญ่เป็นกรณีที่อัยการพิจารณาคดีความเสร็จไป

ตารางที่ 2.10 จำนวนและร้อยละของคดีที่เสร็จไปและคดีค้างไปของบัญชีความอาญาชั้นอุทธรณ์และฎีกา
ประจำปี พ.ศ. 2561

บัญชีความอาญาชั้นฟ้องศาลอุทธรณ์-ฎีกา	จำนวน (คดี)	ร้อยละ
คดีอาญาอุทธรณ์		
เสร็จสิ้นไป	22,803	39.25
ค้างไป	35,287	60.75
รวม	58,090	100.0
คดีอาญาฎีกา		
เสร็จสิ้นไป	3,117	19.96
ค้างไป	12,498	80.04
รวม	15,615	100.0

ที่มา : สถิติคดีสำนักงานอัยการสูงสุดประจำปี พ.ศ. 2561 สำนักงานวิชาการ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสารสนเทศ/สำนักแผนงานและงบประมาณศาลยุติธรรม ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2562

ตารางที่ 2.11 จำนวนและร้อยละของคดีอาญาเสร็จสิ้นไปในชั้นอุทธรณ์ และฎีกา ประจำปี พ.ศ. 2561

คดีความเสร็จสิ้นไปโดย	คดีอาญาอุทธรณ์ (เรื่อง)		คดีอาญาฎีกา (เรื่อง)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อัยการพิจารณาตีความเสร็จไป	21,728	87.85	2,701	89.65
ถอนฟ้อง	145	0.58	32	1.03
อย่างอื่น	930	3.76	384	12.32
รวมเสร็จไป	24,734	100.0	3,117	100.0

ที่มา : สถิติคดีสำนักงานอัยการสูงสุดประจำปี พ.ศ. 2561 สำนักงานวิชาการ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสารสนเทศ/สำนักแผนงานและงบประมาณศาลยุติธรรม ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2562

1.3 คดีอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ไม่ได้ส่งตัวมา

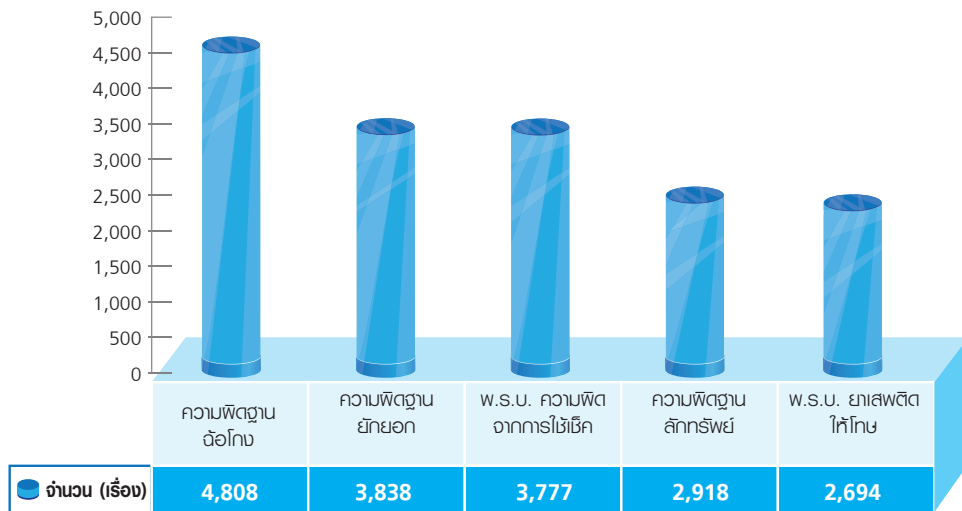
สำหรับปริมาณคดีอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ไม่ได้ส่งตัวมานั้นมี 2 ประเภท ได้แก่ คดีอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ไม่ได้ส่งตัวมาเฉพาะคดีเปรียบเทียบปรับ และไม่รวมคดีเปรียบเทียบปรับ จำนวนปริมาณคดีในปี พ.ศ. 2561 พบว่า คดีทั้งสองประเภทส่วนใหญ่จะเป็นคดีที่รับใหม่ โดยเฉพาะคดีอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ไม่ได้ส่งตัวมาเฉพาะคดีเปรียบเทียบปรับนั้นในปี พ.ศ. 2561 เป็นคดีที่รับใหม่ทั้งหมด ส่วนคดีที่ไม่รวมคดีเปรียบเทียบ คิดเป็นร้อยละ 15.53 เท่านั้นที่เป็นคดีค้างมา ส่วนปริมาณการเสร็จสิ้นคดีนั้น พบว่า ในปี พ.ศ. 2561 ส่วนใหญ่จะพิจารณาคดีเสร็จสิ้นไป และปริมาณคดีอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ไม่ได้ส่งตัวมาเฉพาะคดีเปรียบเทียบมีคดี ค้างไปเพียงเล็กน้อยเท่านั้น สำหรับคดีที่ไม่รวมคดีเปรียบเทียบมีจำนวนคดีค้างไป ประมาณร้อยละ 15 เท่านั้น

ตารางที่ 2.12 จำนวนและร้อยละคดีอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ไม่ได้ส่งตัวมา ประจำปีพ.ศ. 2561

คดีอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ไม่ได้ส่งตัวมา	ปริมาณคดี (จำนวน / ร้อยละ)			การเสร็จสิ้น (จำนวน / ร้อยละ)		
	ค้างมา	รับใหม่	รวม	เสร็จไป	ค้างไป	รวม
เฉพาะคดีเปรียบเทียบ	-	1,724,547	1,724,547	1,723,817	730	1,724,547
		(100.0)	(100.0)	(99.96)	(0.04)	(100.0)
ไม่รวมคดีเปรียบเทียบ	6,953	37,813	44,766	38,230	6,536	44,766
	(15.53)	(84.47)	(100.0)	(85.40)	(14.60)	(100.0)

ที่มา : สถิติคดีสำนักงานอัยการสูงสุดประจำปี พ.ศ. 2561 สำนักงานวิชาการ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสารสนเทศ/สำนักแผนงานและงบประมาณศาลยุติธรรม ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2562

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบปริมาณคดีอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ไม่ได้ส่งตัวมา (ไม่รวมคดีเปรียบเทียบ) สูงสุด 5 อันดับแรก จากแผนภูมิที่ 2.1 พบว่า ความผิดฐานฉ้อโกงมีปริมาณมากที่สุด รองลงมา คือ ความผิดฐานยักยอกทรัพย์สิน พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค ความผิดฐานลักทรัพย์ และความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ ตามลำดับ

หมายเหตุ: ไม่รวมประเภทความผิดอื่นๆ

แผนภูมิที่ 2.1 จำนวนคดีอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ไม่ได้ส่งตัวมา (ไม่รวมคดีเปรียบเทียบ) สูงสุด 5 อันดับแรก

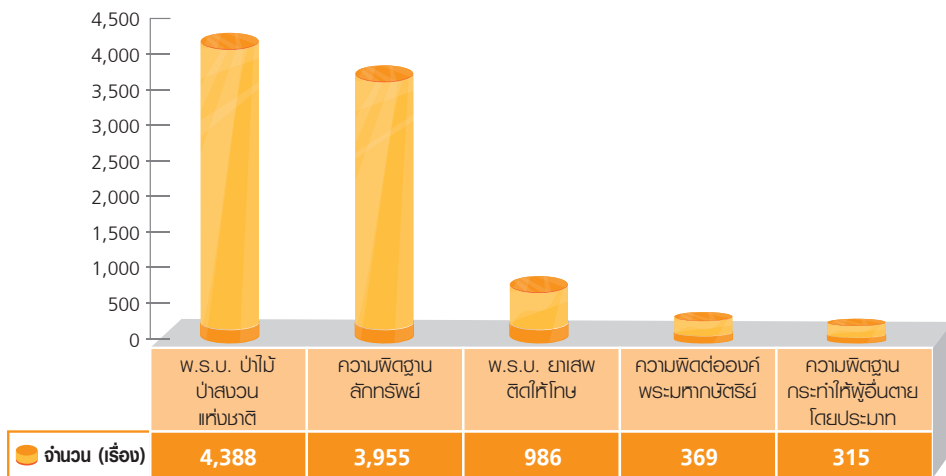
1.4 ความอาญาไม่ปรากฏตัวผู้กระทำผิด

สำหรับความอาญาที่ไม่ปรากฏตัวผู้กระทำผิด ในปี พ.ศ. 2561 จากตารางที่ 2.13 พบว่ามีจำนวนคดีทั้งสิ้น 13,033 เรื่อง และส่วนใหญ่จะเป็นคดีรับใหม่ คิดเป็นร้อยละ 97.17 มีเพียงร้อยละ 2.83 เท่านั้นที่เป็นคดีค้างมาจากปริมาณคดีอาญาไม่ปรากฏตัวผู้กระทำผิดทั้งหมดนั้น ประมาณร้อยละ 99 เป็นการดำเนินคดี เสร็จสิ้นไป จำนวนคดีที่ค้างไปคิดเป็นประมาณร้อยละ 1 เท่านั้น สำหรับคำสั่งที่อัยการทำความเห็นในคดี เสร็จสิ้นไป 12,910 เรื่องนั้น ส่วนใหญ่จะทำความเห็นให้งดการสอบสวน คิดเป็นร้อยละ 96.82 ส่วนคำสั่งที่มีความเห็นให้สอบสวนต่อไป และคำสั่งอื่นๆ มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้น และคดีอาญาไม่ปรากฏตัวผู้กระทำผิด เป็นเรื่องรับใหม่ สูงสุด 5 อันดับแรก จากแผนภูมิที่ 2.2 พบว่าพระราชบัญญัติป่าไม้ ป่าสงวนแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติ เป็นคดีรับใหม่สูงที่สุด รองลงมา คือ ความผิดฐานลักทรัพย์ และพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ ตามลำดับ

ตารางที่ 2.13 จำนวนคดีอาญาไม่ปรากฏตัวผู้กระทำผิด ประจำปีพ.ศ. 2561

ความอาญาไม่ปรากฏตัวผู้ต้องหา	จำนวน (เรื่อง)	ร้อยละ
การเข้าสู่กระบวนการชั้นพนักงานอัยการ		
ค้างมา	369	2.83
รับใหม่	12,664	97.17
รวม	13,033	100.0
การเสร็จสิ้นคดี		
เสร็จไป	12,910	99.06
ค้างไป	123	0.94
รวม	13,033	100.0
คำสั่งอัยการ		
งดการสอบสวน	12,500	96.82
สอบสวนต่อไป	174	1.35
อื่นๆ	236	1.83
รวม	12,910	100.0

ที่มา : สถิติคดีสำนักงานอัยการสูงสุดประจำปี พ.ศ. 2561 สำนักงานวิชาการ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสารสนเทศ/สำนักแผนงานและงบประมาณศาลยุติธรรม ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2562

หมายเหตุ: ไม่รวมประเภทความผิดอื่นๆ

แผนภูมิที่ 2.2 จำนวนคดีอาญาไม่ปรากฏตัวผู้กระทำผิดรับใหม่ สูงสุด 5 อันดับแรก

1.5 คดีอาญาที่แตกต่าง

คดีอาญาแตกต่างในชั้นพนักงานอัยการมี 2 ประเภทคดี ได้แก่ เป็นนายแก้ต่างเจ้าพนักงานและ ร้องขอให้ศาลไต่สวนการชั้นสูตรพลิกศพ สำหรับปริมาณคดีอาญาแตกต่างในปี พ.ศ. 2561 สำหรับการเป็นนายแก้ต่างเจ้าพนักงาน จากตารางที่ 2.14 พบว่า ปริมาณคดีทั้งหมดที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณา รวม 492 คดีนั้น ประมาณครึ่งหนึ่งเป็นคดีค้างมา คิดเป็นร้อยละ 55.69 ซึ่งปริมาณไม่ต่างจากคดีรับใหม่มากนัก ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 44.31 และจำนวนคดีที่เสร็จสิ้นไป คิดเป็นร้อยละ 66.02 ของปริมาณคดีทั้งหมด ซึ่งส่วนใหญ่คดีความเสร็จสิ้นไป คิดเป็นร้อยละ 57.33

ตารางที่ 2.14 จำนวนและร้อยละของบัญชีความอาญาที่แตกต่าง (การเป็นนายแก้ต่างเจ้าพนักงาน)

ความอาญาไม่ปรากฏตัวผู้ต้องหา	จำนวน (เรื่อง)	ร้อยละ
เป็นนายแก้ต่างเจ้าพนักงาน		
การเข้าสู่กระบวนการ		
ค้างมา	274	55.69
รับใหม่	218	44.31
รวม	492	100.0
การเสร็จสิ้นคดี		
เสร็จไป	307	62.40
ค้างไป	185	37.60
รวม	492	100.0
ความเสร็จไปโดย		
อัยการพิจารณาคดีความเสร็จไป	176	57.33
อื่นๆ	131	42.67
รวม	307	100.0

ที่มา : สถิติคดีสำนักงานอัยการสูงสุดประจำปี พ.ศ. 2561 สำนักงานวิชาการ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสารสนเทศ/สำนักแผนงานและงบประมาณศาลยุติธรรม ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2562

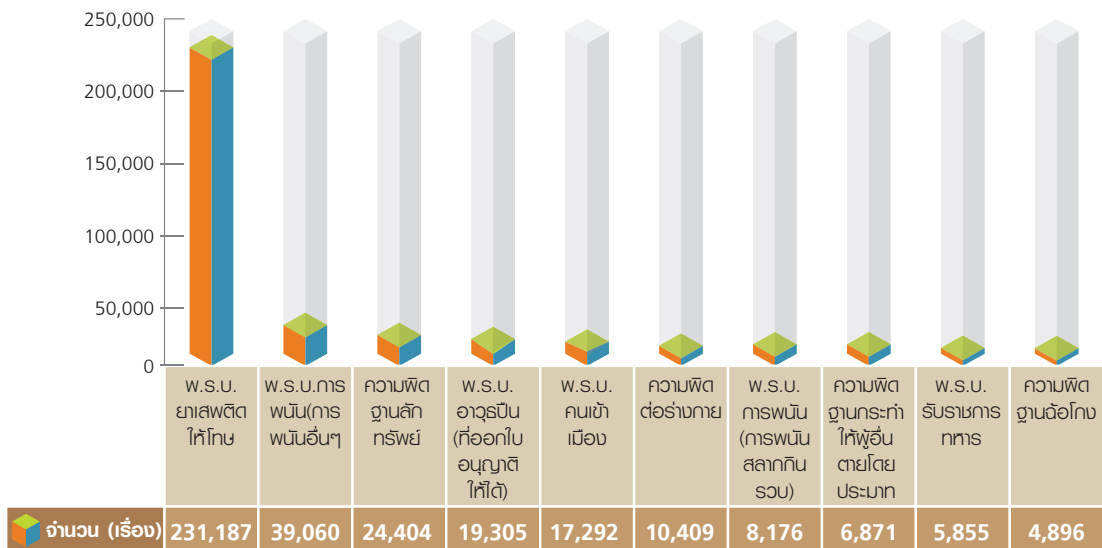
สำหรับบัญชีความอาญาที่แตกต่าง โดยร้องขอให้ศาลไต่สวนการชั้นสูตรพลิกศพ ในปี พ.ศ. 2561 จากตารางที่ 2.15 พบว่า ปริมาณคดีที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณาทั้งหมด 371 เรื่อง และกว่าร้อยละ 90 เป็นคดีรับใหม่ และประมาณร้อยละ 90 เป็นการพิจารณาคดีความเสร็จสิ้นไป โดยมีคดีที่ค้างไปเพียงร้อยละ 10.24 เท่านั้น อย่างไรก็ตามการดำเนินคดีเสร็จสิ้นไปส่วนใหญ่โดยวิธีการอื่น คิดเป็นร้อยละ 66.97

ตารางที่ 2.15 จำนวนและร้อยละของบัญชีความอาญาแก้ต่าง (ร้องขอให้ศาลได้ส่วนการชั้นสูตรพลิกศพ)

ความอาญาแก้ต่าง (ร้องขอให้ศาลได้ส่วนการชั้นสูตรพลิกศพ)	จำนวน (เรื่อง)	ร้อยละ
ร้องขอให้ศาลได้ส่วนการชั้นสูตรพลิกศพ		
การเข้าสู่กระบวนการ		
ค้างมา	21	5.66
รับใหม่	350	94.34
รวม	371	100.0
การเสร็จสิ้นคดี		
เสร็จไป	333	89.76
ค้างไป	38	10.24
รวม	371	100.0
ความสำเร็จไปโดย		
อัยการพิจารณาความเสร็จไป	110	33.03
อื่นๆ	223	66.97
รวม	333	100.0

ที่มา : สถิติคดีสำนักงานอัยการสูงสุดประจำปี พ.ศ. 2561 สำนักงานวิชาการ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสารสนเทศ/สำนักแผนงานและงบประมาณศาลยุติธรรม ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2562

เมื่อพิจารณาคดีความอาญาชั้นฟ้องศาลของพนักงานอัยการสูงสุด 10 อันดับ จากแผนภูมิที่ 2.3 พบว่า คดีความอาญาชั้นฟ้องศาลสูงสุด ได้แก่ พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ รองลงมา คือ พ.ร.บ. การพนัน และ ความผิดฐานลักทรัพย์ ตามลำดับ

แผนภูมิที่ 2.3 จำนวนคดีความอาญาชั้นฟ้องศาลของพนักงานอัยการ 10 อันดับสูงสุด

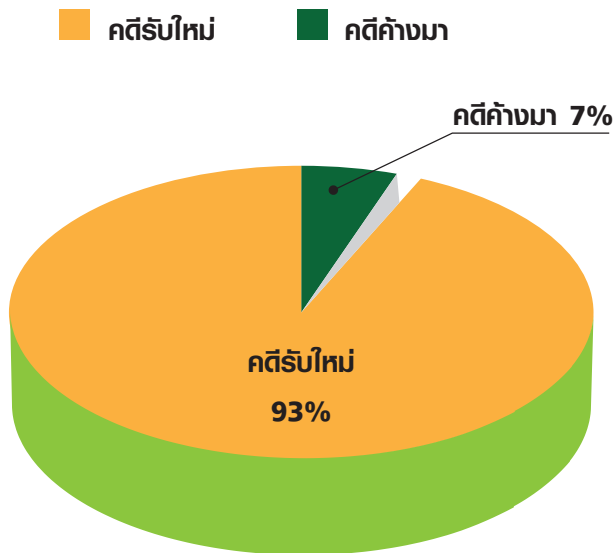
2. กระบวนการพิจารณาคดีในชั้นศาล

รายงานสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมในส่วนนี้เป็นการนำเสนอสถิติปริมาณคดีอาญาที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดีในชั้นศาล ได้แก่ ศาลชั้นต้น และคดีอาญาชั้นสู่การพิจารณาของ ศาลเยาวชนและครอบครัว ดังนี้

คดีอาญาชั้นสู่การพิจารณาของศาลชั้นต้น

ความผิดคดีอาญาที่เข้าสู่การพิจารณาของศาลชั้นต้น จากแผนภูมิที่ 2.4 พบว่า ในปี พ.ศ. 2561 มีจำนวนปริมาณคดีที่เข้าสู่การพิจารณาคดีในศาลชั้นต้น จำนวน 637,916 คดี โดยแบ่งเป็นคดีรับใหม่จำนวน 595,619 คดี และคดีค้างมา จากปีก่อนหน้าจำนวน 42,297 คดี มากกว่าร้อยละ 90 ของความผิดในคดีอาญา ที่เข้าสู่การพิจารณาคดีของศาลชั้นต้นเป็นคดีรับใหม่ และมีเพียงร้อยละ 7 เป็นคดีที่ค้างมา

คดีอาญาที่เข้าสู่การพิจารณาคดีของศาลชั้นต้น

ที่มา : หนังสือรายงานสถิติคดีศาลที่พระราชอาณาจักรประจำปี พ.ศ. 2561 สำนักงานศาลยุติธรรม จากตารางที่ 3.5 คดีอาญาและคดีนี้ที่ท่องเที่ยว (อาญา)

แผนภูมิที่ 2.4 จำนวนคดีที่เข้าสู่การพิจารณาคดีในศาลชั้นต้น

หากพิจารณาจากจำนวนข้อหาคดีอาญาที่เข้าสู่การพิจารณาของศาลชั้นต้นที่พระราชอาณาจักร ประจำปี พ.ศ. 2561 พบว่า การกระทำความผิดมีทั้งความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาและการกระทำความผิดตามกฎหมายอื่นที่มีโทษทางอาญา ซึ่งความผิดตามกฎหมายอื่นที่มีโทษทางอาญามีจำนวนทั้งหมด 48 กลุ่มข้อหา รายงานฉบับนี้จะได้นำเสนอกลุ่มข้อหาความผิดตามกฎหมายอื่นที่มีโทษทางอาญาที่มีการพิจารณาสูงสุด 10 อันดับแรก จากตารางที่ 2.16 พบว่า ข้อหาความผิดตามกฎหมายอื่นที่มีโทษทางอาญาที่เข้าสู่การพิจารณาของศาลชั้นต้นมากที่สุด ได้แก่ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 รองลงมา คือ พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ตามลำดับ

ตารางที่ 2.16 จำนวนข้อหาความผิดตามกฎหมายอื่นที่มีโทษทางอาญาที่ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลชั้นต้น

ข้อหา	จำนวนข้อหาที่ขึ้นสู่การพิจารณา
1. พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522	344,707
2. พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ. 2522	181,729
3. พ.ร.บ.การพนัน พ.ศ. 2478	49,079
4. ข้อหาอื่นๆ	36,894
5. พ.ร.บ.อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน และอื่นๆ พ.ศ. 2490	33,732
6. พ.ร.บ.รถยนต์ พ.ศ. 2522	24,836
7. พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ. 2522	18,539
8. พ.ร.บ.การขนส่งทางบก พ.ศ. 2522	12,449
9. พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534	11,834
10. พ.ร.บ.ทางหลวง พ.ศ. 2535	8,452

ที่มา : สถิติคดีประจำปี พ.ศ. 2561 สำนักแผนงานและงบประมาณ ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ หนังสือตอบกลับข้อมูลที่ คย 015/9211 ลงวันที่ 19 มี.ค. 2562

หมายเหตุ : จำนวนความผิดตามกฎหมายอื่น 747,470 ข้อหา

ส่วนกลุ่มข้อหาความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาที่ขึ้นสู่การพิจารณาคดีในศาลชั้นต้นประจำปี พ.ศ. 2561 จากตารางที่ 2.17 พบว่า จากความผิดของกลุ่มข้อหาตามประมวลกฎหมายอาญาทั้ง 20 กลุ่มข้อหา ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ เป็นข้อหาที่ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 24.56 รองลงมา คือ ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย คิดเป็นร้อยละ 20.08 ส่วนข้อหาที่ขึ้นสู่การพิจารณาคดีน้อยที่สุด ได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับศาสนา ซึ่งคิดเป็นเพียงร้อยละ 0.03 เท่านั้น

ตารางที่ 2.17 จำนวนและร้อยละข้อหาความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาที่ขึ้นสู่การพิจารณาคดีในศาลชั้นต้น

กลุ่มข้อหา	ข้อหาที่ขึ้นสู่การพิจารณา	
	จำนวน	ร้อยละ
1. ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์	30,490	24.56
2. ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย	24,922	20.08
3. ลหุโทษ (ม.367 – ม.398)	10,359	8.35
4. ความผิดฐานฉ้อโกง (ม.341 – ม.348)	8,650	6.97
5. ความผิดฐานยักยอก (ม.352 – ม.356)	7,323	5.90
6. ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียง	6,852	5.52
7. ความผิดฐานบุกรุก (ม.362 – ม.366)	6,024	4.85
8. ความผิดเกี่ยวกับเพศ	6,008	4.84
9. ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและแปลง	5,265	4.24
10. ความผิดฐานรับของโจร (ม.357)	4,665	3.76

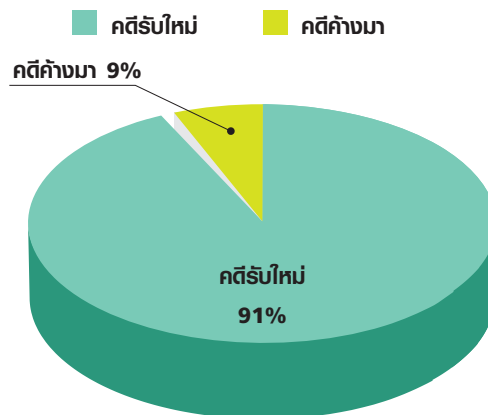
กลุ่มข้อหา	ข้อหาที่ขึ้นสู่การพิจารณา	
	จำนวน	ร้อยละ
11. ความผิดเกี่ยวกับการยุติธรรม	3,566	2.87
12. ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ (ม.358 – ม.361)	3,484	2.81
13. ความผิดเกี่ยวกับการปกครอง	2,731	2.20
14. ความผิดฐานกรรโชก ริดเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์ และปล้นทรัพย์	1,693	1.36
15. ความผิดฐานโกงเจ้าหนี้ (ม.349 – ม.351)	877	0.71
16. ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อประชาชน	613	0.49
17. ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน	398	0.32
18. ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร	105	0.08
19. ความผิดเกี่ยวกับการค้า (ม.270 – ม.275)	64	0.05
20. ความผิดเกี่ยวกับศาสนา (ม.206 – ม.208)	43	0.03
รวม	124,132	100.0

ที่มา : สถิติคดีประจำปี พ.ศ. 2561 สำนักแผนงานและงบประมาณ ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ หนังสือตอบกลับข้อมูลที่ ศย 015/9211 ลงวันที่ 19 มี.ค. 2562

คดีอาญาขึ้นสู่การพิจารณาของศาลเยาวชนและครอบครัว

ความผิดคดีอาญาที่ขึ้นสู่การพิจารณาคดีของศาลเยาวชนและครอบครัว จากแผนภูมิที่ 2.5 พบว่า ในปี พ.ศ. 2561 มีจำนวนปริมาณคดีอาญาที่ขึ้นสู่การพิจารณาคดีของศาลเยาวชนและครอบครัว จำนวน 18,536 คดี โดยแบ่งเป็นคดีรับใหม่จำนวน 16,808 คดี และคดีค้างมาจากปีก่อนหน้าจำนวน 1,728 คดี มากกว่าร้อยละ 90 ในความผิดคดีอาญาที่เด็กและเยาวชนได้กระทำความผิดขึ้นสู่การพิจารณาคดีของศาลเยาวชนและครอบครัวเป็นคดีรับใหม่ และมีเพียงร้อยละ 9 เป็นคดีที่ค้างมาจากปีก่อนหน้า

คดีอาญาที่ขึ้นสู่การพิจารณาคดีของศาลเยาวชนและครอบครัว

ที่มา : หนังสือรายงานสถิติคดีศาลทั่วราชอาณาจักรประจำปี พ.ศ. 2561 สำนักงานศาลยุติธรรม

แผนภูมิที่ 2.5 จำนวนกลุ่มความผิดคดีอาญาที่ขึ้นสู่การพิจารณาคดีของศาลเยาวชนและครอบครัว

เมื่อพิจารณาข้อหาความผิดตามกฎหมายอื่นที่มีโทษทางอาญาจำนวนทั้งหมด 48 กลุ่มข้อหา รายงานในส่วนนี้ได้นำเสนอกลุ่มข้อหาความผิดตามกฎหมายอื่นที่มีโทษทางอาญาที่ขึ้นสู่ศาลเยาวชนและครอบครัว ซึ่งพิจารณาจากความผิดสูงสุด 10 อันดับแรก ในปี พ.ศ. 2561 จากตารางที่ 2.18 พบว่า พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มีจำนวนมากที่สุด คือ 12,953 ข้อหา รองลงมา คือ พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 และ พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน และอื่นๆ พ.ศ. 2490 ตามลำดับ

ตารางที่ 2.18 จำนวนข้อหาความผิดตามกฎหมายอื่นที่มีโทษทางอาญาที่ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลเยาวชนและครอบครัว

ข้อหา	จำนวนข้อหาที่ขึ้นสู่การพิจารณา
พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522	12,953
พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ. 2522	2,856
พ.ร.บ.อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน และอื่นๆ พ.ศ. 2490	1,331
พ.ร.บ.รถยนต์ พ.ศ. 2522	420
ข้อหาอื่นๆ	389
พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ. 2522	268
พ.ร.บ.การขนส่งทางบก พ.ศ. 2522	264
พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. 2484 และพ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507	103
พ.ร.บ.การพนัน พ.ศ. 2478	89
พ.ร.บ.วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518	38

ที่มา : สถิติคดีประจำปี พ.ศ. 2561 สำนักแผนงานและงบประมาณ ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ หนังสือตอบกลับข้อมูลที่ ศย 015/9211 ลงวันที่ 19 มี.ค. 2562

หมายเหตุ : จำนวนความผิดตามกฎหมายอื่น 27,227 ข้อหา

สำหรับความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาที่ขึ้นสู่การพิจารณาคดีในศาลเยาวชนและครอบครัว ปี พ.ศ. 2561 จากตารางที่ 2.19 พบว่า จากความผิดของกลุ่มข้อหาตามประมวลกฎหมายอาญาทั้ง 17 กลุ่มข้อหา ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินเป็นข้อหาที่ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30.69 รองลงมาคือ ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย คิดเป็นร้อยละ 19.05 ซึ่งใกล้เคียงกับความผิดทางเพศที่คิดเป็นร้อยละ 16.13 ตามลำดับ ส่วนข้อหาที่ขึ้นสู่การพิจารณาคดีน้อยที่สุด ได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับการค้า คิดเป็นร้อยละ 0.01

ตารางที่ 2.19 จำนวนและร้อยละความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาที่ขึ้นสู่การพิจารณาคดีในศาลเยาวชนและครอบครัว

กลุ่มข้อหา	ข้อหาที่ขึ้นสู่การพิจารณา	
	จำนวน	ร้อยละ
1. ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน	2,538	30.69
2. ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย	1,575	19.05
3. ความผิดเกี่ยวกับเพศ	1,334	16.13
4. ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียง	768	9.29
5. ลหุโทษ ม.367 – ม.398	667	8.07
6. ความผิดฐานรับของโจร ม.357	614	7.43

กลุ่มข้อหา	ข้อหาที่ขึ้นสู่การพิจารณา	
	จำนวน	ร้อยละ
7. ความผิดฐานบุกรุก ม.362 – ม.366	314	3.80
8. ความผิดฐานกรรโชก ริดเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์ และปล้นทรัพย์	152	1.84
9. ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ ม.358 – ม.361	126	1.52
10. ความผิดเกี่ยวกับการปลอมแปลง	42	0.51
11. ความผิดฐานฉ้อโกง ม.341 – ม.348	35	0.42
12. ความผิดฐานยักยอก ม.352 – ม.356	31	0.37
13. ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อประชาชน	23	0.28
14. ความผิดเกี่ยวกับการปกครอง	18	0.22
15. ความผิดเกี่ยวกับการยุติธรรม	16	0.19
16. ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน	15	0.18
17. ความผิดเกี่ยวกับการค้า ม.270 – ม.275	1	0.01
รวม	8,269	100.0

ที่มา : สถิติคดีประจำปี พ.ศ. 2561 สำนักแผนงานและงบประมาณ ส่วนระบบข้อมูลและสถิติ หนังสือตอบกลับข้อมูลที่ ศย 015/9211 ลงวันที่ 19 มี.ค. 2562

3. สรุป

ดังที่กล่าวไว้ในบทวิเคราะห์แล้วว่า กระบวนการยุติธรรมทางอาญาเป็นกลไกหลักที่ใช้ในการนำมาพิสูจน์การกระทำความผิดของจำเลย โดยจุดแข็งของการใช้กลไกดังกล่าว คือ สามารถตรวจสอบความถูกต้องโดยการตรวจสอบนั้นมีความแน่นอน มีความชัดเจน โปร่งใส และตรวจสอบได้ รวมถึงเป็นกลไกที่สามารถรักษาสอดคล้องระหว่างการควบคุมอาชญากรรม (Crime control) กับหลักนิติธรรม (Due process) เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมทั้งต่อตัวผู้ที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้กระทำความผิด และตัวบุคคลผู้ได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดนั้นๆ อย่างไรก็ตาม ข้อด้อยที่สำคัญของการใช้กลไกดังกล่าวก็คือในเรื่องของระยะเวลาที่ใช้ในการตรวจสอบหรือพิสูจน์หลักฐานการกระทำความผิดของจำเลยหรือผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งในบางกรณีอาจจะต้องใช้ระยะเวลาในการตรวจสอบหรือพิสูจน์การกระทำความผิดของจำเลยเป็นเวลาหลายปี ย่อมส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพและความน่าเชื่อถือของกระบวนการยุติธรรมกระแสหลัก รวมถึงอาจนำมาซึ่งความรู้สึกไม่ได้รับความเป็นธรรมเท่าที่ควรของประชาชนผู้มีมรรคคติ และอาจนำไปสู่แนวทางในการแสวงหาความเป็นธรรมให้แก่ตนเองด้วยวิธีการที่ไม่ถูกต้อง ยกตัวอย่างเช่น ในยุคหนึ่งมีคำพูดที่ใช้เรียกกันว่า “ศาลเตี้ย” หรือในยุคปัจจุบันได้รับการเรียกชื่อใหม่ว่าเป็น “ศาลไซเบอร์” ดังนั้นเพื่อเป็นการแก้ปัญหาดังกล่าวจึงควรมีการศึกษา ติดตาม และประเมินผลกระบวนการยุติธรรมทางเลือกต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ หรือการประนีประนอมยอมความทั้งในศาลและนอกศาล เพื่อให้กระบวนการดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและได้รับการยอมรับจากประชาชนมากขึ้น นอกจากนี้ ในเรื่องของข้อติดขัดหรือขั้นตอนต่างๆ ในระเบียบราชการที่อาจส่งผลให้เกิดความยากลำบากต่อการเข้าถึงและติดตามตรวจสอบข้อร้องเรียนต่างๆ อันอาจนำไปสู่การถูกตั้งข้อสังเกตในเรื่องของความไม่โปร่งใสได้ ในกรณีดังกล่าว เห็นว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรม โดยเฉพาะหน่วยงานหรือบุคลากรในภาครัฐ ควรมีการศึกษาเพื่อลดขั้นตอนที่ยุ่งยาก สร้างความรวดเร็วและต่อเนื่องของกระบวนการทำงาน รวมถึงรายงานผลการไต่สวนหรือการตรวจสอบ ให้ประชาชนผู้ติดต่อขอรับบริการจากหน่วยงานภาครัฐตลอดจนให้สาธารณะได้ทราบความก้าวหน้าของข้อร้องเรียนผ่านทางช่องทางต่างๆ อยู่เสมอ สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้กระบวนการยุติธรรมกระแสหลัก เป็นกระบวนการที่อำนวยความสะดวกให้กับประชาชนที่มีประสิทธิภาพและสามารถตรวจสอบได้ อีกทั้ง ยังคงเป็นที่พึ่งของประชาชนผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนหรือได้รับความเสียหายได้เช่นเดิม

ส่วนที่ 3

กระบวนการหลังการพิจารณาคดี

กระบวนการหลังการพิจารณาคดีที่มีโทษทางอาญา คือ การลงโทษหรือการบังคับโทษแก่ผู้ที่ถูกศาลตัดสินหรือมีคำพิพากษาตัดสินลงโทษว่าได้เป็นผู้กระทำความผิด ซึ่งแนวความคิดสำคัญในเรื่องของการลงโทษที่มีประสิทธิภาพนั้นได้รับแนวคิดจาก Cesare Beccaria ซึ่งเป็นนักอาชญาวิทยาในสำนักแนวคิดทาง Classical school ตามหลักแนวคิดดังกล่าวได้มีการนำเสนอแนวทางการลงโทษเชิงป้องกันอาชญากรรมที่สำคัญ ได้แก่ การลงโทษผู้กระทำความผิดต้องมีโทษที่รุนแรงมากพอและเหมาะสมกับการกระทำผิดนั้นๆ สามารถเป็นการข่มขู่ ยับยั้งไม่ให้ผู้ที่คิดจะกระทำความผิดกล้ากระทำความผิด ประกอบกับเป็นการข่มขู่ยับยั้งผู้ที่กระทำความผิดแล้วให้ไม่กล้ากระทำความผิดซ้ำอีก ซึ่งกระบวนการดังกล่าวนี้รวมถึงกระบวนการในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดรวมอยู่ด้วย มิใช่เป็นการลงโทษเพียงอย่างเดียว แต่เป็นการอบรมให้ความรู้แก่ผู้กระทำความผิดในทุกด้านเพื่อให้กลับตัวเป็นคนดีคืนสู่สังคมต่อไป

การบังคับตามคำพิพากษา ในกรณีที่ศาลพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดและกำหนดโทษอย่างใดอย่างหนึ่ง ประเทศไทยได้บัญญัติบทกำหนดโทษดังกล่าวไว้ในมาตรา 18 แห่งประมวลกฎหมายอาญาซึ่งโทษประกอบด้วย 5 ประการด้วยกัน คือ โทษประหารชีวิต จำคุก กักขัง การปรับ และการรับทรัพย์สิน ซึ่งกฎหมายอธิบายว่า โทษทางอาญาจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีการกระทำความผิด และการกระทำที่จะเป็นความผิดนั้นต้องมีกฎหมายบัญญัติไว้ว่าเป็นความผิดด้วย อีกทั้ง ยังต้องมีบทกำหนดโทษไว้ด้วย ต่อมาเมื่อคดีถึงที่สุดก็ต้องมีมาตรการบังคับตาม คำพิพากษานั้น กรณีมีคำพิพากษาลงโทษจำคุกก็ต้องถูกดำเนินคดีโดยส่งตัวผู้กระทำความผิดไปจำคุกในเรือนจำ ต่อไป สำหรับกรณีอื่นก็ต้องมีการบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษานั้น โดยกระบวนการหลังการพิจารณาคดีสามารถชี้ให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมาย รวมถึงการบังคับโทษแก่ตัวผู้กระทำความผิด ซึ่งเห็นได้จากตัวเลขสถิติของจำนวนผู้ต้องขัง

รวมถึงตัวเลขของผู้กระทำความผิดซ้ำ หากตัวเลขดังกล่าวมีน้อยหรือลดลงย่อมแสดงให้เห็นในเบื้องต้นได้ว่ากระบวนการยุติธรรมตลอดจนกระบวนการในการบังคับโทษหลังจากศาลมีคำพิพากษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถทำให้ผู้กระทำความผิดสามารถกลับตัวและกลับเข้าสู่การใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข แต่หากตัวเลขดังกล่าวมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นหรือมีตัวเลขของจำนวนผู้ต้องขังเพิ่มมากขึ้น ย่อมแสดงให้เห็นถึงปัญหาของประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายและการบังคับโทษต่อตัวผู้กระทำความผิด

รายงานสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมส่วนนี้ได้นำเสนอกระบวนการหลังการพิจารณาคดีโดยมุ่งเสนอเฉพาะในกระบวนการกระทำความผิดเป็นหลักเป็นสำคัญ ได้แก่ การกำหนดโทษ สถิติของผู้ต้องขังในเรือนจำ สถิติผู้ถูกคุมประพฤติ สถิติเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นกระบวนการหลังคำพิพากษาของศาล นอกจากนี้รายงานในส่วนนี้ยังได้นำเสนอสถิติเด็กและเยาวชนที่อยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นกระบวนการระหว่างการพิจารณาคดีของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด ดังต่อไปนี้กระทำความผิด ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดโทษ

การพิจารณาคดีของศาลชั้นต้นหรือในชั้นบังคับคดี ในปี พ.ศ. 2561 จากตารางที่ 3.1 พบว่า ศาลตัดสินโทษปรับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.35 ซึ่งใกล้เคียงกับการตัดสินโทษ รอกการลงโทษ ที่คิดเป็นร้อยละ 37.80 และรองลงมาคือโทษจำคุกคิดเป็นร้อยละ 14.53 และเมื่อพิจารณาจำนวนจำเลยที่ศาลตัดสินลงโทษ ในคดีอาญาจำแนกตามประเภทการกำหนดโทษของศาลเยาวชนและครอบครัว ทั่วราชอาณาจักร ประจำปี พ.ศ. 2561 จากตารางที่ 3.2 ส่วนใหญ่ศาลจะตัดสินให้เด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดเข้าสู่กระบวนการเปลี่ยนโทษจำคุกหรือวิธีการเพื่อความปลอดภัยเป็นการส่งตัวเด็กหรือเยาวชนไปควบคุม

เพื่อฝึกอบรม (ม.142(1)) มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.25 รองลงมา คือ รอกการกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษและกำหนดเงื่อนไขคุมประพฤติ (ประมวลกฎหมายอาญา ม.56) คิดเป็นร้อยละ 18.29 และโทษอื่นๆ ตามลำดับ

ตารางที่ 3.1 จำนวนและร้อยละของจำเลยที่ศาลตัดสินลงโทษ จำแนกตามการกำหนดโทษของศาลชั้นต้น
ทั่วราชอาณาจักร ประจำปี พ.ศ. 2561

การกำหนดโทษ	จำนวน	ร้อยละ
โทษประหาร	205	0.03
จำคุก	98,720	14.53
ปรับ	267,406	39.35
กักขัง	1,817	0.27
ริบทรัพย์สิน	241	0.04
รอกการลงโทษ	256,907	37.80
รอกการกำหนดโทษ	30,436	4.48
อื่นๆ	23,893	3.52
รวม	679,625	100.0

ที่มา : รายงานสถิติคดีศาลยุติธรรมทั่วราชอาณาจักร ประจำปี พ.ศ. 2561

ตารางที่ 3.2 จำนวนจำเลยที่ศาลตัดสินลงโทษในคดีอาญาจำแนกตามประเภทการกำหนดโทษของ ศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วราชอาณาจักร ประจำปี พ.ศ. 2561

อัตราโทษ	จำนวน	ร้อยละ
จำคุก	276	3.89
ปรับ	172	2.42
ทั้งจำทั้งปรับ	51	0.71
ริบทรัพย์สิน	24	0.33
รอกการกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษและกำหนดเงื่อนไขคุมประพฤติ (ประมวลกฎหมายอาญา ม.56)	1,297	18.29
เปลี่ยนโทษจำคุกหรือวิธีการเพื่อความปลอดภัยเป็นการส่งตัวเด็กหรือเยาวชนไปควบคุมเพื่อฝึกอบรม (ม.142(1))	2,854	40.25
เปลี่ยนโทษปรับเป็นการคุมประพฤติโดยกำหนดเงื่อนไข (ม.142(2))	166	2.34
ให้ส่งตัวไปเรือนจำหลังจากอายุครบ 24 ปี บริบูรณ์ตาม ม.142 วรรคสอง	37	0.52
วิธีการสำหรับเด็กตามประมวลกฎหมายอาญา ม.74	930	13.11
อื่นๆ	1,282	18.08
รวม	7,089	100.0

ที่มา : หนังสือรายงานสถิติคดีศาลทั่วราชอาณาจักร ประจำปี พ.ศ. 2561

2. ผู้ต้องขังในเรือนจำ

ผู้กระทำความผิดเมื่อขึ้นสู่การพิจารณาของศาล เมื่อศาลตัดสินหรือมีคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุก หรือการกักขัง กระบวนการหลังจากพิจารณาคดีจะไปสู่ความรับผิดชอบของกรมราชทัณฑ์ ซึ่งหน่วยงานระดับปฏิบัติของกรมราชทัณฑ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 มีจำนวนทั้งสิ้น 143 แห่งทั่วประเทศ ดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 จำนวนและร้อยละของหน่วยงานในระดับปฏิบัติของกรมราชทัณฑ์

หน่วยงานในระดับปฏิบัติ	จำนวน (แห่ง)
เรือนจำกลาง	33
เรือนจำพิเศษ	4
เรือนจำจังหวัด	50
เรือนจำอำเภอ	26
ทัณฑสถานหญิง	7
ทัณฑสถานวัยหนุ่ม	3
ทัณฑสถานโรงพยาบาล	1
ทัณฑสถานบำบัดพิเศษ (หญิง)	1
ทัณฑสถานบำบัดพิเศษ (ชาย)	6
ทัณฑสถานเกษตร	1
ทัณฑสถานปิด	5
สถานกักขัง	5
สถานกักกัน	1
รวม	143

สำหรับสถิติผู้ถูกควบคุมตัวในเรือนจำ ประจำปี พ.ศ. 2561 จากตารางที่ 3.4 พบว่ามีจำนวนผู้ถูกควบคุมตัวทั้งสิ้น 366,316 คน และกว่าร้อยละ 80 เป็นนักโทษเด็ดขาด ซึ่งหมายถึงจำเลยที่ต้องคำพิพากษา ถึงที่สุดของศาลให้ต้องโทษจำคุก รองลงมา คือ ผู้ต้องขังที่อยู่ระหว่างการพิจารณาคดี คิดเป็นร้อยละ 17.86 สำหรับผู้ต้องขังในกลุ่มนี้ประมาณครึ่งหนึ่งอยู่ระหว่างชั้นการอุทธรณ์หรือชั้นฎีกา คิดเป็นร้อยละ 49.27 รองลงมา คือ อยู่ระหว่างการพิจารณาในชั้นสอบสวน คิดเป็นร้อยละ 34.05 และผู้ถูกกักขัง คิดเป็นร้อยละ 0.68 ตามลำดับ

ผู้ที่ถูกกักขัง คือ ผู้ที่ถูกกักขังตามหมายกักขังของศาล แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ผู้ที่กระทำความผิดซึ่งศาลสั่งลงโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน ฐานความผิดโทษเปลี่ยนเป็นโทษกักขังแทนโทษจำคุก โดยศาลจะพิพากษาลงโทษกักขังแทนโทษจำคุกก็ได้ และกรณีผู้ที่กระทำความผิดแต่ศาลได้ลงโทษปรับและบุคคลนั้นไม่ชำระค่าปรับ ศาลจึงให้กักขังแทนค่าปรับ โดยการกักขังแทนค่าปรับใช้อัตรา 500 บาท ต่อหนึ่งวันและกักขัง ไม่เกิน 2 ปี ส่วนผู้ถูกควบคุมตัวที่ได้รับโทษกักกัน มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้น (ไม่ถึงร้อยละ 1) ซึ่งผู้ถูกกักกันนั้น เป็นผู้กระทำความผิดติดนิสัย เป็นวิธีการเพื่อความปลอดภัยมิใช่โทษทางอาญา บุคคลดังกล่าวเมื่อได้รับโทษครบตามคำพิพากษาแล้ว แต่ศาลเห็นว่าหากปล่อยตัวบุคคลดังกล่าวออกไปสู่สังคมอาจจะทำให้ไม่ปลอดภัย ซึ่งบุคคลดังกล่าวอาจจะกระทำความผิดซ้ำอีกได้ จึงให้เอาตัวบุคคลนั้นไปไว้ในสถานกักกันที่ ไม่ใช่เรือนจำ เพื่ออบรมบ่มนิสัยและเพื่อฝึกอาชีพให้บุคคลนั้นกลับตัวเป็นคนดีต่อไปจึงจะให้กลับสู่สังคมได้

ตารางที่ 3.4 จำนวนและร้อยละของผู้ถูกควบคุมในเรือนจำ

ผู้ถูกควบคุมในเรือนจำ	จำนวน	ร้อยละ
ประเภทของผู้ถูกควบคุม		
นักโทษเด็ดขาด	298,339	81.44
ผู้ต้องขังที่อยู่ระหว่างการพิจารณาคดี	65,417	17.86
เยาวชนที่ถูกฝากขัง	56	0.02
ผู้ถูกกักกัน	16	0.001
ผู้ถูกกักขัง	2,488	0.68
รวม	366,316	100.0
ผู้ต้องขังที่อยู่ระหว่างการพิจารณาคดี		
อุทธรณ์ – ฎีกา	32,228	49.27
ไต่สวน – พิจารณา	10,915	16.69
สอบสวน	22,274	34.05
รวม	65,417	100.0

ที่มา : ข้อมูลปี 2561 ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ/กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กรมราชทัณฑ์ ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2561

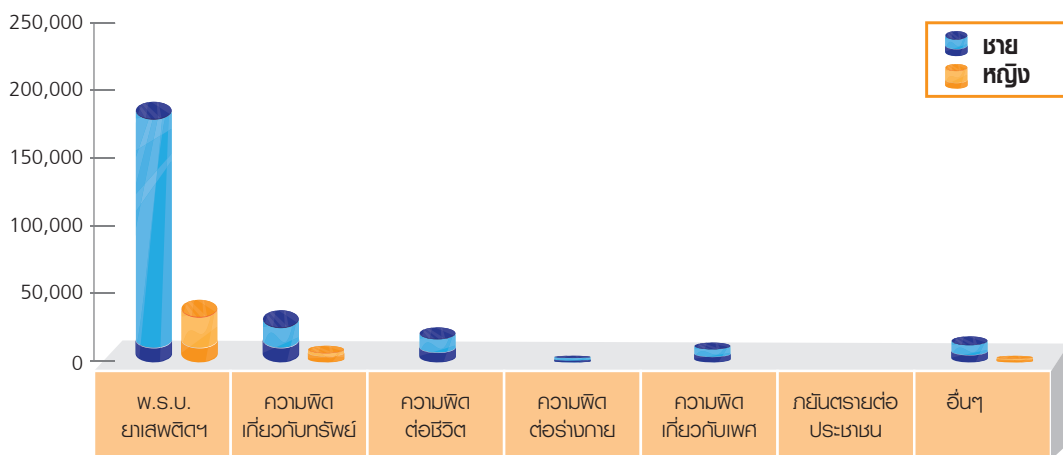
นักโทษเด็ดขาด

สถิติของนักโทษเด็ดขาดประจำปี พ.ศ. 2561 จากตารางที่ 3.5 และแผนภูมิที่ 3.1 พบว่า มีจำนวนนักโทษเด็ดขาดทั้งสิ้น 298,347 ราย นักโทษเด็ดขาดเพศชายมีจำนวนมากกว่านักโทษเด็ดขาดเพศหญิง ซึ่งมากกว่าถึง 6 เท่า ฐานความผิดของนักโทษเด็ดขาดเพศชายส่วนใหญ่ที่กระทำผิด ได้แก่ พระราชบัญญัติ ยาเสพติดฯ กระทำผิดคิดเป็นร้อยละ 75.50 รองลงมา คือ ฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน คิดเป็นร้อยละ 9.18 ส่วนการกระทำความผิดของนักโทษเด็ดขาดเพศหญิงมีลักษณะความผิดเช่นเดียวกันกับนักโทษเด็ดขาดเพศชาย คือ ส่วนใหญ่จะกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดฯ คิดเป็นร้อยละ 83.47 รองลงมา คือ ฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน คิดเป็นร้อยละ 11.02 ตามลำดับ

ตารางที่ 3.5 จำนวนและร้อยละของลักษณะความผิดของนักโทษเด็ดขาด จำแนกตามเพศ

ลักษณะความผิด	ชาย		หญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
พ.ร.บ.ยาเสพติดฯ	195,229	75.50	33,196	83.47	228,425	76.56
ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน	23,747	9.18	4,383	11.02	28,130	9.43
ความผิดต่อชีวิต	16,766	6.48	511	1.28	17,277	5.79
ความผิดต่อร่างกาย	2,134	0.83	78	0.20	2,212	0.74
ความผิดเกี่ยวกับเพศ	8,949	3.46	346	0.87	9,295	3.12
ภัยอันตรายต่อประชาชน	46	0.02	7	0.02	53	0.02
อื่น ๆ เช่น พ.ร.บ.การพนัน ป่าไม้ อาวุธปืน ลหุโทษ	11,708	4.53	1,247	3.14	12,955	4.34
รวม	258,579	100.0	39,768	100.0	298,347	100.0

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ/กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กรมราชทัณฑ์ ณ วันที่ 30 กันยายน 2561

ตารางที่ 3.1 จำนวนของลักษณะความผิดของนักโทษเด็ดขาด จำแนกตามเพศ

เมื่อพิจารณาจำนวนและร้อยละของนักโทษเด็ดขาดจำแนกตามช่วงอายุ จากตารางที่ 3.6 พบว่า นักโทษเด็ดขาดส่วนใหญ่ อยู่ในช่วงอายุ กว่า 25 - 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.24 ซึ่งใกล้เคียงกับช่วงอายุกว่า 30 - 35 ปี และมีจำนวนนักโทษเด็ดขาดซึ่งเป็นผู้สูงอายุ (อายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป) ประมาณเกือบร้อยละ 2 ของจำนวนนักโทษเด็ดขาดทั้งหมด

ตารางที่ 3.6 จำนวนและร้อยละของนักโทษเด็ดขาด จำแนกตามช่วงอายุ

ช่วงอายุของผู้ต้องขัง	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 18 ปี	772	0.26
กว่า 18 - 20 ปี	9,789	3.28
กว่า 20 - 21 ปี	8,704	2.92
กว่า 21 - 25 ปี	41,873	14.03
กว่า 25 - 30 ปี	60,384	20.24
กว่า 30 - 35 ปี	60,166	20.17
กว่า 35 - 40 ปี	48,503	16.26
กว่า 40 - 45 ปี	27,916	9.36
กว่า 45 - 50 ปี	17,571	5.89
กว่า 50 - 60 ปี	17,146	5.75
มากกว่า 60 ปีขึ้นไป	5,523	1.85
รวม	298,347	100.0

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ/กองยุทธศาสตร์และแผนงาน ณ วันที่ 30 กันยายน 2561

ตารางที่ 3.7 จำนวนและร้อยละของการต้องโทษในเรือนจำของผู้ต้องขังเด็ดขาด

การต้องโทษในเรือนจำ	จำนวน	ร้อยละ
ครั้งที่ต้องโทษในเรือนจำ		
ต้องโทษครั้งแรก	205,919	69.02
ต้องโทษมากกว่า 1 ครั้ง	92,428	30.98
รวม	298,347	100.0
การต้องโทษมากกว่า 1 ครั้ง		
ต้องโทษครั้งที่ 2	69,262	74.94
ต้องโทษครั้งที่ 3	16,204	17.53
ต้องโทษครั้งที่ 4	4,414	4.78
ต้องโทษ 5 ครั้งขึ้นไป	2,548	2.76
รวม	92,428	100.0

ที่มา : ข้อมูลปี 2561 ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ/กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กรมราชทัณฑ์ ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2561

สำหรับจำนวนครั้งของการต้องโทษในเรือนจำของนักโทษเด็ดขาด จากตารางที่ 3.7 พบว่า ส่วนใหญ่เป็นการต้องโทษครั้งแรกซึ่งคิดเป็นร้อยละ 69.02 สำหรับผู้ที่ต้องโทษมากกว่า 1 ครั้งนี้ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นการต้องโทษครั้งที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 74.94 รองลงมา คือ ต้องโทษครั้งที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 17.53 อย่างไรก็ตาม มีจำนวนนักโทษเด็ดขาดที่ต้องโทษมากกว่า 5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.76 ของนักโทษเด็ดขาดที่ต้องโทษมากกว่า 1 ครั้ง

การกระทำผิดซ้ำ

สถิติการกระทำผิดซ้ำในรายงานฉบับนี้ เป็นการนำเสนอจำนวนและร้อยละของผู้ต้องขังที่ถูกปล่อยตัวออกจากเรือนจำไปแล้ว ทั้งกรณีพ้นโทษแบบมีเงื่อนไขและไม่มีเงื่อนไขในช่วงปีงบประมาณหนึ่งๆ แล้วหวนกลับมากระทำผิดซ้ำโดยถูกส่งตัวเข้าสู่เรือนจำอีกครั้ง ซึ่งรวมผู้ต้องขังทุกกรณีรวมทั้งผู้ต้องขังที่อยู่ระหว่างพิจารณาด้วย การนับระยะเวลาช่วงใดช่วงหนึ่งที่กำหนดไว้หลังการปล่อยตัวดังกล่าว ใช้กรอบระยะเวลาติดตามผลแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ ระยะเวลา 1 ปี 2 ปี และ 3 ปีงบประมาณ

ข้อมูลการติดตามระยะเวลาในการกระทำผิดซ้ำ ในช่วงระยะปี พ.ศ. 2558 – 2560 จากตารางที่ 3.8 พบว่า ผู้ต้องขังที่ปล่อยตัวในปี พ.ศ. 2558 – 2560 ส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง และระยะเวลาที่ ถูกปล่อยตัวนานโอกาสในการกระทำผิดซ้ำจะเพิ่มสูงขึ้น

ตารางที่ 3.8 สถิติจำนวนการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัวตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2558 - 2560

เพศ	2558		2559		2560	
	กระทำผิดซ้ำภายใน 1 ปี	กระทำผิดซ้ำภายใน 2 ปี	กระทำผิดซ้ำภายใน 3 ปี	กระทำผิดซ้ำภายใน 1 ปี	กระทำผิดซ้ำภายใน 2 ปี	กระทำผิดซ้ำภายใน 1 ปี
ชาย	13,739	24,178	32,758	16,637	29,954	16,349
หญิง	1,038	1,903	2,578	1,223	2,248	1,120

ที่มา : ข้อมูลปี 2561 ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ/กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กรมราชทัณฑ์

เมื่อพิจารณาประเภทคดีที่มีการกระทำผิดซ้ำมากที่สุดในช่วงปี พ.ศ. 2558 – 2560 จากตารางที่ 3.9 พบว่า จำนวนคดีที่มีผู้กระทำผิดซ้ำมากที่สุด ได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด รองลงมา คือ ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน และความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย (ไม่รวมความผิดอื่นๆ) ตามลำดับ

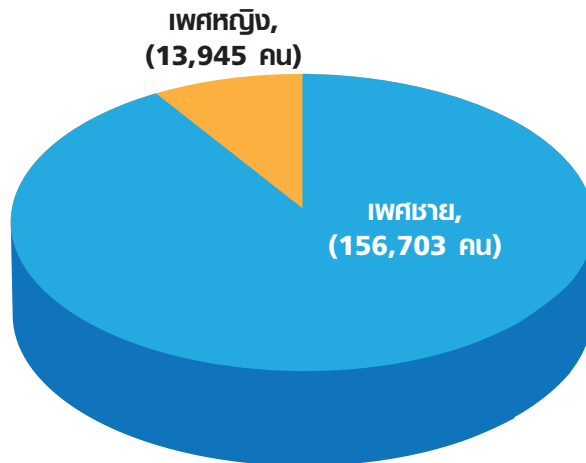
ตารางที่ 3.9 จำนวนการกระทำผิดซ้ำในคดีที่มีการกระทำผิด ในช่วงปี พ.ศ. 2558 –2560 จำแนกตามปีที่มี การปล่อยผู้ต้องขังและจำนวนปีที่กระทำผิดหลังจากปล่อยตัว

ประเภทคดี	ปี 2558			ปี 2559		ปี 2560
	1 ปี	2 ปี	3 ปี	1 ปี	2 ปี	1 ปี
ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร	1	3	3	1	3	2
ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย	1	2	2	1	1	1
ความผิดเกี่ยวกับการปกครอง	60	118	157	58	116	101
ความผิดเกี่ยวกับการยุติธรรม	50	91	127	56	96	54
ความผิดเกี่ยวกับศาสนา	2	6	6	2	2	2
ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน	2	6	8	4	5	3
ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อประชาชน	12	25	33	18	36	22
ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลง	62	119	165	86	149	97
ความผิดเกี่ยวกับการค้า	4	4	4	1	1	1
ความผิดเกี่ยวกับเพศ	211	385	510	215	397	217
ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย	534	951	1,316	731	1,413	878
ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียง	134	242	311	147	278	159
ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน	2,860	4,810	6,464	3,426	5,840	3,093
ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด (พ.ร.บ.ยาเสพติดฯ พ.ร.บ.สารระเหย พ.ร.บ.วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท)	10,648	19,067	25,772	13,219	24,120	12,983
อื่นๆ (หลายประเภท เช่น พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ร.บ.การพนัน พ.ร.บ.อาวุธปืน พ.ร.บ.คนเข้าเมือง ลหุโทษ ฯลฯ)	7,068	12,564	17,067	9,947	17,960	10,587

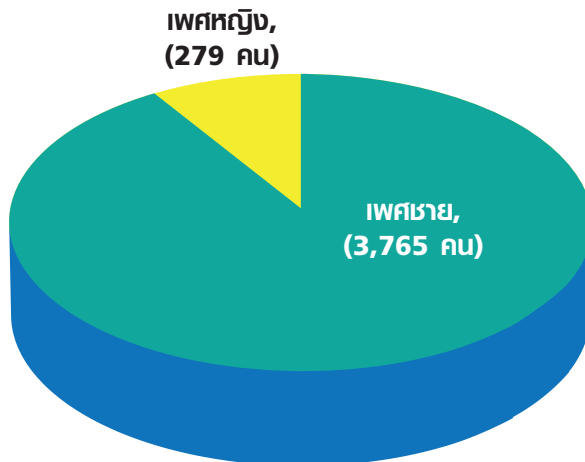
ที่มา : ข้อมูลปี 2561 ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ/กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กรมราชทัณฑ์

3. ผู้ถูกคุมประพฤติ

ผู้ถูกคุมประพฤติ หมายถึง ผู้ต้องหา จำเลย นักโทษเด็ดขาด หรือบุคคลอื่นที่ศาลหรือเจ้าพนักงาน ผู้มีอำนาจกำหนดให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กฎหมายบัญญัติภายใต้การคุมความประพฤติของพนักงานคุมประพฤติ รายงานในส่วนนี้นำเสนอสถิติการคุมประพฤติของผู้ใหญ่ ได้แก่ ผู้กระทำผิดที่มีอายุตั้งแต่สิบแปดปีบริบูรณ์ขึ้นไปในวันที่การกระทำผิดได้เกิดขึ้นและสถิติผู้ถูกคุมประพฤติที่เป็นเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ ในปี พ.ศ. 2561 จากแผนภูมิที่ 3.2 และ 3.3 มีจำนวนผู้ที่อยู่ระหว่างการถูกคุมประพฤติ จำนวนทั้งสิ้น 174,692 ราย เป็นผู้ถูกคุมประพฤติผู้ใหญ่ จำนวน 170,648 ราย ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 91.83 สำหรับเด็กและเยาวชนที่อยู่ระหว่างการคุมประพฤติ มีจำนวน 4,044 ราย ส่วนใหญ่เป็นเพศชายเช่นเดียวกัน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 93.10

แผนภูมิที่ 3.2 จำนวนของผู้ถูกคุมประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่จำแนกตามเพศ

แผนภูมิที่ 3.3 จำนวนของผู้ถูกคุมประพฤติที่เป็นเด็กและเยาวชนจำแนกตามเพศ

เมื่อพิจารณาตามกลุ่มอายุ จากตารางที่ 3.10 พบว่า ผู้ที่อยู่ระหว่างการคุมประพฤติผู้ใหญ่ส่วนใหญ่ อยู่ในช่วงอายุมากกว่า 24 ปี คิดเป็นร้อยละ 73.42 ส่วนผู้ที่ถูกคุมประพฤติเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 15 - 17 ปี คิดเป็นร้อยละ 91.22

ตารางที่ 3.10 จำนวนและร้อยละผู้ถูกคุมประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่และเด็กและเยาวชน จำแนกตามช่วงอายุ

ผู้ถูกคุมประพฤติ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้ใหญ่		
18 – 24 ปี	45,357	26.58
มากกว่า 24 ปี	125,291	73.42
รวม	170,648	100.0
เด็กและเยาวชน		
10 – 14 ปี	355	8.78
15 – 17 ปี	3,689	91.22
รวม	4,044	100.0

ที่มา : ข้อมูลปี พ.ศ. 2561 กรมคุมประพฤติ กองยุทธศาสตร์และแผนงาน ลงวันที่ 11 มี.ค. 2562

สำหรับฐานความผิดของผู้ที่ถูกคุมประพฤติ จากตารางที่ 3.10 พบว่า ผู้ถูกคุมประพฤติผู้ใหญ่กระทำความผิดสูงสุด คือ ความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดฯ คิดเป็นร้อยละ 47.23 รองลงมา คือ พระราชบัญญัติจราจรทางบก คิดเป็นร้อยละ 35.92 ส่วนผู้ถูกคุมประพฤติเด็กและเยาวชน พบว่า ส่วนใหญ่กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดฯ คิดเป็นร้อยละ 50.94 มากที่สุดเช่นเดียวกันกับผู้ถูกคุมประพฤติผู้ใหญ่ รองลงมา คือ ฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน คิดเป็นร้อยละ 16.30 ตามลำดับ

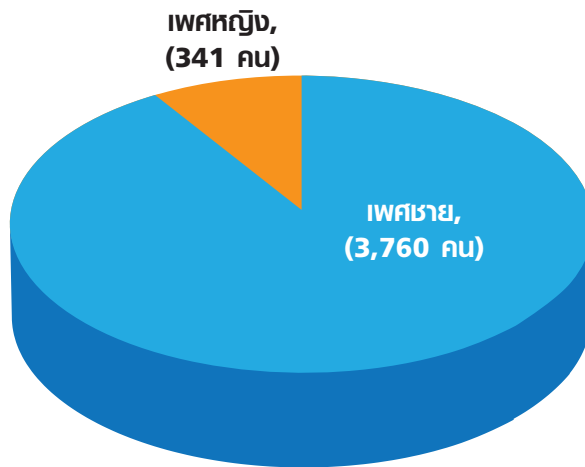
ตารางที่ 3.10 จำนวนและร้อยละของฐานความผิดจำแนกตามผู้ถูกคุมประพฤติผู้ใหญ่และเด็กและเยาวชน

ฐานความผิด	คุมประพฤติผู้ใหญ่		เด็กและเยาวชน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน	5,349	3.13	659	16.30
ข่มขืนกระทำอนาจารและเพศ	757	0.44	265	6.55
ความผิดเกี่ยวกับเอกสาร	496	0.29	2	0.05
ขับรถประมาท	7,025	4.12	93	2.30
บุกรุก	1,445	0.85	69	1.71
ความผิดต่อเจ้าพนักงาน	411	0.24	7	0.17
ความผิดต่อชีวิตและร่างกาย	4,255	2.49	433	10.71
ความผิดต่อเสรีภาพ	118	0.07	23	0.57
พ.ร.บ.การพนัน	451	0.26	10	0.25
พ.ร.บ.จราจรทางบก	61,299	35.92	134	3.31
พ.ร.บ.ป่าไม้ฯ	1,051	0.62	6	0.15
พ.ร.บ.ยาเสพติด	80,599	47.23	2,060	50.94
พ.ร.บ.สารระเหย	63	0.04	5	0.12
พ.ร.บ.อาวุธปืน	4,211	2.47	207	5.12
พ.ร.บ.อื่นๆ	2,200	1.29	32	0.79
อื่นๆ	918	0.54	39	0.96
รวม	170,648	100.0	4,044	100.0

ที่มา : ข้อมูลปี พ.ศ. 2561 กรมคุมประพฤติ กองยุทธศาสตร์และแผนงาน ลงวันที่ 11 มี.ค. 2562

4. การกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

การนำเสนอข้อมูลในส่วนนี้เป็นการนำเสนอสถิติเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดระหว่างการพิจารณาคดีในชั้นศาล ได้แก่ กลุ่มเด็กและเยาวชนที่อยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนและคดีเด็กและเยาวชนที่ศาลได้มีการพิพากษาเรียบร้อยแล้ว ได้แก่ กลุ่มเด็กและเยาวชนที่อยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน จากแผนภูมิที่ 3.4 พบว่า ในปี พ.ศ. 2561 มีจำนวนเด็กและเยาวชนที่ศาลพิพากษาให้อยู่ในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน จำนวนทั้งสิ้น 4,101 ราย และเป็นเด็กและเยาวชนเพศชายมากกว่าเพศหญิง กล่าวคือ กว่าร้อยละ 90 เป็นเด็กและเยาวชนเพศชาย

ที่มา : กรมพินิจฯ ศูนย์ปฏิบัติการกรม ข้อมูลสถานพินิจฯ ระบบงานคดีอาญาฯ (CM)

แผนภูมิที่ 3.4 จำนวนของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนจำแนกตามเพศ

สำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดและอยู่ในความดูแลของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในปี พ.ศ. 2561 มีจำนวนทั้งสิ้น 17,705 ราย ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 92.14 กล่าวได้ว่าเด็กและเยาวชนกระทำความผิดมากกว่า 1 คดี ดังนั้น จำนวนคดีในปี พ.ศ. 2561 มีจำนวนคดีทั้งสิ้น 18,831 คดี คดีส่วนใหญ่เป็นการกระทำผิดที่เกิดขึ้นในเพศชายเช่นเดียวกัน (ตารางที่ 3.11)

ตารางที่ 3.11 จำนวนและร้อยละของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และจำนวนคดีจำแนกตามเพศ

เพศ	ยอดสะสม		คดีสะสม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	16,313	92.14	17,382	92.31
หญิง	1,391	7.86	1,448	7.69
รวม	17,705	100.0	18,831	100.0

ที่มา : กรมพินิจฯ ศูนย์ปฏิบัติการกรม ข้อมูลสถานพินิจฯ ระบบงานคดีอาญาฯ (CM)

สำหรับจำนวนคดีที่กระทำผิดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจำแนกตามอายุขณะกระทำความผิด จากตารางที่ 3.12 พบว่า การกระทำความผิดเกิดขึ้นขณะที่เด็กและเยาวชนอยู่ในช่วงอายุเกิน 15 ปี แต่ไม่ถึง 18 ปี มากกว่า ในช่วงอายุเกิน 10 ปี แต่ไม่ถึง 15 ปี เมื่อพิจารณาแยกตามกลุ่มอายุ พบว่า ในช่วงอายุเกิน 10 ปี แต่ไม่ถึง 15 ปี เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่จะกระทำความผิดเมื่ออายุ 14 ปีมากที่สุด ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 61.08 สำหรับกลุ่มอายุในช่วงเกิน 15 ปี แต่ไม่ถึง 18 ปี พบว่า อายุขณะกระทำความผิดสูงสุดอยู่ที่อายุ 17 ปี คิดเป็นร้อยละ 46.44

ตารางที่ 3.12 จำนวนและร้อยละของกลุ่มอายุขณะกระทำความผิดของคดีเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

อายุขณะกระทำความผิด	จำนวน (คดี)	ร้อยละ
อายุเกิน 10 ปี แต่ไม่เกิน 15 ปี		
อายุ 10 ปี	29	1.17
อายุ 11 ปี	64	2.57
อายุ 12 ปี	228	9.17
อายุ 13 ปี	647	26.02
อายุ 14 ปี	1,519	61.08
รวมอายุเกิน 10 ปี แต่ไม่ถึง 15 ปี	2,487	100.0
อายุเกิน 15 ปี แต่ไม่ถึง 18 ปี		
อายุ 15 ปี	3,366	20.59
อายุ 16 ปี	5,373	32.87
อายุ 17 ปี	7,590	46.44
อื่นๆ	15	0.09
รวมอายุ 15 ปี แต่ไม่ถึง 18 ปี	16,344	100.0

ที่มา : กรมพินิจฯ ศูนย์ปฏิบัติการกรม ข้อมูลสถานพินิจฯ ระบบงานคดีอาญาฯ (CM)

เมื่อพิจารณาอาชีพของเด็กและเยาวชนขณะกระทำความผิด จากตารางที่ 3.13 พบว่า เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 34.68 รองลงมา คือ ประกอบอาชีพไม่เป็นกิจลักษณะ คิดเป็นร้อยละ 28.22 และกระทำความผิดขณะเป็นนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 24.01 ตามลำดับ

ตารางที่ 3.13 จำนวนและร้อยละของกลุ่มอาชีพขณะกระทำผิดของคดีเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและ
คุ้มครองเด็กและเยาวชน

อาชีพขณะกระทำผิด	จำนวน (คดี)	ร้อยละ
นักเรียน/นักศึกษา	4,435	24.01
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	6,406	34.68
การประกอบอาชีพเป็นกิจลักษณะ	2,417	13.09
การประกอบอาชีพไม่เป็นกิจลักษณะ	5,212	28.22
ไม่ระบุอาชีพ	361	24.01
รวม	18,831	100.0

ที่มา : กรมพินิจฯ ศูนย์ปฏิบัติการกรม ข้อมูลสถานพินิจฯ ระบบงานคดีอาญา (CM) ข้อมูล ณ ปี พ.ศ. 2561

ตารางที่ 3.14 จำนวนและร้อยละของคดีตามฐานความผิดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและ
คุ้มครองเด็กและเยาวชน

ฐานความผิด	รวม	
	จำนวน (คดี)	ร้อยละ
ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด	9,434	50.10
ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน	2,915	15.48
ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย	1,729	9.18
ความผิดเกี่ยวกับอาวุธและวัตถุระเบิดฯ	875	4.65
ความผิดเกี่ยวกับเพศ	808	4.29
ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุข เสรีภาพ ชื่อเสียงฯ	430	2.28
ความผิดอื่นๆ	2,071	11.00
ไม่ระบุฐานความผิด	569	3.02
รวม	18,831	100.0

ที่มา : กรมพินิจฯ ศูนย์ปฏิบัติการกรม ข้อมูลสถานพินิจฯ ระบบงานคดีอาญา (CM)

ส่วนคดีตามฐานความผิดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จากตารางที่ 3.14 พบว่า เด็กและเยาวชนครึ่งหนึ่งกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด คิดเป็นร้อยละ 50.10 รองลงมา คือ ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน คิดเป็นร้อยละ 15.48 เมื่อจำแนกการกระทำความผิดตามเพศของเด็กและเยาวชน จากตารางที่ 3.15 พบว่า เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดทั้งเพศชายและเพศหญิง กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมากที่สุด สำหรับเพศชายรองลงมา คือ กระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ส่วนเพศหญิงความผิดรองลงมา คือ ความผิดด้านอื่นๆ

ตารางที่ 3.15 จำนวนและร้อยละของคดีตามฐานความผิดของเด็กและเยาวชน จำแนกตามเพศ

ฐานความผิด	เพศชาย		เพศหญิง	
	จำนวน (คดี)	ร้อยละ	จำนวน (คดี)	ร้อยละ
ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด	8,765	50.42	669	46.20
ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน	2,722	15.66	193	13.33
ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย	1,537	8.84	192	13.26
ความผิดเกี่ยวกับอาวุธและวัตถุระเบิดฯ	859	4.94	16	1.10
ความผิดเกี่ยวกับเพศ	793	4.56	15	1.04
ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุข เสรีภาพ ชื่อเสียงฯ	394	2.27	36	2.49
ความผิดอื่นๆ	1,806	10.39	265	18.30
ไม่ระบุฐานความผิด	507	2.92	62	4.28
รวม	17,383	100.0	1,448	100.0

ที่มา : กรมพินิจฯ ศูนย์ปฏิบัติการกรม ข้อมูลสถานพินิจฯ ระบบงานคดีอาญาฯ (CM)

5. สรุป

กระบวนการหลังการพิจารณาคดี เป็นอีกกลไกหนึ่งที่สำคัญของกระบวนการยุติธรรม เนื่องจากเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการบังคับโทษให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาล ซึ่งนอกจากทำหน้าที่ในการลงโทษผู้กระทำความผิดเพื่อให้เกิดความเช็ดหลาบแล้ว กระบวนการดังกล่าวยังมีหน้าที่สำคัญในการช่วยแก้ไขฟื้นฟู รวมถึงการปรับพฤติกรรมนิสัยของผู้กระทำผิดหรือผู้ถูกคุมขัง เพื่อให้สามารถกลับคืนสู่สังคมและใช้ชีวิตต่อไปได้อย่างปกติสุขอีกด้วย แม้ว่าการลงโทษจะดูเป็นเรื่องที่น่ากลัวและไม่เป็นที่พึงประสงค์สำหรับบุคคลทั่วไป แต่สำหรับผู้กระทำความผิดที่กระทำผิดซ้ำผืนต่อกฎเกณฑ์ของสังคมที่ใช้ร่วมกันแล้ว ในด้านหนึ่งก็เป็นสิ่งที่บุคคลเหล่านี้สมควรที่จะต้องได้รับโทษ อันเนื่องมาจากการกระทำผิดที่ฝ่าฝืนกฎระเบียบเหล่านั้น เพื่อให้เกิดความเช็ดหลาบ และไม่กล้าที่จะกระทำความผิดอีก แต่ในอีกด้านหนึ่งนั้นการลงโทษก็เป็นอีกช่องทางสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วย ในการขัดเกลาหรือปรับพฤติกรรมนิสัยของผู้กระทำความผิดให้สามารถกลับตัวเป็นคนดีและพร้อมคืนสู่สังคมได้อย่างปกติสุข อย่างไรก็ตาม แนวคิดในเรื่องของการลงโทษผู้กระทำความผิดในปัจจุบันก็มีการเปลี่ยนแปลงไป โดยมองว่าการลงโทษผู้กระทำความผิดในฐานความผิดที่เล็กน้อยไม่ก่อให้เกิดผลดีในด้านของการปรับพฤติกรรมนิสัยกับตัวผู้กระทำความผิดมากนัก ซ้ำยังเป็นภาระผลักดันให้คนเหล่านี้

เข้าสู่การอาชญากรรมที่กล้ากระทำความผิด ที่มีความร้ายแรงมากขึ้น ทั้งยังเป็นการเพิ่มปริมาณของผู้ต้องขังให้เพิ่มสูงขึ้นโดยไม่จำเป็น จึงได้มีแนวคิดในการเบี่ยงเบนผู้กระทำความผิดจากการถูกลงโทษจำคุก ในกรณีฐานความผิดที่ไม่รุนแรงมากนักมีการลงโทษด้วยการคุมประพฤติหรือความผิดที่ศาลสั่งให้รอลงอาญาแทนการจับตัวผู้กระทำความผิดมาคุมขังในทันที แต่ถึงกระนั้นจำนวนของผู้ถูกคุมขังในเรือนจำตลอดจนผู้ถูกคุมประพฤติก็นับไม่ได้ลดจำนวนลงอย่างที่ควรจะเป็น

นอกจากนี้ ข้อสังเกตที่สำคัญก็คือในเรื่องของการกระทำความผิดซ้ำที่เกิดขึ้นจากการรวบรวมสถิติของ ผู้ที่ได้รับการปล่อยตัวในปี พ.ศ. 2558-2560 ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นก็เป็นอีกหนึ่งสัญญาณที่แสดงให้เห็นว่า กลไกการแก้ไขฟื้นฟูตัวผู้กระทำความผิดโดยการลงโทษของประเทศไทย อาจยังไม่ประสบผลสำเร็จตรงตามวัตถุประสงค์เท่าที่ควร ดังนั้น หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวจึงควรให้ความสำคัญและร่วมกันศึกษาหาแนวทางแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนาและแก้ไขกลไกการบังคับโทษ รวมถึงการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมนิสัยของผู้กระทำความผิดให้ลดจำนวนผู้ต้องขัง ผู้ถูกคุมประพฤติ รวมถึงผู้กระทำความผิดซ้ำลดลง และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

บทส่งท้าย

สรุปรายงานสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรม ประจำปี พ.ศ. 2561

รายงานสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรม ประจำปี พ.ศ. 2561 มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอสถานการณ์อาชญากรรมโดยเฉพาะในชั้นตำรวจ รวมทั้งสถิติที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีทางอาญาและหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิดหรือกระบวนการหลังการพิจารณาคดี ซึ่งเป็นการนำเสนอเฉพาะในปี พ.ศ. 2561 เท่านั้น

สถานการณ์อาชญากรรม

จากการศึกษาสถิติคดีอาชญากรรมโดยพิจารณาจากตัวเลขสถิติคดีอาญาในชั้นสืบสวน สอบสวน จับกุม ของเจ้าพนักงานตำรวจ สรุปได้ว่า ในปี พ.ศ. 2561 ในส่วนของการรับแจ้งความชั้นตำรวจฐานความผิดสูงสุด ได้แก่ ฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ โดยเกือบครึ่งหนึ่งของคดีการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ที่มีการรับแจ้งความสูงสุด ได้แก่ การลักทรัพย์ ซึ่งสอดคล้องกับสถิติการจับกุมในการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ จากสภาพการณ์ดังกล่าวสามารถอธิบายในทางทฤษฎีได้ถึงสาเหตุหรือปัจจัยที่นำไปสู่การตัดสินใจประกอบเหตุอาชญากรรมของตัวอาชญากรแต่ละราย ซึ่งอาจจะมี ความแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคลขึ้นอยู่กับสภาพร่างกาย สภาพจิตใจหรือสภาวะทางเศรษฐกิจของผู้ประกอบอาชญากรรมรายนั้นๆ เอง โดยเฉพาะปัญหาในเรื่องของสภาวะทางเศรษฐกิจอาจเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่

ส่งผลต่อการเกิดอาชญากรรม โดยเฉพาะการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับทรัพย์ ทั้งนี้ อาจจะเนื่องมาจากการกระทำความผิดฐานดังกล่าวเป็นการกระทำความผิดที่สังคมไม่ค่อยรับรู้ถึงความรุนแรง รู้สึกว่าเป็นอาชญากรรมที่มีผลกระทบต่อสังคมเพียงเล็กน้อยและมีบทกำหนดโทษ แก่ผู้กระทำผิดที่ไม่สูงมากนักเมื่อเทียบกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ในฐานความผิดอื่นๆ อย่างไรก็ตาม ตัวเลขทางสถิติของอาชญากรรมที่เป็นการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ดังกล่าว อาจเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาของสภาพสังคม รวมถึงสภาวะทางเศรษฐกิจที่ผิดเคืองได้ในอีกทางหนึ่ง

กล่าวได้ว่าการกระทำผิดดังกล่าวถึงแม้ว่าบทกำหนดโทษต่อผู้กระทำผิดที่ไม่สูงมากนักเมื่อเทียบกับ การกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ในฐานความผิดอื่นๆ แต่การกระทำความผิดฐานดังกล่าวอาจเป็นประตูดั้งแรก ในการก้าวไปสู่การกระทำความผิดที่มีโทษร้ายแรงมากขึ้นตามมา นอกจากนี้ ผลของปรากฏการณ์ดังกล่าว อีกด้านหนึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาของสภาพสังคมที่กำลังดำเนินอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้ เนื่องจากอัตราการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับทรัพย์ที่ค่อนข้างสูง แสดงให้เห็นถึงปัญหาในเรื่องของสภาวะทางเศรษฐกิจ ที่ผิดเคือง ข้าราชการมากแวง และอาจหมายรวมถึงตัวเลขของอัตราคนว่างงานซึ่งหมดหนทางในการประกอบสัมมาชีพมีตัวเลขที่เพิ่มสูงขึ้น เมื่อทำการ

เปรียบเทียบตัวเลขจำนวนการรับแจ้งความแล้ว พบว่าการกระทำผิดที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินที่มีจำนวน 53,682 คดี แต่จำนวนการถูกจับกุมของผู้กระทำผิดโดยเจ้าพนักงานตำรวจกลับมีเพียง 37,238 คดี คงเหลือคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่เจ้าพนักงานตำรวจยังไม่สามารถทำการจับกุมได้อีกจำนวนถึง 16,444 คดี ประกอบกับโทษที่ได้รับจากการกระทำผิดที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สิน โดยเฉพาะความผิดฐานลักทรัพย์เป็นการกระทำผิดที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินที่มีจำนวนสูงสุด แต่ก็โทษที่ไม่สูงมากนักกล่าวคือ หากเป็นการลักทรัพย์ในกรณีธรรมดาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 334 ผู้กระทำผิดจะถูกลงโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี ปรับไม่เกิน 6,000 บาท แต่หากเป็นการลักทรัพย์ในเหตุฉ้อโกงหรือที่ลงโทษหนักกว่าๆ ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 335 ผู้กระทำผิดจะต้องได้รับโทษหนักขึ้น คือ จำคุกตั้งแต่ 1-5 ปี หากกรณีที่ทำผิดตั้งแต่ 2 อนุมาตราขึ้นไป ผู้กระทำอาจได้รับโทษจำคุกสูงสุดถึง 7 ปี แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากกฎหมายอาญาของไทยได้มีการบัญญัติเหตุผลโทษหรือเหตุบรรเทาโทษแก่ผู้กระทำผิดไว้หลายประการ ส่งผลให้ตัวผู้กระทำผิดอาจได้รับโทษจริงไม่ถึงอัตราโทษที่กำหนดไว้ในคำพิพากษา ก่อให้เกิดความไม่เกรงกลัวต่อความผิดที่ตนเองได้รับการถูกจับกุมและลงโทษ ส่งผลให้ผู้กระทำผิดมีแรงจูงใจและ กล้าเสี่ยงในการกระทำความผิดมากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของเจรามี เบ็นแธม (อ้างใน Tibbetts, 2015)

ที่เสนอแนวความคิดว่า พฤติกรรมของมนุษย์ถูกควบคุมโดยหลักธรรมชาติ 2 ประการ คือ ความพึงพอใจ (Pleasure) กับความเจ็บปวด (Pain) โดยมนุษย์จะเปรียบเทียบระหว่างความพอใจที่ได้รับกับความเจ็บปวด อันเกิดจากการกระทำที่ตนเลือกตัดสินใจ หากพิจารณาแล้วเห็นว่าผลของการกระทำก่อให้เกิดความพึงพอใจมากกว่าความเจ็บปวดหรือความผิดที่ได้รับ มนุษย์ก็จะเลือกกระทำตามเจตนาในสิ่งนั้นๆ รวมถึงการตัดสินใจก่อให้เกิดความรุนแรงหรืออาชญากรรมต่างๆ ด้วย แนวคิดดังกล่าวได้พัฒนาไปถึงมุมมองทางเศรษฐศาสตร์ ที่สำคัญต่อการเกิดอาชญากรรม โดยเชื่อว่าบุคคลมีกระบวนการตัดสินใจประกอบอาชญากรรมอย่างมีเหตุมีผลภายใต้แนวคิดที่ว่าธรรมชาติของมนุษย์ต้องการผลลัพธ์ให้เกิดกำไรกับตนมากที่สุดและขาดทุนน้อยที่สุด ถ้าการกระทำใดมีผลให้ตนจะไม่ได้รับกำไรจากการประกอบเหตุอาชญากรรม ตนเองก็จะไม่เลือกลงมือกระทำความผิดหรือประกอบอาชญากรรม ประเด็นนี้น่าจะเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินตัดสินใจผันตัวเองเข้าสู่เส้นทางของอาชญากรรมในลักษณะของอาชญากรรมที่เกิดขึ้นที่ตั้งใจและโดยไม่ตั้งใจ หรือแม้กระทั่งเกิดจากความจำเป็นของสถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่บีบรัดอีกด้วย

นอกจากนี้ กลุ่มคดีการกระทำความผิดที่รัฐเท่านั้นเป็นผู้เสียหาย ในปี พ.ศ. 2561 พบว่า คดียาเสพติดเป็นคดีที่มีการจับกุมมากที่สุดและเป็นคดีที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นจากปี พ.ศ. 2558 – 2560 แสดงให้เห็นว่า คดียาเสพติดนั้นการป้องกันและปราบปรามความผิดฐานนี้ไม่สามารถควบคุมให้หมดไปหรือลดลงได้อย่างต่อเนื่อง ตามหลักแนวคิดการป้องกันอาชญากรรม (Deterrence Theory) ตามทฤษฎีการข่มขู่ ยับยั้ง ของ (ซีชาร์ แบคาเรีย) นักอาชญาวิทยาชาวอิตาลี ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า การข่มขู่ ยับยั้ง เพื่อไม่ให้ผู้คิดจะกระทำความผิดกล้ากระทำความผิด รวมทั้งมุ่งเน้นประเด็นการลงโทษตามสำนักอาชญาวิทยาดั้งเดิมที่มีความเห็นว่าการลงโทษตามกฎหมายควรมีความรุนแรง รวดเร็ว และแน่นอน โดยเชื่อว่าการที่มนุษย์จะตัดสินใจกระทำการอย่างใดแล้ว ย่อมคำนึงถึงผลของการกระทำที่จะเกิดขึ้นตามมา ดังนั้น จากข้อสมมติฐานดังกล่าวจึงทำให้นักอาชญาวิทยา ในสำนักนี้เชื่อว่าสามารถป้องกันไม่ให้บุคคลกระทำความผิดได้ โดยการกำหนดอัตราโทษให้มีความรุนแรง (Severity) รวดเร็ว (Swiftiness) มีมาตรการในการลงโทษต่อผู้กระทำความผิด หากกระทำความผิดย่อมมีโอกาส ถูกจับกุมสูง (Certainty)

ในประเภทคดียาเสพติดนั้นมีโทษทางอาญาสูงสุดถึงประหารชีวิต แต่ยังคงมีผู้กระทำความผิดเป็นจำนวนมากไม่เกรงกลัวโทษที่จะได้รับ แสดงให้เห็นว่า การแก้ปัญหาดังกล่าวอาจยังไม่ตรงกับสาเหตุที่แท้จริงในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมตามหลักแนวคิดทฤษฎีอาชญาวิทยา หน่วยงานภาครัฐหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต้องศึกษาถึงสาเหตุที่แท้จริงว่าผู้กระทำความผิดดังกล่าวมีปัจจัยใดในการและไม่เกรงกลัวกฎหมายหรือโทษที่จะได้รับ สาเหตุประการ

แรก น่าจะมาจากปัญหาของกระบวนการยุติธรรมที่ยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ กระบวนการยุติธรรมยังไม่รวดเร็วและแน่นอนหรือไม่ แม้อัตราโทษในการบังคับใช้กฎหมายจะมีโทษที่รุนแรงเพียงอย่างเดียวอาจไม่ครบถ้วนตามหลักของทฤษฎีอาชญาวิทยา ที่ต้องมีความรวดเร็ว กฎหมายลงโทษรุนแรงสมแก่การกระทำความผิด มีความแน่นอนในการบังคับใช้กฎหมาย จึงจะสามารถยับยั้งให้ผู้คิดจะกระทำความผิดไม่กล้ากระทำความผิด เพื่อเป็นการป้องกันอาชญากรรมให้กับสังคมได้

สาเหตุประการที่สอง พิจารณาจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ผู้กระทำความผิดตามฐานความผิดประเภทนี้ไม่ได้มีจิตใจที่ผิดปกติหรือมีความชั่วร้ายในตัวของผู้กระทำความผิดเอง แต่อาจเป็นการกระทำความผิดเพียงเพื่อต้องการเงินหรือทรัพย์สินมาสนองความต้องการของตนเองหรือเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในฐานะทางการเงิน และได้รับการยอมรับจากสังคม ซึ่งเป็นเรื่องของเศรษฐกิจเป็นหลัก หากเปรียบเทียบตามแนวคิดทฤษฎี ความกดดันทางสังคมดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ปัญหาการกระทำความผิดดังกล่าวส่วนหนึ่งน่าจะเกิดจากสังคม และความไม่เท่าเทียมกันทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจในสังคมไทย หากจะแก้ปัญหาความผิดประเภทยาเสพติดอย่างแท้จริง ต้องดูจากสาเหตุทางเศรษฐกิจของประชาชนว่ามีรายได้เพียงพอในการดำรงชีพหรือไม่ หากประชาชนมีอาชีพที่มั่นคงมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมรวมทั้งความเป็นอยู่ที่ดี ปัญหายาเสพติดก็อาจจะลดลงจากสังคมไทย ซึ่งหากจะแก้ปัญหาดังกล่าวนี้นี้ต้องให้คนในสังคมทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง โดยควรมีการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับประชาชนร่วมกันแก้ไขปัญหาดังกล่าว มีช่องทางการสร้างรายได้ สร้างอาชีพ อบรมการส่งเสริมอาชีพให้มีรายได้ อีกทั้ง หากมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นภาครัฐมีการบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพอย่างจริงจัง อาจจะส่งผลทำให้คดียาเสพติด ลดน้อยลงและควบคุมได้ ทำให้สังคมเกิดความปลอดภัยมากขึ้น

เมื่อพิจารณาถึงการกระทำความผิดทางอาญาจำแนกตามกลุ่มอายุของผู้ต้องหาที่จับกุมได้ พบว่ากลุ่มความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามีผู้ต้องหาที่จับกุมได้ ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้กระทำความผิดที่มีอายุตั้งแต่ 19 ปี

ขึ้นไป สำหรับฐานความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติด เป็นฐานความผิดที่มีจำนวนผู้ต้องหาที่ถูกจับกุมได้มากที่สุด โดยเมื่อพิจารณาจำแนกตามกลุ่มอายุของผู้ที่ถูกจับกุม พบว่า ฐานความผิดยกเว้นฐานความผิดทางเพศ ผู้ถูกจับกุม ส่วนใหญ่มากกว่าร้อยละ 70 เป็นผู้ที่มิอายุตั้งแต่ 19 ปีขึ้นไป ส่วนการกระทำความผิด ทางเพศผู้ถูกจับกุมส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่ม เด็กและเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า 16 ปี กรณีดังกล่าวสอดคล้อง กับสถิติเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด โดยศาลมีคำสั่ง ให้กลุ่มเด็กและเยาวชนที่อยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก และเยาวชน หรือได้มีการพิพากษาเรียบร้อยแล้วให้เด็กและ เยาวชนอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรณีที่เด็ก และเยาวชนกระทำความผิดในปี พ.ศ. 2561 ส่วนใหญ่เป็น เพศชาย โดยช่วงอายุเกิน 10 ปี แต่ไม่ถึง 15 ปี พบว่า เด็กและ เยาวชนส่วนใหญ่กระทำความผิดช่วงอายุ 14 ปีมากที่สุด สำหรับ กลุ่มอายุในช่วงเกิน 15 ปี แต่ไม่ถึง 18 ปี พบว่า อายุขณะ กระทำความผิดสูงสุดอยู่ที่อายุ 17 ปี โดยเด็กและเยาวชน ครั้งหนึ่งกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และเมื่อจำแนก การกระทำความผิดตามเพศของเด็กและเยาวชน พบว่า เด็กและ เยาวชนที่กระทำความผิดทั้งเพศชายและเพศหญิงกระทำความผิด เกี่ยวกับยาเสพติดมากที่สุด หากพิจารณาถึงอาชีพของเด็ก และเยาวชน ขณะกระทำความผิด พบว่า เด็กและเยาวชน ที่กระทำความผิดส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพจึงหันมา กระทำความผิดคดียาเสพติดดังกล่าว

จากข้อมูลทางสถิติดังกล่าว สามารถอธิบาย ปรากฏการณ์ดังกล่าวได้โดยอาศัยแนวคิดทฤษฎีการยับยั้ง การเกิดอาชญากรรม กล่าวคือ ในการกระทำความผิดของผู้ที่ กระทำความผิดซึ่งเป็นเด็กนั้น แม้ว่ากระบวนการยุติธรรมจะ มีความรวดเร็วและมีความแน่นอนในการจับกุมหรือดำเนินคดี แต่ เนื่องจากผู้กระทำความผิดอยู่ในสถานะเด็กหรือเยาวชน จึงมีมาตรการอื่นในการผันเด็กออกจากระบบการจำคุกหรือ คุมขังในเรือนจำหรือปรับเปลี่ยนวิธีการลงโทษ เนื่องมา จากอายุของตัวผู้กระทำความผิดยังไม่บรรลุนิติภาวะ เพื่อเป็นการลดตราบาปให้กับผู้กระทำความผิดที่เป็น เยาวชนซึ่งอาจจะพลาดพลังกระทำความผิดไต่ไปด้วยความ รู้เท่าไม่ถึงการณ์ แต่ในอีกด้านหนึ่งการที่กฎหมายเปิดช่อง ทางในการผันเด็กออกจากระบบ มีการยกเว้นโทษ หรือได้รับ การเปลี่ยนจากการลงโทษเป็นแนวทางอื่นในกรณีที่ผู้กระทำ

ผิดเป็นเด็กหรือเยาวชนเช่นนี้ ส่งผลให้การบังคับใช้กฎหมาย ชาติความรุนแรง (severity) เป็นผลให้ผู้กระทำความผิดขาด ความเกรงกลัวกฎหมาย และมีความกล้าที่จะกระทำความผิด มากขึ้นหรือกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก ด้วยเหตุที่ทราบดีว่าแผ่นดินจะ ถูกจับกุมได้ ก็สามารถยกเหตุของอายุในขณะที่กระทำ ความผิดเป็นเหตุผลโทษหรือยกเว้นความรับผิดชอบของตนได้อยู่ดี

ดังนั้น จากการที่ตัวเลขของผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็ก หรือเยาวชน พบว่า กลุ่มเยาวชนที่อายุยังไม่ถึง 16 ปี กระทำ ความผิดในอัตราที่ค่อนข้างสูงเช่นนี้ก็ถือเป็นอีกสัญญาณหนึ่ง ที่แสดงให้เห็นว่า กระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย ทั้งกระบวนการโดยเฉพะกระบวนการยุติธรรมที่มีความ เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดในเด็กหรือเยาวชน ต้องมีการ ทบทวนมาตรการ การลงโทษหรือปรับแผนการฝึกอบรม พัฒนาความคิด หรือปรับมาตรการอื่นที่ใช้แทนการลงโทษ รวมถึงการกำหนดเกณฑ์อายุที่ใช้ในการลงโทษผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็กหรือเยาวชน เพื่อให้เกิดความเหมาะสม สามารถทำให้ผู้กระทำความผิดเกิดความเกรงกลัวและเคารพต่อ กฎหมาย ในอีกด้านหนึ่งกระบวนการดังกล่าวก็ต้องก่อให้เกิด ความเสียหายต่อเด็กน้อยที่สุดและลงโทษผู้กระทำความผิด ตามเหตุที่สมควรอันเกิดจากความรู้อาจไม่ถึงการณ์อีกด้วย

สำหรับการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรม ทางเทคโนโลยี พบว่า มีผู้ร้องทุกข์ในปี พ.ศ. 2561 จำนวน ทั้งสิ้น 322 คดี และสามารถจับกุมได้ทั้งหมด 267 คดี ในส่วนของการร้องทุกข์ พบว่า ผู้ร้องทุกข์ข้อหาหมิ่นประมาท ผู้อื่นเป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.09 อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่าปัจจุบันการกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาท ไม่ถือว่าเป็นการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรม

ทางเทคโนโลยีแล้ว โดยผลของมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 สำหรับส่วนคดีที่มีการจับกุมได้ พบว่า ส่วนใหญ่จะเป็นการจับกุมในคดีอื่นๆ ซึ่งเป็นหมายจับค้างเก่า แต่หากตัดจำนวนตัวเลขการจับกุมในคดีหมายจับค้างเก่าดังกล่าวออกไปแล้ว พบว่า ตัวเลขการจับกุมผู้กระทำความผิดในข้อหาความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยีทั้งหมดจะเหลืออยู่เพียง 46 คดีเท่านั้น ซึ่งจำนวนคดีที่จับกุมได้เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนคดีที่มีการร้องทุกข์พวามีสัดส่วนที่ค่อนข้างแตกต่างกัน โดยจำนวนคดีที่มีการจับกุมได้จะมีจำนวนที่น้อยกว่าค่อนข้างมาก ส่งผลให้การกระทำความผิดที่เกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยีมีจำนวนที่เพิ่มสูงขึ้นและยากต่อการป้องกันและปราบปราม ซึ่งปรากฏการณ์ดังกล่าวเป็นไปตามทฤษฎีการยับยั้งอาชญากรรม กล่าวคือ แนวคิดการยับยั้งการเกิดอาชญากรรมโดยกฎหมายที่มีประสิทธิภาพนั้น การบังคับใช้กฎหมายจะต้องเป็นไปอย่างรวดเร็ว แน่نون และมีความรุนแรงเพียงพอที่จะยับยั้งอาชญากรรมไม่ให้ไปกระทำความผิด แต่เมื่อพิจารณาจากลักษณะการกระทำความผิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีแล้วพบว่า แม้ว่ากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ จะมีการกำหนดโทษสำหรับผู้กระทำการฝ่าฝืนไว้ในอัตราโทษที่ค่อนข้างสูงเป็นการแสดงถึงความรุนแรงของโทษทางกฎหมาย แต่เนื่องจากการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีต่างๆ นั้น ค่อนข้าง

ยากต่อการสืบสวน สอบสวน หรือจับกุมหาตัวผู้กระทำความผิดหลงตลอดจนการขาดความแน่นอนที่จะระบุตัวผู้กระทำความผิดหรือชี้ชัดตัวบุคคลลงไปได้อย่างแน่นอน โดยปราศจากความสงสัยได้ว่าผู้ที่ถูกจับกุมมานั้นเป็นผู้กระทำความผิดที่แท้จริงหรือไม่ ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ลักษณะทางธรรมชาติของการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ สามารถทำลายองค์ประกอบสำคัญในการยับยั้งการก่ออาชญากรรมได้ถึง 2 ประการ นอกจากนี้การกระทำความผิดในลักษณะดังกล่าว ปัจจุบันสามารถเกิดขึ้นได้อย่างง่ายดาย ทั้งนี้เนื่องจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ รวมถึงเทคโนโลยีทางด้านอุปกรณ์การสื่อสารต่างๆ ดังนั้น จึงไม่ถือว่าเป็นเรื่องที่น่าประหลาดใจมากนักที่การกระทำความผิดต่างๆ ในทางเทคโนโลยีกำลังกลายมาเป็นการกระทำความผิดที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงมากขึ้นในปัจจุบัน

อย่างไรก็ตาม การนำเสนอสถานการณ์อาชญากรรมฉบับนี้ไม่ได้นำเสนออาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับ คดีพิเศษ ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของกรมสอบสวนคดีพิเศษ (DSI) มานำเสนอข้อมูล รวมทั้งการนำเสนอข้อมูลอาชญากรรมในเชิงพื้นที่ด้วย การนำเสนอสถานการณ์ดังกล่าวทำให้เห็นสภาพปัญหาอาชญากรรมของสังคมไทยได้ครอบคลุมและชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์ในการป้องกันอาชญากรรมที่เฉพาะเจาะจงและลดปัญหา ที่เกิดขึ้นต่อไป

กระบวนการดำเนินคดีอาญา

หัวใจสำคัญของการดำเนินคดีในศาลโดยเฉพาะในคดีอาญาก็คือ กระบวนการยุติธรรมทางอาญาจำเป็นต้องมีกระบวนการที่รวดเร็ว โปร่งใส สามารถตรวจสอบความถูกต้องได้และลดข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นจากกระบวนการพิจารณาคดีให้น้อยที่สุด ทั้งนี้ เนื่องจากกระบวนการยุติธรรมทางอาญา มีความเกี่ยวข้องและกระทบต่อสิทธิเสรีภาพในเนื้อตัวร่างกายของประชาชน นอกจากนี้ กระบวนการยุติธรรมที่ล่าช้าอาจส่งผลกระทบต่อความชัดเจนของพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของจำเลย เนื่องจากในคดีอาญาจำเลยจะต้องพิสูจน์ความผิดของจำเลยจนสิ้นสงสัยและแน่ใจได้ว่าจำเลยเป็นผู้กระทำความผิดจริงจึงสามารถพิพากษาลงโทษผู้กระทำผิดได้ (proof beyond a reasonable doubt) ซึ่งหากล่าช้าจนเกินสมควรก็อาจส่งผลให้พยานหลักฐานต่างๆ สูญหาย เสียหาย บุปสลายหรือถูกทำลายจนไม่สามารถพิสูจน์ความผิดของจำเลยได้อย่างแน่ชัดอันอาจนำไปสู่ความไม่เป็นธรรมในสังคม ดังภาษิตกฎหมายที่กล่าวว่า กระบวนการยุติธรรมที่ล่าช้าคือความอยุติธรรม (justice delayed is justice denied) และอาจนำไปสู่ความรู้สึกไม่พอใจของสังคม ซึ่งนำไปสู่การทวงถามความเป็นธรรมให้แก่ตนเองโดยอาศัยกลไกอื่น โดยเฉพาะการใช้สื่อสังคมออนไลน์ต่างๆ ในการ ลงข่าวประจานทางอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาด้านอื่นตามมา

จากรายงานสถานการณ์อาชญากรรม พ.ศ. 2561 ในส่วนของกระบวนการดำเนินคดีอาญา สรุปได้ว่าในปี พ.ศ. 2561 จำนวนคดีอาญาที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมไม่ว่าจะเป็นชั้นทำความเห็นสั่งฟ้องของพนักงานอัยการหรือชั้นพิจารณาคดีของศาลยังคงเป็นจำนวนที่สูงอยู่ เฉพาะคดีอาญาที่รับใหม่ในชั้นพนักงานอัยการเฉพาะปี พ.ศ. 2561 มีจำนวนสูงถึง 2,470,345 คดี โดยคดีที่รับใหม่ที่มีปริมาณมากที่สุด ได้แก่ คดีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติด ซึ่งในปี พ.ศ. 2561 พนักงานอัยการได้ดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลชั้นต้นมีปริมาณคดีทั้งสิ้นรวม 724,103 คดี สำหรับการฟ้องคดีอาญาในชั้นศาลอุทธรณ์และศาลฎีกา ในปี พ.ศ. 2561 พบว่าส่วนใหญ่จะเป็นการฟ้องคดีที่ค้างมาจากปี พ.ศ. 2560 กล่าวคือ ปริมาณคดีที่ฟ้องใหม่มีจำนวนน้อยกว่าจำนวนคดีที่ค้างมา ส่งผลให้เกิดคดีสะสมจำนวนมากในชั้นศาลสูง ซึ่งคดีส่วนใหญ่จะมีการพิจารณาคดีเสร็จสิ้นไม่ถึงครึ่งหนึ่ง ทำให้มีคดีค้างไปจำนวนเพิ่มมากขึ้น จากตัวเลขทางสถิติดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ในแต่ละปีจะมีปริมาณคดีเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของศาลโดยผ่านกระบวนการสั่งฟ้องของพนักงานอัยการจำนวนมาก แม้ว่าจะมีความพยายามในการเร่งรัดนำคดีเข้าสู่การพิจารณาของศาล รวมถึงการพิจารณาตัดสินคดีให้รวดเร็วขึ้น โดยกลไกของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาจะได้มีการกำหนดมาตรการดำเนินคดีประเภทคดี

ที่ต้องห้ามยื่นอุทธรณ์หรือต้องห้ามในการยื่นฎีกา เพื่อเป็นการคัดกรองจำนวนคดีในการขึ้นสู่ศาลสูง แต่ปริมาณคดีโดยรวมทั้งหมดของประเทศก็ยังคงนับว่าเป็นตัวเลขที่ค่อนข้างสูงและมีแนวโน้มในการเพิ่มจำนวนขึ้นทุกปี หากมีการเร่งรัดในการพิจารณาคดีทั้งในชั้นของพนักงานอัยการสั่งฟ้องและในชั้นพิจารณาของศาลก็อาจจะส่งผลให้การพิจารณาคดีเกิดความผิดพลาดได้ง่าย จนกลายเป็นความไม่น่าเชื่อถือของกระบวนการยุติธรรม อีกด้วย ดังนั้น จากตัวเลขทางสถิติในเรื่องของกระบวนการพิจารณาคดีดังกล่าว เห็นว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสมควรที่จะทบทวนถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินคดีในกระบวนการยุติธรรมกระแสหลัก การหามาตรการหรือแนวทางในการลดขั้นตอนการทำงานที่ไม่จำเป็นในการพิจารณาคดี รวมถึงการหาแนวทางในการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนผู้มีอรรถคดีโดยแนวทางอื่น หากแต่ยังคงสามารถดำรงไว้ซึ่งความยุติธรรม และสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชนได้ไม่ต้องไปกว่าการระงับข้อพิพาทโดยกระบวนการยุติธรรมกระแสหลัก เช่นกัน กล่าวได้ว่า การหาแนวทางหรือมาตรการในการลดปริมาณคดีที่ขึ้นสู่ศาล รวมถึงการใช้แนวทางในการระงับข้อพิพาทระหว่างคู่ความโดยแนวทางอื่นนอกจากกระบวนการยุติธรรมกระแสหลัก จึงเป็นอีกประเด็นหนึ่ง ที่ควรได้รับการพิจารณาอย่างรอบคอบและจริงจัง ทั้งนี้ นอกจากจะเป็นการช่วยลดภาระและค่าใช้จ่ายแก่ตัวคู่ความในการดำเนินคดีในศาลแล้ว ยังเป็นการประหยัดเวลาและรักษาพยาบาลหลักฐานไม่ให้เสียหาย อันเอื้อต่อการอำนวยความสะดวกแห่งความยุติธรรมให้แก่ประชาชนผู้มีอรรถคดี

อย่างไรก็ตาม มีกระแสวิพากษ์ว่ากระบวนการยุติธรรมกระแสหลักสามารถอธิบายความยุติธรรมได้มากน้อยเพียงใด และสามารถอำนวยความสะดวกได้ทั่วถึงและมีคุณภาพหรือไม่ ผู้คนที่มีความไม่เท่าเทียมกัน ในสังคมจะสามารถเข้าถึงและใช้บริการจากกระบวนการยุติธรรมกระแสหลักนี้ได้อย่างเสมอภาคเป็นธรรมหรือไม่ รวมถึงความล่าช้าที่เกิดขึ้น สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ที่มีผลกระทบมาจากกระบวนการยุติธรรมกระแสหลัก ต่อมา จึงทำให้เกิดแนวคิดในการปฏิรูปความยุติธรรมหรือนำไปสู่การปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมกระแสหลัก กล่าวคือ มีการนำกระบวนการทศน์ใหม่มาใช้ในกระบวนการยุติธรรม เรียกว่า

“กระบวนการยุติธรรมทางเลือก” (Alternatives to Justice) เป็นแนวคิดและมาตรการในการสร้างความเป็นธรรมทางสังคม (Social Justice) ที่เปิดโอกาสให้หน่วยงาน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ประชาชน ชุมชน มีบทบาทและส่วนร่วมในการกำหนดแนวทาง หลักเกณฑ์ กลไกวิธีการแก้ปัญหา และร่วมปฏิบัติงานในการป้องกันและควบคุมอาชญากรรม การจัดระเบียบชุมชน แก้ไขปัญหาความขัดแย้ง ปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน การกระทำผิดกฎหมายระดับที่ไม่ซับซ้อนรุนแรง การเยียวยาเสริมพลังเหยื่ออาชญากรรมและแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน และสนับสนุนการดำเนินการของกระบวนการยุติธรรมหลัก เพื่อมุ่งสู่ผลลัพธ์สุดท้ายร่วมกัน คือ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ความสงบสุขสมานฉันท์ของสังคมและความมั่นคงของประเทศชาติ เป็นสำคัญ กระบวนการยุติธรรมทางเลือกที่นำมาใช้ในสังคมไทยทั้งในรูปแบบก่อนการพิจารณาคดี ระหว่างการพิจารณาคดีและหลังการพิจารณาคดี เช่น กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ กระบวนการยุติธรรมในชุมชน การประนีประนอมยอมความในชั้นศาล เป็นต้น อย่างไรก็ตาม รายงานฉบับนี้ไม่ได้นำเสนอสถิติที่เกี่ยวข้องกับการนำกระบวนการยุติธรรมทางเลือกกว่าผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการในแต่ละด้านเป็นอย่างไร และสามารถนำมาลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้หรือไม่อย่างไร ซึ่งในการสถานการณ์อาชญากรรมในปีต่อไป อาจมีการนำประเด็นนี้เข้ามาวิเคราะห์ด้วยเพื่อประโยชน์ในการพัฒนารายงานสถานการณ์อาชญากรรมต่อไป

กระบวนการหลังการพิจารณาคดี

กระบวนการหลังการพิจารณาคดี เป็นอีกกลไกหนึ่งที่สำคัญของกระบวนการยุติธรรม เนื่องจากเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการบังคับโทษให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาล ซึ่งนอกจากทำหน้าที่ในการลงโทษผู้กระทำความผิดเพื่อให้เกิดความเช็ดหลาบแล้ว กระบวนการดังกล่าวยังมีหน้าที่สำคัญในการช่วยแก้ไข ฟื้นฟู รวมถึงการปรับพฤติกรรมนิสัยของผู้ถูกคุมขัง เพื่อให้บุคคลเหล่านั้นสามารถกลับคืนสู่สังคมและใช้ชีวิตต่อไปได้อย่างปกติสุข อีกด้วย การนำเสนอกระบวนการหลังจากพิจารณาคดีในรายงานฉบับนี้เป็นการนำเสนอผลของการลงโทษตามคำพิพากษาของศาล รวมทั้งสถิติผู้กระทำความผิดที่ศาลตัดสินลงโทษแล้ว โดยการลงโทษนั้นถือเป็นมาตรการในการป้องกันอาชญากรรม (Crime prevention) ที่เก่าแก่และมีวิวัฒนาการยาวนานที่สุดมาตราบหนึ่ง ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากแนวคิดในเรื่องของการยับยั้งอาชญากรรมที่เสนอโดย ซีซาร์ แบคเคอเรีย ที่ได้เสนอแนวทาง การลงโทษเชิงป้องกันอาชญากรรมที่สำคัญโดยแนวคิดในการลงโทษนั้นมีมาตั้งแต่สมัยอดีตจนถึงยุคปัจจุบัน เนื่องจากมาตรการดังกล่าวเป็นผลที่เกิดขึ้นจากความประพฤติดีที่ฝ่าฝืนกฎหมาย ถือเป็น การควบคุมสังคมอย่างเป็นทางการ โดยการลงโทษแก่ผู้ฝ่าฝืนนั้นจะต้องมีการกำหนดรูปแบบหรือวิธีการในการลงโทษที่แน่นอนไว้ในกฎหมาย ทั้งนี้ เพื่อให้สมาชิกในสังคมได้ทราบว่าหากผู้ใดฝ่าฝืนกฎหมายทางกฎหมายนั้นแล้ว จะได้รับโทษอย่างไรบ้าง ซึ่งนอกจากจะเป็นการลงโทษผู้กระทำความผิดให้เกิดความเช็ดหลาบและสำนึกในการกระทำของตนแล้วยังมีผลเป็นการยับยั้งผู้กระทำความผิดหน้าใหม่ให้มีความยับยั้งชั่งใจในการกระทำความผิด รวมถึงสามารถขัดเกลาพฤติกรรมนิสัยของผู้ถูกลงโทษ เพื่อให้สามารถกลับคืนสู่สังคมและสามารถอยู่ร่วมกับสมาชิกคนอื่น ในสังคมได้อย่างปกติสุขตลอดจนสามารถลดอัตราการกระทำความผิดซ้ำของผู้ถูกลงโทษเพื่อไม่ให้ต้องย้อนกลับมาสู่การถูกคุมขังอีก

จากการศึกษาในเรื่องของสถิติกระบวนการหลังการพิจารณาคดี ปี พ.ศ. 2561 ในส่วนของการกำหนดโทษพบว่า การลงโทษแก่ผู้ที่ฝ่าฝืนกฎหมายมากที่สุด ได้แก่ โทษปรับ ซึ่งมีจำนวน 267,406 คดี รองลงมา คือ การตัดสินรอกการลงโทษที่มีจำนวน 256,907 คดี แสดงให้เห็นถึง

แนวโน้มในการลงโทษของศาลที่เปลี่ยนจากการคุมขังซึ่งอาจไม่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตัวผู้ต้องขัง โดยเฉพาะผู้ต้องขังในการกระทำความผิดที่ไม่รุนแรงมากนัก ผู้กระทำความผิดเล็กน้อยหากผ่านการถูกคุมขังในเรือนจำย่อมกลับคืนสู่สังคมได้ยากขึ้น การตัดสินรอกการลงโทษ เป็นการให้โอกาสแก่ผู้กระทำความผิดในการกลับตัวเพื่อเข้าสู่สังคมได้ง่ายกว่า ทั้งนี้เนื่องจากหลักเกณฑ์ในการที่ศาลจะสามารถพิจารณารอกการลงโทษผู้กระทำความผิดรายใดได้นั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่มีการกำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญามาตรา 56 ที่กำหนดให้ผู้กระทำความผิดที่ศาลจะลงโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หากไม่เคยรับโทษจำคุกมาก่อนหรือเคยได้รับโทษจำคุกมาก่อนแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ หรือเป็นโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือเคยรับโทษจำคุกมาก่อนแต่พ้นโทษมาแล้วเกินกว่าห้าปีแล้วมากระทำความผิดอีก ในความผิดครั้งหลังเป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ซึ่งมาตรการดังกล่าว นอกจากจะเป็นการให้โอกาสแก่ผู้กระทำความผิดในการกลับตัวแล้ว ยังเป็นมาตรการสำคัญในการลดจำนวนผู้ต้องขังที่ถูกคุมขังในเรือนจำที่มีสภาพแออัดอย่างในปัจจุบันอีกด้วย อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะมีความพยายามในการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อช่วยในการลดจำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำลง แต่ถึงกระนั้น ก็ยังพบตัวเลขของผู้ถูกควบคุมในเรือนจำในอัตราที่ค่อนข้างสูง โดยในปี พ.ศ. 2561 มีจำนวนผู้ถูกควบคุมในเรือนจำทั่วประเทศเป็นจำนวนสูงถึง 366,316 คน และกว่าร้อยละ 80 เป็นนักโทษเด็ดขาด สำหรับตัวเลขสถิติของนักโทษเด็ดขาดประจำปี พ.ศ. 2561 พบว่า มีจำนวนนักโทษเด็ดขาดทั้งสิ้น 298,347 ราย ส่วนใหญ่ เป็นการกระทำความผิด ได้แก่ การทำผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติด นอกจากนี้ ยังมีจำนวนนักโทษเด็ดขาดที่มีอายุมากกว่า 60 ปี ขึ้น ไปประมาณเกือบร้อยละ 2 ของจำนวนนักโทษเด็ดขาดทั้งหมด และส่วนใหญ่เป็นการ ถูกต้องโทษครั้งแรก นอกจากนี้ มีผู้กระทำความผิดส่วนหนึ่งที่ศาลตัดสินให้คุมประพฤติซึ่งเป็นผู้กระทำความผิดที่มีโทษไม่สูงมากนัก ไม่ถึงขนาดต้องรับโทษจำคุก และศาลให้โอกาสในการกลับตัวเป็นคนดี โดยต้องมารายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติและมีการติดตามความประพฤติ รวมทั้งการให้ทำประโยชน์ต่อสาธารณะ หรือ การคุมประพฤติด้วยวิธีการอื่นๆ โดยในปี พ.ศ. 2561

มีจำนวนผู้ถูกคุมประพฤติผู้ใหญ่ทั้งสิ้น 170,648 คน และเด็กและเยาวชน 4,044 คน

สำหรับกระบวนการพิจารณากรณีเด็กและเยาวชน กระทำคามผิด ในคดีอาญาจำแนกตามประเภท การกำหนดโทษของศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วราชอาณาจักร ประจำปี พ.ศ. 2561 ส่วนใหญ่ศาลจะตัดสินให้เด็กหรือเยาวชนที่กระทำผิดเข้าสู่กระบวนการเปลี่ยนโทษจำคุกหรือวิธีการเพื่อความปลอดภัยเป็นการส่งตัวเด็กหรือเยาวชนไปควบคุมเพื่อฝึกอบรม (ม.142(1)) มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.25 รองลงมา คือ รอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษและกำหนดเงื่อนไขคุมประพฤติ (ประมวลกฎหมายอาญา ม.56) คิดเป็นร้อยละ 18.29 และโทษอื่นๆ ตามลำดับ เด็กที่อยู่ในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนมีจำนวน 4,101 คน และอยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจำนวน 17,705 คน ซึ่งตัวเลขทางสถิติต่างๆ เหล่านี้แสดงให้เห็นถึงปัญหาของมาตรการในการลงโทษ รวมถึงกระบวนการปรับพฤติ นิสัยของผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและเยาวชน อาจยังไม่บรรลุ เป้าประสงค์เท่าที่ควรนัก โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาจาก ข้อมูลกลุ่มอาชีพขณะกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน ที่อยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนพบว่าร้อยละ 34.68 เป็นกลุ่มที่ไม่ได้ประกอบอาชีพอะไร และรองลงมา คือ ร้อยละ 28.22 ที่เป็นผู้ประกอบอาชีพไม่เป็นกิจจะลักษณะ นอกจากนี้ ยังมีร้อยละ 24.01 ที่ไม่ระบุตัวตนประกอบ อาชีพอะไร ซึ่งข้อเท็จจริงต่างๆ เหล่านี้ แสดงให้เห็นว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดสมควรที่จะทำการศึกษา อย่างจริงจัง เพื่อแก้ไขปัญหาที่กำลังจะเกิดขึ้นจากยุทธอาชญากร เหล่านี้ในอนาคตต่อไป

ในส่วนของสถิติการกระทำผิดซ้ำ ในรายงาน สถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมฉบับนี้ เป็นการนำเสนอจำนวนและร้อยละของผู้ต้องขังที่ถูกปล่อย ตัวออกจากเรือนจำไปแล้ว ทั้งกรณีพ้นโทษแบบมีเงื่อนไข และไม่มีเงื่อนไขในช่วงปีงบประมาณหนึ่งๆ แล้วหวน กลับมากระทำผิดซ้ำโดยถูกส่งตัวเข้าสู่เรือนจำอีกครั้ง พบว่า ส่วนจะกระทำผิดซ้ำตั้งแต่ปีแรกที่ออกจากเรือนจำและ จะเพิ่มสูงขึ้นในปีถัดไป โดยจำนวนคดีที่มีผู้กระทำผิดซ้ำมาก ที่สุด ได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งสถานการณ์การ กระทำผิดซ้ำแสดงให้เห็นถึงปัญหาสำคัญในการปรับตัวของ

ผู้กระทำความผิดภายหลังจากที่ผ่านกระบวนการลงโทษ และขัดเกลากฎดินิสัยแล้ว แต่ปรากฏว่าผู้ที่พ้นโทษ เหล่านั้นกลับไม่สามารถดำรงชีวิตตามปกติสุขได้ จนทำให้ต้องหันกลับมาประกอบอาชญากรรมอีก สิ่งเหล่านี้สะท้อน ให้เห็นถึงประสิทธิภาพของระบบการบำบัดฟื้นฟูในเรือนจำที่ กล่าวได้ว่า มีประสิทธิภาพยังไม่เพียงพอ จึงทำให้ผู้ที่ได้รับการ พ้นโทษไม่สามารถปรับตัวเข้าสู่สภาวะปกติของสังคม ได้ จึงก่ออาชญากรรมซ้ำอีก อีกทั้ง ยังไม่มีระบบรองรับใน การดูแลผู้พ้นโทษที่มีมาตรฐานเพียงพอ เช่น ระบบการ ติดตามดูแลผู้พ้นโทษและสถานที่พักพิง การช่วยเหลือดูแล ให้มีอาชีพจนสามารถเลี้ยงตนเองได้ และไม่กลับไปสู่การ ประกอบอาชญากรรมอีกครั้งหนึ่ง สำหรับประเด็นหนึ่งที่มี ความสำคัญในกระบวนการบำบัดฟื้นฟู คือ การฝึกอาชีพของ ผู้ต้องขังที่อาจจะยังไม่ตอบโจทย์ความต้องการของสังคมมาก นัก ส่งผลให้การประกอบอาชีพของผู้ต้องขังภายหลังจากการ พ้นโทษมาแล้วมีไม่มากนัก ประกอบกับทัศนคติของสังคม ไทยที่มีต่อผู้ต้องขัง ที่พ้นโทษมาแล้วยังเป็นไปในด้านลบ ซึ่งแม้ว่าในปัจจุบันนี้พบว่ามีสถานประกอบการหลายแห่ง ที่เริ่มมีการยอมรับผู้ต้องขังในคดีที่ไม่ใช่การกระทำความ ผิดร้ายแรงมากนักเข้าทำงานในสถานประกอบการของตน แต่ก็ยังคงมีจำนวนไม่มากเท่าที่ควร ซึ่งจากข้อเท็จจริงดังกล่าว เห็นได้ว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเรื่องของการลงโทษ อาจมีความจำเป็นที่จะต้องทำการศึกษา เพื่อค้นหาถึงแนวทาง ในการปรับพฤตินิสัย รวมถึงการฝึกอาชีพของผู้ต้องขังโดย เฉพาะในกลุ่มผู้ต้องขังชายเสียใหม่ เพื่อให้ทันต่อยุคสมัยและ ความเปลี่ยนแปลงของสังคม ภายหลังจากที่พ้นโทษไปแล้ว บุคคลเหล่านี้จะจะสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาในระหว่างถูก คุมขังไปใช้ประกอบอาชีพเพื่อหาเลี้ยงตนเองได้ต่อไปอย่าง แท้จริง อันจะส่งผลให้เป็นการลดอัตราของผู้กระทำ ความผิดซ้ำได้ในที่สุด

โดยพันธกิจสำคัญประการหนึ่งของกระบวนการ หลังการพิจารณาคดี ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการลงโทษโดย กรมราชทัณฑ์ การคุมประพฤติโดยกรมคุมประพฤติ รวมถึง กระบวนการหลังการพิจารณาคดีที่ผู้กระทำผิดเป็นเด็กและ เยาวชน ก็คือความมุ่งหมายให้ผู้ได้รับโทษเกิดความสำนึก และหลาบจำต่อการกระทำผิดของตน รวมถึงการแก้ไข ฟื้นฟู เพื่อให้คนเหล่านี้กลับตัวเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม

และไม่ย้อนกลับไปกระทำความผิดอีกไม่ว่าจะเป็นความผิดเดิมหรือการกระทำความผิดอื่นก็ตาม แต่จากตัวเลขทางสถิติในเรื่องของกระบวนการหลังการพิจารณาดังกล่าวจะเห็นว่าปัญหาที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การมีปริมาณนักโทษที่สูงมากหรือที่เรียกว่า นักโทษล้นเรือนจำ การที่มีผู้ต้องขังจำนวนมากเช่นนี้ ในด้านหนึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาอาชญากรรม ที่เพิ่มสูงขึ้นในสังคม การที่มีปริมาณนักโทษจำนวนมากและถูกคุมขังรวมอยู่ในที่เดียวกันย่อมส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของผู้ต้องขังแต่ละรายอีกด้วย นอกจากนี้ ยังเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังมีโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตลอดจนพัฒนาทักษะฝีมืออาชีพในขณะที่ต้องรับโทษให้เพิ่มขึ้น เพื่อมีโอกาสในการทำงานหลังปล่อยตัวจากเรือนจำเพิ่มขึ้นเช่นกัน เพื่อไม่หวนกลับมากระทำความผิดซ้ำอีก นอกจากนี้ จากตัวเลขของผู้กระทำความผิดซ้ำ ยังสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาในเรื่องของกระบวนการชดเชลภาพฤตินิสัยของผู้ต้องขัง ก่อนจะนำไปสู่การคืนพลเมืองตึกลับสู่สังคมอีกด้วย กล่าวคือ แม้ว่าผู้ต้องขังจะได้รับการฝึกอาชีพเพื่อใช้เลี้ยงตนภายหลังจากการพ้นโทษไปแล้ว แต่การฝึกอาชีพต่างๆ ที่ทางเรือนจำจัดหาให้นั้น อาจจะไม่ครอบคลุมสอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งการฝึกทักษะทางเทคโนโลยีต่างๆ ให้แก่ผู้ต้องขังยังมีค่อนข้างน้อย ซึ่งกรณีดังกล่าว ภายหลังจากที่

ผู้ต้องขังเข้ารับการฝึกอาชีพพ้นจากการได้รับโทษมาแล้ว ก็อาจประสบปัญหา ไม่สามารถนำทักษะต่างๆ ที่ได้ฝึกอบรมมาระหว่างถูกคุมขังมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริง ประกอบกับการที่ ทัศนคติของหน่วยงานต่างๆ ทั้งหน่วยงานราชการและเอกชนยังคงมีมุมมองต่อผู้กระทำความผิดและถูกคุมขังในแง่ลบ โดยเฉพาะกรณีของผู้ถูกคุมขังในคดีความผิดเล็กน้อยหรือมีความจำเป็นที่จะต้องกระทำความผิดเพราะความยากไร้ ขาดโอกาสในการประกอบอาชีพที่ถูกกฎหมาย ด้วยปัจจัยต่างๆ เหล่านี้จึงส่งผลให้ผู้กระทำความผิด บางรายตัดสินใจหวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก ซึ่งปัญหาดังกล่าว เป็นอีกปัญหาหนึ่งที่หน่วยงานภาครัฐ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสมควรที่จะทำการทบทวน ตลอดจนหาแนวทางหรือมาตรการที่เหมาะสม เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพและมีความยั่งยืน สมตามเป้าประสงค์ของกระบวนการลงโทษและการแก้ไขฟื้นฟู พฤตินิสัยของผู้กระทำความผิดต่อไป

บรรณานุกรม

กิตติพงษ์ กิตยารักษ์ และจุฑารัตน์ เอื้ออำนวย. (2550). ยุติธรรมชุมชน
: บทบาทการอำนวยความสะดวกชุมชนเพื่อชุมชน. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย. (2550). ระบบยุติธรรมและยุติธรรมทางเลือก
: แนวการวิเคราะห์เชิงสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : วิ.พรีนท์(1991).
ปกรณ์ มณีปกรณ์. (2555). ทฤษฎีอาชญาวิทยา. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : เอ็ม.ที.เพรส.
ประเทือง ธนียผล. (2549). อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : รามคำแหง.
พรชัย ชันดี. (2553). ทฤษฎีอาชญาวิทยา : หลักการ งานวิจัยและนโยบายประยุกต์. กรุงเทพฯ : สุเนตรฟิล์ม.
เพลินดา ตันรังสรรค์. (2553). กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์กับการกระทำความผิดอาญาของเด็กหรือ
เยาวชน. วารสาร จุลนิติ. 54-62.
อัจฉริยา ชูตินันท์. (2555). อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
อัณณพ ชูบำรุง และ สุนิษา เลิศโตมรสกุล (2555). อาชญากรรมและอาชญาวิทยา. กรุงเทพมหานคร
: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Curt R. Bartol Anne M. Bartol. (2011).

Criminal Behavior: A Psychological Approach. 9th Edition. Prentice Hall.

James J. Chriss. Social Control : An Introduction.

Cambridge : Polity Press, 2007.

J. Robert Lilly Francis T. Cullen and Richard A. Ball. (2007).

Criminological Theory : Context and Consequences. 4 th Edition.

California: Sage. Siegel, L.J. (2007). Criminology. Belmont : Thomson Wadsworth.

Stephen G. Tibbetts. (2015). Criminological theory: the essentials. 2nd Edition. California : Sage.

กลุ่มระบบข้อมูลและสถิติ สำนักงานแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม.

รายงานสถิติคดีศาลทั่วประเทศประจำปี พ.ศ. 2561 กรุงเทพฯ.:2561..แหล่งที่มา.: <http://www.oppb.coj.go.th/>

สำนักงานวิชาการ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสารสนเทศ สำนักงานอัยการสูงสุด.

ข้อมูลสถิติคดีสำนักงานอัยการสูงสุดประจำปี พ.ศ. 2561.

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศกลาง สำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ.

สถิติความผิดตามพระราชบัญญัติอื่นที่มีโทษทางอาญา, สถิติความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ปี พ.ศ. 2561

: สำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ กองแผนงาน, ส่วนมาตรการฯ สำนักทัณฑวิทยา, ศูนย์ปฏิบัติการลูกเสือราชทัณฑ์,
ส่วนพัฒนาจิตใจ, สำนักพัฒนาพฤตินิสัย, สำนักทัณฑปฏิบัติ ส่วนพักการลงโทษ, สำนักทัณฑปฏิบัติ ส่วนลดวันต้องโทษ,
ส่วนสังคมสงเคราะห์, ส่วนงานอภัยโทษ กองแผนงาน กรมราชทัณฑ์.

ข้อมูลสถิติพื้นฐานและผลการดำเนินงานของปี พ.ศ. 2561.

กองแผนงานและสารสนเทศ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมคุมประพฤติ.

ข้อมูลสถิติกระบวนการยุติธรรมสถิติพื้นฐานและผลการดำเนินงานประจำปี พ.ศ. 2561.

ศูนย์ปฏิบัติการกรม (War Room) ระบบงานคดีอาญา (CM).กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน.

แหล่งที่มา : <http://www.djop.go.th/home>. ตรวจสอบระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงสิงหาคม พ.ศ. 2561

รายงานผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

ส่วนติดตามและประเมินผล สำนักยุทธศาสตร์สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรม.

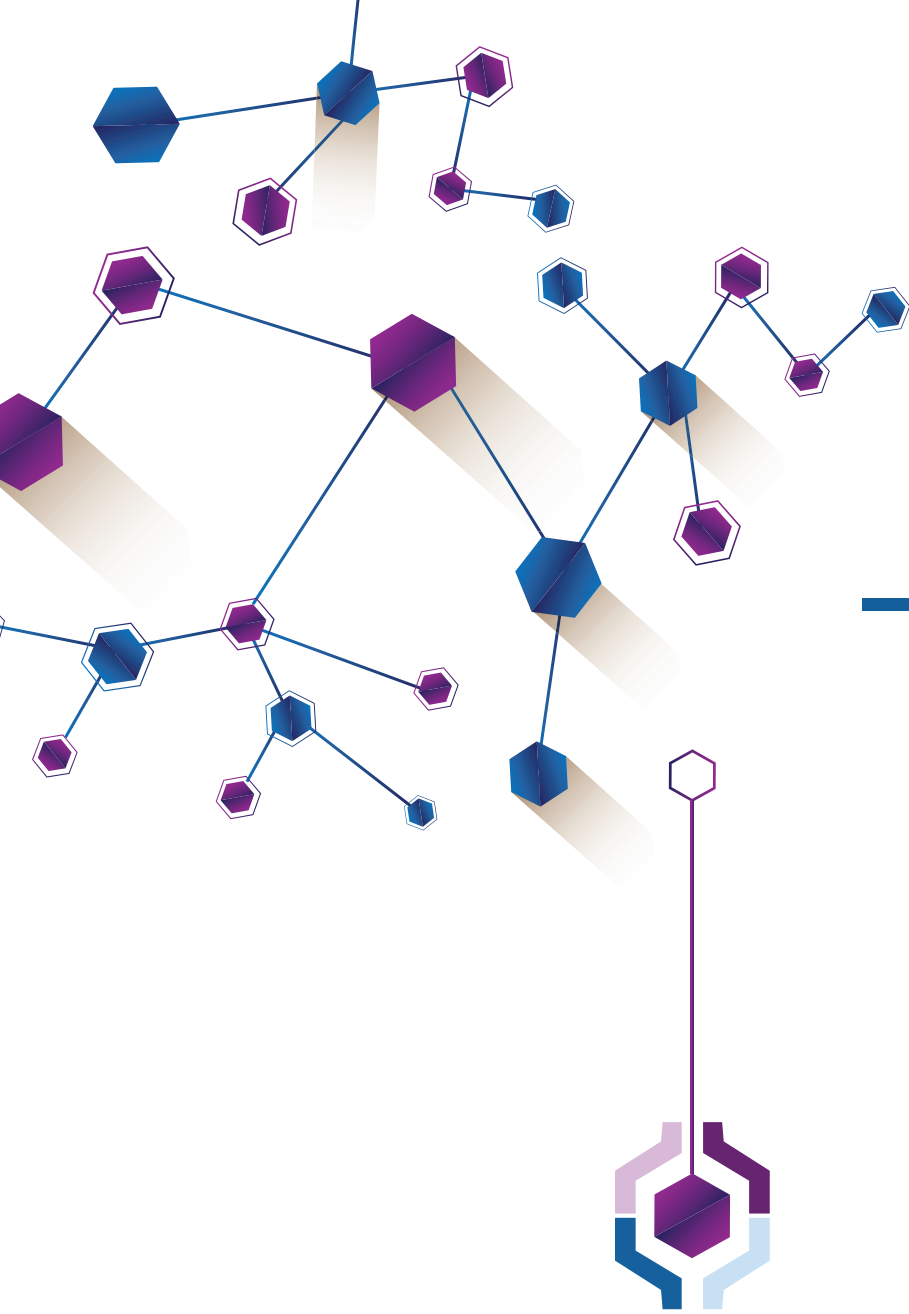
กองยุทธศาสตร์และแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลย ในคดีอาญา

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ. รายงานประจำปี พ.ศ. 2561. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

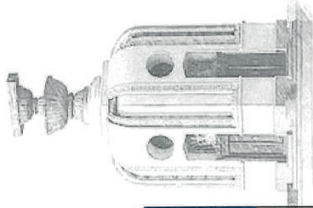
“

WHITE PAPER ON CRIME & JUSTICE

”

הכנתורה

บทสรุปสถิติคดี ปี 2560-2561
เปรียบเทียบปริมาณคดีศาลยุติธรรม ประจำปี พ.ศ. 2560-2561

ระดับศาล	ปริมาณคดีที่ส่งการพิจารณา (ค่างา + รับใหม่)		ค่านัดคดีเสร็จไป				อยู่ระหว่างดำเนินการ				
	ปี 2561		ปี 2560		ปี 2561		ปี 2560		ปี 2561		
	จำนวนคดี	ร้อยละ	จำนวนคดี	ร้อยละ	จำนวนคดี	ร้อยละ	จำนวนคดี	ร้อยละ	จำนวนคดี	ร้อยละ	
ศาลฎีกา	คดีแพ่ง	10,744	6,502	6,384	59.42	5,068	77.95	4,360	40.58	1,434	22.05
	คดีอาญา	6,823	7,109	3,928	57.57	4,196	59.02	2,895	42.43	2,913	40.98
ศาลชั้นอุทธรณ์	คดีแพ่ง	19,849	23,946	17,480	88.06	20,919	87.36	2,369	11.94	3,027	12.64
	คดีอาญา	35,864	36,245	32,369	90.25	33,130	91.41	3,495	9.75	3,115	8.59
ศาลชั้นต้น	คดีแพ่ง	1,118,431	1,245,844	925,299	82.73	1,060,924	85.16	193,132	17.27	184,920	14.84
	คดีอาญา	611,412	637,916	569,115	93.08	599,846	94.03	42,297	6.92	38,070	5.97

จากภาพรวมผลการดำเนินงานของศาลยุติธรรม พบว่า สามารถดำเนินคดีเสร็จไป ในระดับที่เกินกว่าครึ่งของปริมาณคดีที่ส่งการพิจารณา แต่อย่างไรก็ตาม ยังคงมีปริมาณคดีที่อยู่ระหว่างการดำเนินการอีกจำนวนมาก

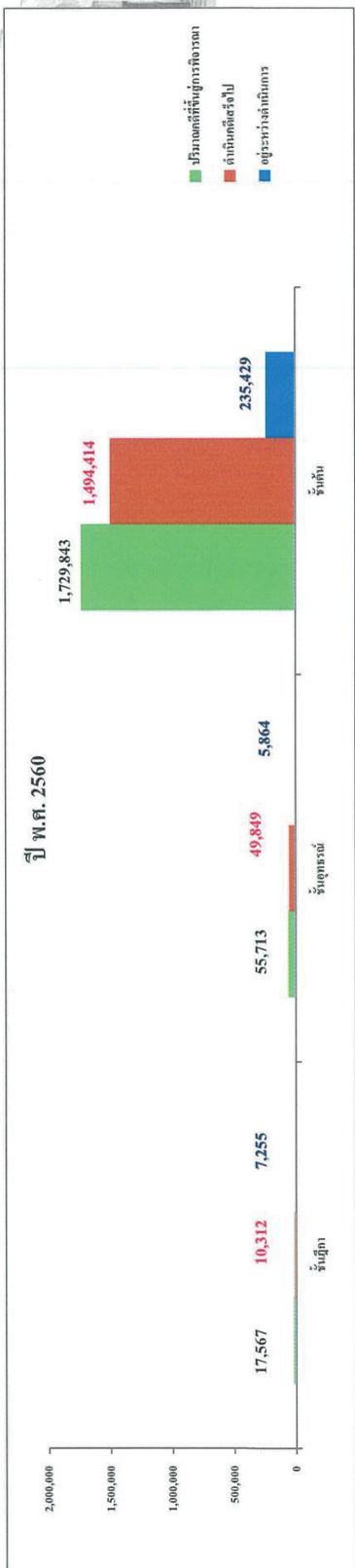
จากปริมาณคดีที่เพิ่มขึ้นสู่การพิจารณาในปี พ.ศ. 2560 และ พ.ศ. 2561 พบว่า แนวโน้มปริมาณคดีในศาลชั้นต้น มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ศาลอุทธรณ์มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น ส่วนศาลฎีกามีปริมาณคดีที่ส่งการพิจารณาลดลง

และถ้าเปรียบเทียบปริมาณคดีที่ส่งการพิจารณาและผลการดำเนินคดีที่สามารถดำเนินการเสร็จไป พบว่าศาลชั้นต้นสามารถดำเนินคดีเสร็จไป ได้ปริมาณร้อยละ 88.16 ศาลอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ และศาลอุทธรณ์ภาค 1-9 สามารถดำเนินคดีเสร็จไป ได้ปริมาณร้อยละ 89.80

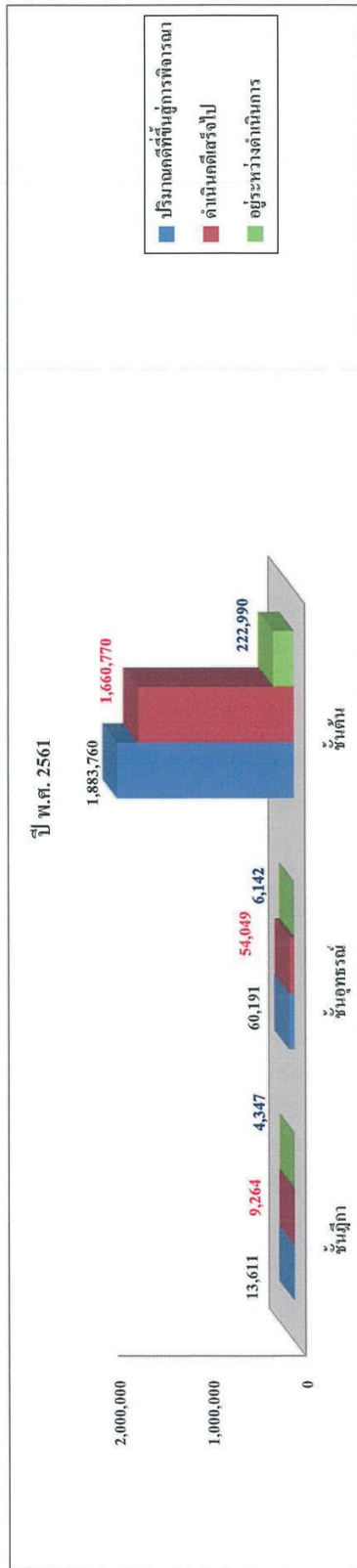
ส่วนศาลฎีกาสามารถดำเนินคดีเสร็จไป ได้ปริมาณร้อยละ 68.06

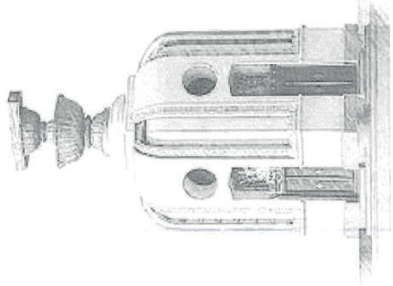

แผนภูมิแสดงปริมาณคดีที่ขึ้นสู่การพิจารณา คดีที่ดำเนินคดีเสร็จไป และคดีที่อยู่ระหว่างการดำเนินการแยกตามชั้นศาล ปี พ.ศ. 2560

แผนภูมิแสดงปริมาณคดีที่ขึ้นสู่การพิจารณา คดีที่ดำเนินคดีเสร็จไป และคดีที่อยู่ระหว่างการดำเนินการแยกตามชั้นศาล ปี พ.ศ. 2561

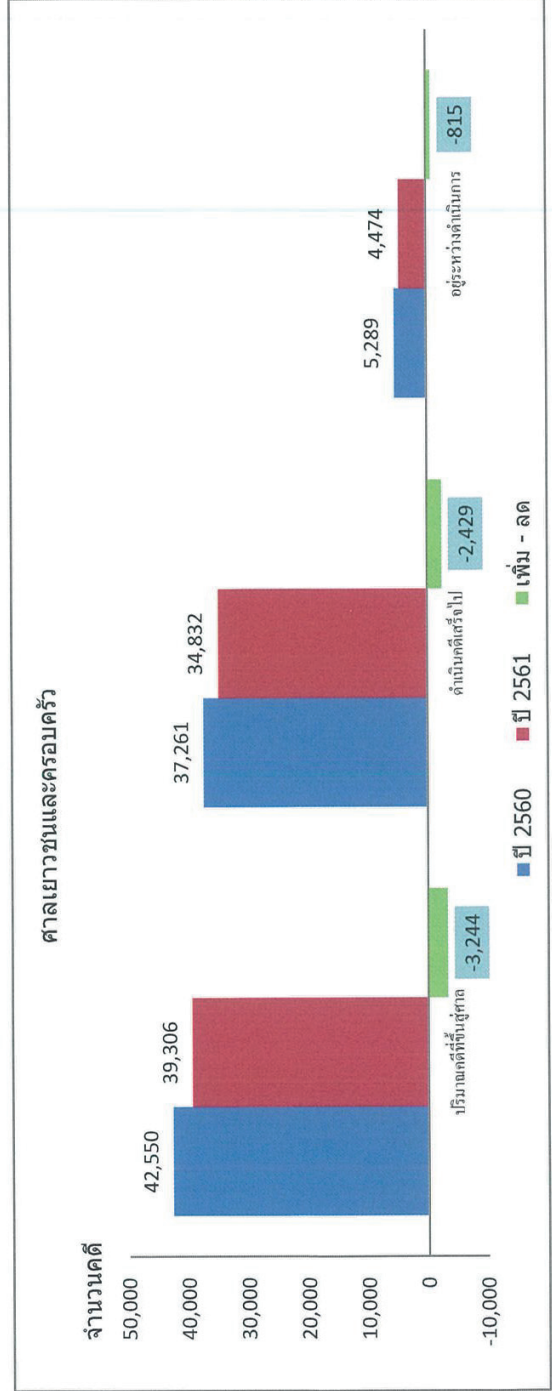

ปริมาณคดีของศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วราชอาณาจักร ประจำปี พ.ศ. 2560-2561

ปี พ.ศ.	ปริมาณคดีที่ขึ้นสู่การพิจารณา (ค้างมา + รับใหม่)		ดำเนินคดีเสร็จไป		อยู่ระหว่างดำเนินการ	
	จำนวนคดี	ร้อยละ	จำนวนคดี	ร้อยละ	จำนวนคดี	ร้อยละ
ปี 2560	42,550	87.57	37,261	87.57	5,289	12.43
ปี 2561	39,306	88.62	34,832	88.62	4,474	11.38

จากสถิติของศาลเยาวชนและครอบครัว ปี พ.ศ. 2560 และ พ.ศ. 2561 พบว่า ปริมาณคดีที่ขึ้นสู่การพิจารณาในปี พ.ศ. 2561 ศาลสามารถพิจารณาคดีเสร็จไป โดยคิดเป็นร้อยละ 88.62 ของปริมาณคดีที่ขึ้นสู่การพิจารณาทั้งหมด และมีจำนวนคดีที่อยู่ระหว่างการดำเนินการไม่มากนัก เมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณคดีที่ขึ้นสู่การพิจารณา แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบจำนวนปริมาณคดีที่ขึ้นสู่การพิจารณาคดีที่ดำเนินเสร็จไป และคดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณา ประจำปี พ.ศ. 2560 - 2561

สถิติคดีอาญา(คดี 4 กลุ่ม) หน่วยงานทั่วประเทศ
ตั้งแต่วันที่ 01 มกราคม 2561 ถึง 31 ธันวาคม 2561

จำนวนคดีที่รับคำร้องทุกข์ 794710 คดี
จับกุมได้(2) 733940 คดี

ประเภทความผิด	(3) รับแจ้ง		(4) จำนวนจับกุม		(5) ฝ่าฝืนหาย		(6) ผลปฏิบัติ (%)	(7) อัตราความผิดต่อประชากรแสน	(8) รับแจ้ง		จับกุม	
	คดี	คน	คดี	คน	คดี	คน			คดี	คน	คดี	คน
1. ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ (ภพกรรม*)	17660	19000	15126	19000	77.51	85.65	29.42	3. ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต	172	153	158	88.95
1.1 ฆาตกรรม (คดีอุกฉกรรจ์)	1453	1483	1135	1483	73.45	78.11	2.42	3.12 สงเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2535	2	2	2	100.00
1.2 ทรัพย์สินอันมีค่าความตาย	406	493	367	493	86.43	90.39	0.68	3.13 พ.ร.บ.งาช้าง	223	209	233	93.72
1.3 พยายามฆ่า	2059	2140	1653	2140	74.31	80.28	3.43	3.14 พ.ร.บ.การขูดเงินและถดถิม	1989	1752	1908	88.08
1.4 ทรัพย์สินร่างกาย	10177	11559	8912	11559	78.66	87.57	16.95	3.15 พ.ร.บ.ศุลกากร	81	49	133	60.49
1.5 ฆาตกรรมทำร้าย	2157	2031	1837	2031	79.25	85.16	3.59	3.16 พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542	4180	4036	4617	96.56
1.6 อื่นๆ	1408	1294	1222	1294	74.92	86.79	2.35	3.17 พ.ร.บ.ห้ามแยกดอกเก็บเงินอัตรา				
2. ฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน (ภพกรรม)**	53682	45565	37238	45565	57.52	69.37	17.88	4. คดีความผิดที่รับเป็นผู้เสียหาย	481603		530990	
2.1 ปลอมทรัพย์สิน (คดีอุกฉกรรจ์)	75	171	59	171	78.20	78.67	0.12	4.1 ยานพาหนะ	358185		365660	
2.2 ชิงทรัพย์	530	554	443	554	76.17	83.58	0.88	4.1.1 ยานพาหนะ	7317		8567	
2.3 ทรัพย์สิน	912	899	778	899	69.88	85.31	1.52	4.1.1.1 ยานพาหนะ	246		174	
2.4 ทรัพย์สิน	26513	19150	19150	23463	54.66	72.23	-27.38	4.1.2 บ้านเช่า	77		16	
2.5 ทรัพย์สิน	164	225	120	225	70.00	73.17	0.27	4.1.3 อสังหาริมทรัพย์	12617		14097	
2.6 อสังหาริมทรัพย์	9610	5028	5028	6454	49.33	52.32	16.01	4.1.4 อสังหาริมทรัพย์	68946		740378	
2.7 ยานพาหนะ	7517	5669	4845	5669	57.51	64.45	12.52	4.1.5 เครื่องมือเครื่องใช้	105033		107626	
2.8 ทรัพย์สิน	2920	2377	2377	2665	73.58	81.40	4.86	4.1.6 เครื่องมือเครื่องใช้	163657		160741	
2.9 ทรัพย์สิน	246	218	218	268	84.18	88.62	0.41	4.1.7 ยานพาหนะ	292		261	
2.10 อสังหาริมทรัพย์	11	30	9	30	90.91	81.82	0.02	4.1.8 อื่นๆ	24231		23886	
2.11 ทรัพย์สิน	261	221	212	221	74.60	81.23	0.43	4.2 อาวุธปืนและวัตถุระเบิด	480		463	
2.12 อื่นๆ	4923	4946	3999	4946	67.90	81.23	8.20	4.2.1 อาวุธปืนสงคราม (ไม่รวมปืน)	18130		17872	
ฐานความผิดโจรกรรมรถยนต์	273	151	151	151	55.31	55.31	0.45	4.2.2 อาวุธปืนสงคราม (ไม่รวมปืน)	3139		3117	
ฐานความผิดโจรกรรมรถจักรยานยนต์	2011	1029	1029	1029	51.17	51.17	3.35	4.2.3 อาวุธปืนสงคราม (มีทะเบียน)	190		202	
ของหมายเลข 3 และ 4 จะคำนวณกับคดีที่ถือครองไว้ในทางประมวล								4.2.4 วัตถุระเบิด	2292		2322	
วันที่ 1-31 ก.ค. 58 หมายเลข คดีที่รับแจ้งและจับกุมได้ ในตารางข้าง								4.2.5 อื่นๆ	48214		94833	
								4.3 การพนัน	78		2533	
3. ฐานความผิดพิเศษ (รวบรวมข้อมูลเฉพาะ 3.1 - 3.17)								4.3.1 บ่อนการพนัน (เลิกการพนันตั้งแต่ 20 คนขึ้นไป)	7983		8103	
3.1 พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการค้ายาเสพติด	24128	15461	18354	15461	64.08	76.21	43.2	4.3.2 สถานกักขัง	17212		17171	
3.2 พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก	1402	1364	1370	1370	97.29	97.29	43.3	4.3.3 ทายลพดของ/ของปลอม	23941		67026	
3.3 พ.ร.บ. สิทธิบัตร	2771	1542	1759	1542	55.65	55.65	43.4	4.3.4 การพนันอื่น ๆ	116		110	
3.4 พ.ร.บ.สิทธิบัตร	16	9	11	9	56.25	56.25	4.4	4.4 ความผิดเกี่ยวกับโรคติดต่อ	16090		15568	
3.5 พ.ร.บ.คุ้มครองหมาแมว	2598	1904	1938	1904	73.29	73.29	4.5	4.5 ความผิดเกี่ยวกับ พ.ร.บ. คนขายเมือง	23605		23062	
3.6 พ.ร.บ.ควบคุมการกระทำผิดทางคอมพิวเตอร์	557	235	276	235	42.19	42.19	4.6	4.6 ความผิดเกี่ยวกับงานป้องกันและปราบปรามการหาประโยชน์	2273		2262	
3.7 ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ก่อมลพิษ(ไปอายุ ม.269/ก-269/7)	182	114	153	114	62.64	62.64	4.7	4.7 ความผิดเกี่ยวกับสถานบริการ	7889		7709	
3.8 พ.ร.บ.ป่าไม้	5740	1866	2954	1866	32.51	32.51	4.8	4.8 ความผิดเกี่ยวกับความปลอดภัย	3435		3403	
3.9 พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ	1638	302	455	302	18.44	18.44	4.8.1	4.8.1 พ.ร.บ. ความปลอดภัยที่แอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551	4454		4306	
3.10 พ.ร.บ.อุทยานแห่งชาติ	1171	874	1142	874	74.64	74.64	4.8.2	4.8.2 พ.ร.บ.สุรา พ.ศ.2493				
3.11 พ.ร.บ.สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า	1158	861	957	861	74.35	74.35	4.8.3	4.8.3 พ.ร.บ.สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562				

ที่มา : ระบบสารสนเทศสถิติตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

1. บัญชีความอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ส่งตัวมา สำนักงานอัยการทั่วประเทศ ประจำปี พ.ศ. 2561

ประเภทคดี	ค้างมา		รับใหม่		รวม		รวมเสร็จไปโดย				รวมเสร็จไป		ค้างไป			
	เรื่อง	คน	เรื่อง	คน	เรื่อง	คน	ห้องศาล		ไม่ห้อง		อย่างอื่น		เรื่อง	คน	เรื่อง	คน
							เรื่อง	คน	เรื่อง	คน	เรื่อง	คน				
1. ความผิดต่อทรัพย์สินทางทรัพย์สินฯ มาตรา 107-112	11	32	36	54	47	86	25	36	1	1	2	28	39	19	47	
2. ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐฯ มาตรา 113-129	24	94	61	172	85	266	24	66	1	1	42	67	187	18	79	
3. ความผิดต่อสันติภาพไม่ตรีกับต่างประเทศ มาตรา 130-135	-	-	2	5	2	5	-	-	-	-	2	2	5	-	-	
4. ความผิดต่อเจ้าพนักงาน มาตรา 136-146	165	272	1,107	1,276	1,272	1,548	1,011	1,148	49	72	71	1,131	1,340	141	208	
5. ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ มาตรา 147-166	158	616	231	562	389	1,178	142	348	8	47	129	279	708	110	470	
6. ความผิดต่อเจ้าพนักงานในการยุติธรรม มาตรา 167-199	122	191	618	770	740	961	550	663	52	105	24	626	808	114	153	
7. ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในกายุติธรรม มาตรา 200-205	11	18	4	4	15	22	5	5	1	1	6	12	19	3	3	
8. ความผิดเกี่ยวกับศานา มาตรา 206-208	1	1	17	19	18	20	16	17	-	-	2	3	18	20	-	
9. ความผิดฐานเป็นอัยหรือช้องใจ มาตรา 209-214	39	305	104	363	143	668	75	213	8	23	9	92	277	51	391	
10. ความผิดฐานก่อการจลาจล มาตรา 215-216	8	18	13	45	21	63	18	54	-	2	1	4	60	2	3	
11. ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ มาตรา 217-219	30	37	305	330	335	367	291	310	6	8	3	300	322	35	45	
12. ความผิดฐานกระทำให้เกิดเพลิงไหม้ มาตรา 220,225	27	30	181	225	208	255	169	202	2	2	3	174	207	34	48	
13. ความผิดฐานเกี่ยวกับการก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อประชาชน มาตรา 221,222,226-239	1	1	15	19	16	20	12	16	1	1	-	13	17	3	3	
14. ความผิดเกี่ยวกับเงินตรา มาตรา 240-249	5	7	114	134	119	141	83	96	-	-	-	83	97	36	44	
15. ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงและศรั มาตรา 250-263	6	8	60	63	66	71	59	60	2	4	5	66	71	-	-	
16. ความผิดเกี่ยวกับเอกสาร มาตรา 264-269	774	1,206	2,703	3,527	3,477	4,733	2,236	2,652	205	307	334	688	2,775	3,647	1,086	
17. ความผิดเกี่ยวกับการทำ มาตรา 270-275	22	27	133	139	155	166	124	128	4	9	8	136	146	19	20	
18. ความผิดฐานฉ้อโกงหรือทำซ้ำ มาตรา 276-277	262	309	2,963	3,214	3,225	3,523	2,867	3,102	31	33	83	101	2,981	3,236	287	
19. ความผิดเกี่ยวกับเพศ อื่น ๆ มาตรา 278-287	157	167	1,344	1,392	1,501	1,559	1,316	1,360	25	25	36	41	1,377	1,426	133	
20. ความผิดฐานฉ้อโกงโดยเจตนา มาตรา 288-289	274	418	1,739	2,242	2,013	2,660	1,616	2,021	97	140	59	93	1,772	2,254	406	
21. ความผิดฐานฉ้อโกงผู้อื่นโดยเจตนา มาตรา 288,289,80,81	538	803	3,069	3,959	3,607	4,762	2,872	3,640	101	135	102	165	3,075	3,940	822	
22. ความผิดฐานฉ้อโกงโดยไม่เจตนา มาตรา 290	50	77	296	426	346	503	286	398	7	18	6	12	299	428	75	
23. ความผิดฐานกระทำให้ผู้อื่นบาดเจ็บโดยประมาท มาตรา 291	665	770	7,000	7,583	7,665	8,353	6,871	7,328	82	107	83	162	7,036	7,597	756	
24. ความผิดต่อชีวิต อื่น ๆ มาตรา 292-294	2	3	68	108	70	111	63	101	-	-	1	3	64	104	7	
25. ความผิดต่อร่างกาย มาตรา 295-300	691	1,065	10,868	13,705	11,559	14,770	10,409	12,968	103	188	307	477	10,819	13,653	1,137	
26. ความผิดฐานทำให้ผู้อื่นบาดเจ็บหรือพิการ อื่น ๆ มาตรา 301-308	3	3	10	10	13	13	9	9	1	1	1	1	11	11	2	
27. ความผิดต่อเสรีภาพ มาตรา 309-321	144	250	926	1,116	1,070	1,366	866	988	37	56	35	56	938	1,100	266	
28. ความผิดฐานเปิดเผยความลับและขโมยสิ่งมีประมาท มาตรา 322-333	638	815	2,559	3,028	3,197	3,843	1,894	2,130	288	394	270	350	2,452	2,874	969	
29. ความผิดฐานลักทรัพย์ มาตรา 334-335	1,741	3,480	25,278	31,652	27,019	35,132	24,404	31,170	358	559	552	925	25,314	32,654	2,478	
30. ความผิดฐานฉ้อโกงทรัพย์ มาตรา 336	53	72	996	1,150	1,049	1,222	967	1,115	12	13	13	16	992	1,144	78	
31. ความผิดฐานฉ้อโกงทรัพย์ มาตรา 337	82	144	136	182	218	326	119	156	39	75	11	15	169	246	49	

ประเภทคดี	ค้ำinga		รับใหม่		รวม		รวมเสร็จไปโดย				รวมเสร็จไป		ค้างไป			
	เรื่อง	คน	เรื่อง	คน	เรื่อง	คน	ฟ้อง		ยกเว้น		เรื่อง	คน	เรื่อง	คน		
							เรื่อง	คน	เรื่อง	คน						
32. ความผิดฐานขโมยทรัพย์ มาตรา 338	-	-	25	27	25	27	19	19	-	-	1	2	20	21	5	6
33. ความผิดฐานฉ้อโกงทรัพย์ มาตรา 339	79	102	748	903	827	1,005	737	888	14	17	17	27	768	932	59	73
34. ความผิดฐานปล้นทรัพย์ มาตรา 340	50	119	291	479	341	598	259	438	8	29	23	38	290	505	51	93
35. ความผิดฐานฉ้อโกง มาตรา 341-348	1,541	2,755	6,162	8,713	7,703	11,468	4,896	6,630	225	350	884	1,405	6,005	8,385	1,698	3,083
36. ความผิดฐานโกงเจ้าหนี้ มาตรา 349-351	52	81	165	230	217	311	129	190	16	24	26	41	171	255	46	56
37. ความผิดฐานขโมยรถ มาตรา 352-356	1,153	2,015	5,739	6,924	6,892	8,939	4,750	5,822	172	234	1,043	1,418	5,965	7,474	927	1,465
38. ความผิดฐานรับของโจร มาตรา 357	72	105	253	340	325	445	237	311	24	36	17	30	278	377	47	68
39. ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ มาตรา 358-361	204	272	1,246	1,524	1,450	1,796	1,091	1,282	61	82	81	121	1,233	1,485	217	311
40. ความผิดฐานบุกรุก มาตรา 362-366	669	1,281	4,232	5,489	4,901	6,770	3,867	4,819	219	479	174	255	4,260	5,553	641	1,217
41. ความผิดหลง มาตรา 367-398	77	91	1,290	1,452	1,367	1,543	1,192	1,327	33	43	74	86	1,299	1,456	68	87
42. ประมวลกฎหมาย	12	24	36	62	48	86	26	39	1	7	2	3	29	49	19	37
43. พระราชบัญญัติศาลทหาร	137	228	1,302	1,574	1,439	1,802	1,199	1,336	13	18	54	75	1,266	1,429	173	373
44. พระราชบัญญัติสุรา	5	8	68	70	73	78	70	75	-	-	-	-	70	75	3	3
45. ความผิดเกี่ยวกับกฎหมายอาชญากรรมอื่น ๆ	6	10	57	74	63	84	37	39	1	1	9	13	47	53	16	31
46. พระราชบัญญัติยา	57	78	523	582	580	660	523	579	4	7	9	10	536	596	44	64
47. พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความอาชญากรรม, ความผิดฐานประกอบโรคศิลปะ	3	3	16	20	19	23	18	22	-	-	1	1	19	23	-	-
48. พระราชบัญญัติอาชญากรรม (ซึ่งออกโดยผู้จัดทำ)	699	768	19,536	20,039	20,235	20,807	19,305	19,728	115	139	140	170	19,560	20,037	675	770
49. พระราชบัญญัติอาชญากรรม (ซึ่งออกโดยผู้จัดทำ)	79	100	2,399	2,555	2,478	2,635	2,334	2,460	10	13	23	31	2,367	2,504	111	131
50. พระราชบัญญัติอาชญากรรม (การหมิ่นสถาบันกษัตริย์)	4	4	8,190	8,472	8,194	8,476	8,176	8,455	1	1	7	7	8,184	8,463	10	13
51. พระราชบัญญัติการพนัน (การพนันอื่น ๆ)	56	83	39,188	91,468	39,244	91,551	39,060	91,237	14	15	98	143	39,172	91,395	72	156
52. พระราชบัญญัติวีรกรรมราชการทหาร	33	33	5,927	5,984	5,960	6,017	5,855	5,912	49	49	13	13	5,917	5,974	43	43
53. พระราชบัญญัติบ้านไม้, บ้านเรือนแห่งชาติ, อุทยานแห่งชาติ	1,254	1,910	3,516	5,473	4,770	7,383	3,347	4,988	177	325	269	411	3,793	5,724	977	1,659
54. พระราชบัญญัติการประมง	80	146	749	1,853	829	1,999	446	952	7	31	340	939	793	1,922	36	77
55. พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง	160	177	17,466	17,919	17,626	18,096	17,292	17,721	34	43	163	173	17,489	17,937	137	159
56. พระราชบัญญัติอาชญากรรมที่ผิดโทษ	2,176	2,681	234,212	248,997	236,388	251,678	231,187	245,294	256	306	1,838	2,352	233,281	247,952	3,107	3,726
57. พระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ออกฤทธิ์และประเภท	44	69	3,969	4,396	4,013	4,465	3,889	4,311	5	5	64	67	3,958	4,383	55	82
58. พระราชบัญญัติไม้	4	13	5	9	9	22	7	14	-	-	1	6	8	20	1	2
59. พระราชบัญญัติปริมาณการค้าประเวณี	20	24	133	158	153	182	132	154	6	7	4	5	142	166	11	16
60. พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เงิน	922	1,423	3,799	4,753	4,721	6,176	3,160	3,889	68	82	684	913	3,912	4,884	809	1,292
61. พระราชบัญญัติโรงงาน	16	30	60	95	76	125	47	64	2	2	5	11	54	77	22	48
62. ความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ	8	8	39	40	47	48	38	39	2	2	1	1	41	42	6	6
63. ความผิดอื่น ๆ	2,877	4,470	165,731	171,681	168,608	176,151	162,690	167,166	630	1,051	2,170	2,939	165,490	171,156	3,118	4,995
รวมทั้งสิ้น	19,253	30,350	590,028	689,809	609,281	720,159	575,414	668,700	3,688	5,725	10,435	15,496	589,537	689,821	19,744	30,238

หมายเหตุ: ผู้จัดทำเป็นคดี 1,977 เรื่อง 2,562 คน
ข้อมูล ณ วันที่ 29 มีนาคม 2562

2. บัญชีความอาญาขึ้นฟ้องศาล สำนักงานอัยการทั่วประเทศ ประจำปี พ.ศ. 2561

ประเภทคดี	จำนวน		ฟ้องใหม่		รวม		รวมเสร็จไปโดย						รวมเสร็จไป		ค้างไป			
	คดี	คน	คดี	คน	คดี	คน	อัยการชนะ		อัยการแพ้		ถอนฟ้อง		อย่างอื่น		คดี	คน	คดี	คน
							เรื่อง	คน	เรื่อง	คน	เรื่อง	คน	เรื่อง	คน				
1. ความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ฯ มาตรา 107-112	42	76	25	36	67	112	26	35	7	12	-	10	23	43	70	24	42	
2. ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐฯ มาตรา 113-129	111	171	24	66	135	237	8	12	3	3	-	10	29	21	44	114	193	
3. ความผิดต่อสันติวิธีและสันติภาพระหว่างประเทศ มาตรา 130-135	12	22	-	-	12	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	22	
4. ความผิดต่อเจ้าพนักงานฯ มาตรา 136-146	761	1,069	1,011	1,148	1,772	2,217	1,048	1,214	15	17	1	51	70	1,115	1,302	657	915	
5. ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ มาตรา 147-166	828	1,497	142	348	970	1,845	209	389	18	37	-	22	59	249	485	721	1,360	
6. ความผิดต่อเจ้าพนักงานไม่การยุติธรรม มาตรา 167-199	667	1,656	550	663	1,217	2,319	643	734	15	17	-	27	39	685	790	532	1,529	
7. ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม มาตรา 200-205	19	27	5	5	24	32	6	6	-	-	-	-	-	6	6	18	26	
8. ความผิดเกี่ยวกับศานา มาตรา 206-208	14	14	16	17	30	31	19	20	-	-	-	-	-	19	20	11	11	
9. ความผิดฐานเป็นสื่อหรือสื่อมวลชน มาตรา 209-214	89	322	75	213	164	555	53	128	7	42	-	4	16	64	186	100	349	
10. ความผิดฐานก่อการจลาจล มาตรา 215-216	24	95	18	54	42	149	7	16	-	-	-	3	14	10	30	32	119	
11. ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ มาตรา 217-219	240	284	291	310	531	594	264	280	12	12	-	6	7	282	299	249	295	
12. ความผิดฐานกระทำความผิดเพลิงไหม้ มาตรา 220,225	215	269	169	202	384	471	163	183	4	5	-	4	6	171	194	213	277	
13. ความผิดฐานเกี่ยวข้องกับการก่อวินาศกรรมหรือก่อวินาศกรรมต่อประชาชน มาตรา 221,222,226-239	20	33	12	16	32	49	13	24	-	-	-	-	-	13	24	19	25	
14. ความผิดเกี่ยวกับเงินตรา มาตรา 240-249	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
15. ความผิดเกี่ยวกับกบฏหรือการกบฏ มาตรา 250-263	93	123	83	96	176	219	89	100	1	4	-	9	14	99	118	77	101	
16. ความผิดเกี่ยวกับกบฏหรือการกบฏ และกบฏ มาตรา 250-263	52	75	59	60	111	135	56	56	-	-	-	3	3	59	59	52	76	
17. ความผิดเกี่ยวกับกบฏหรือการกบฏ มาตรา 264-269	2,316	3,268	2,236	2,652	4,552	5,920	1,929	2,313	98	123	3	163	229	2,193	2,668	2,359	3,252	
18. ความผิดฐานข่มขืนหรือการข่มขืน มาตรา 276-277	167	188	124	128	291	316	157	160	3	3	-	5	5	165	168	126	148	
19. ความผิดฐานข่มขืนหรือการข่มขืน มาตรา 278-287	3,725	4,232	2,867	3,102	6,592	7,334	2,678	2,890	85	100	8	532	635	3,303	3,633	3,289	3,701	
20. ความผิดฐานข่มขืนหรือการข่มขืน มาตรา 288-289	1,552	1,718	1,316	1,360	2,868	3,078	1,304	1,364	33	35	8	126	140	1,471	1,547	1,397	1,531	
21. ความผิดฐานข่มขืนหรือการข่มขืน มาตรา 288,289,80,81	2,838	4,221	1,616	2,021	4,454	6,242	1,675	2,189	172	219	-	121	209	1,968	2,617	2,486	3,625	
22. ความผิดฐานข่มขืนหรือการข่มขืน มาตรา 290	6,308	8,395	2,872	3,640	9,180	12,035	3,114	3,883	283	350	2	314	474	3,713	4,710	5,467	7,325	
23. ความผิดฐานข่มขืนหรือการข่มขืน มาตรา 291	550	911	286	398	836	1,309	363	545	11	18	-	16	33	390	596	446	713	
24. ความผิดฐานข่มขืนหรือการข่มขืน มาตรา 292-294	4,411	5,006	6,871	7,328	11,282	12,334	6,757	7,177	39	51	2	284	304	7,082	7,534	4,200	4,800	
25. ความผิดฐานข่มขืนหรือการข่มขืน มาตรา 295-300	121	156	63	101	184	257	54	79	2	4	-	3	7	59	90	125	167	
26. ความผิดฐานข่มขืนหรือการข่มขืน มาตรา 301-308	5,490	7,890	10,409	12,968	15,899	20,858	9,963	12,248	109	186	5	749	1,101	10,826	13,541	5,073	7,317	
27. ความผิดฐานข่มขืนหรือการข่มขืน มาตรา 309-321	50	68	9	9	59	77	7	7	-	-	-	3	3	10	10	49	67	
28. ความผิดฐานข่มขืนหรือการข่มขืน มาตรา 322-333	1,468	1,763	866	988	2,334	2,751	922	1,060	20	25	-	242	274	1,184	1,359	1,150	1,392	
29. ความผิดฐานข่มขืนหรือการข่มขืน มาตรา 334-335	1,385	1,805	1,894	2,130	3,279	3,935	1,639	1,821	49	64	29	298	359	2,015	2,275	1,264	1,660	
30. ความผิดฐานข่มขืนหรือการข่มขืน มาตรา 336	14,642	24,561	24,404	31,170	39,046	55,731	23,728	28,148	595	732	2	1,563	2,476	25,888	31,358	13,158	24,373	
31. ความผิดฐานข่มขืนหรือการข่มขืน มาตรา 337	1,222	1,584	967	1,115	2,189	2,699	1,050	1,213	29	30	-	101	160	1,180	1,403	1,009	1,296	
	269	448	119	156	388	604	149	211	7	12	-	17	30	173	253	215	351	

ประเภทคดี	จำนวนคดี		ฟ้องใหม่		รวม		อัยการชนะ		อัยการแพ้		ถอนฟ้อง		อย่างอื่น		รวมเสร็จไป		ค้างไป	
	เรื่อง	คน	เรื่อง	คน	เรื่อง	คน	เรื่อง	คน	เรื่อง	คน	เรื่อง	คน	เรื่อง	คน	เรื่อง	คน	เรื่อง	คน
	32. ความผิดฐานฉ้อโกงทรัพย์สิน มาตรา 338	45	56	19	19	64	75	18	19	-	-	-	-	-	-	18	19	46
33. ความผิดฐานฉ้อโกงทรัพย์สิน มาตรา 339	1,726	2,095	737	888	2,463	2,983	926	1,071	40	45	-	-	68	86	1,034	1,202	1,429	1,781
34. ความผิดฐานฉ้อโกงทรัพย์สิน มาตรา 340	1,140	2,133	259	438	1,399	2,571	456	804	23	35	-	-	47	103	526	942	873	1,629
35. ความผิดฐานฉ้อโกง มาตรา 341-348	4,618	6,921	4,896	6,630	9,514	13,551	3,319	4,372	141	219	61	69	1,153	1,569	4,674	6,229	4,840	7,322
36. ความผิดฐานฉ้อโกงทรัพย์สิน มาตรา 349-351	166	203	129	190	295	393	129	177	3	4	1	1	46	54	179	236	116	157
37. ความผิดฐานฉ้อโกง มาตรา 352-356	4,515	5,394	4,750	5,822	9,265	11,216	3,539	4,356	74	96	57	63	1,392	1,601	5,062	6,116	4,203	5,100
38. ความผิดฐานฉ้อโกงทรัพย์สิน มาตรา 357	249	314	237	311	486	625	208	252	17	18	-	-	45	54	270	324	216	301
39. ความผิดฐานฉ้อโกงทรัพย์สิน มาตรา 358-361	654	968	1,091	1,282	1,745	2,250	1,009	1,163	15	29	16	18	165	250	1,205	1,460	540	790
40. ความผิดฐานฉ้อโกงทรัพย์สิน มาตรา 362-366	3,369	5,041	3,867	4,819	7,236	9,860	3,884	4,876	88	124	7	7	227	329	4,206	5,336	3,030	4,524
41. ความผิดฐานฉ้อโกง มาตรา 367-398	343	456	1,192	1,327	1,535	1,783	1,090	1,193	9	10	-	-	49	80	1,148	1,283	387	500
42. ประมวลรัษฎากร	46	80	26	39	72	119	31	48	-	-	-	-	1	4	32	52	40	67
43. พระราชบัญญัติศุลกากร	367	521	1,199	1,336	1,566	1,857	1,143	1,250	17	27	-	-	19	22	1,179	1,299	387	558
44. พระราชบัญญัติศุลกากร	38	40	70	75	108	115	84	85	-	-	-	-	8	8	92	93	16	22
45. ความผิดเกี่ยวกับกฎหมายการชื้อการอื่น ๆ	34	41	37	39	71	80	32	33	-	-	-	-	1	2	33	35	38	45
46. พระราชบัญญัติยา	333	420	523	579	856	999	543	613	5	9	-	-	23	30	571	652	285	347
47. พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความอาชญากรรม, ความผิดฐานประกอบโรคจิตศิลปะ	85	91	18	22	103	113	29	31	1	1	-	-	-	-	30	32	73	81
48. พระราชบัญญัติอาชญากรรม (ที่ออกโดยยุติก่อนแก้ไข)	6,839	7,381	19,305	19,728	26,144	27,109	19,348	19,781	92	107	-	-	708	781	20,148	20,669	5,996	6,440
49. พระราชบัญญัติอาชญากรรม (ที่ออกโดยยุติก่อนแก้ไข)	1,192	1,454	2,334	2,460	3,526	3,914	2,151	2,241	14	16	-	-	177	212	2,342	2,469	1,184	1,445
50. พระราชบัญญัติการพนัน (การพนันและลากันรวม)	265	282	8,176	8,455	8,441	8,737	8,137	8,410	-	-	-	-	22	26	8,159	8,436	282	301
51. พระราชบัญญัติการพนัน (การพนันอื่น ๆ)	814	2,535	39,060	91,237	39,874	93,772	38,723	90,446	1	2	-	-	124	264	38,848	90,712	1,026	3,060
52. พระราชบัญญัติรับราชการทหาร	388	423	5,855	5,912	6,243	6,335	5,849	5,906	1	1	-	-	21	21	5,871	5,928	372	407
53. พระราชบัญญัติป่าไม้, ป่าสงวนแห่งชาติ, อุทยานแห่งชาติ	2,483	4,583	3,347	4,988	5,830	9,571	3,315	5,021	132	177	1	1	111	147	3,559	5,346	2,271	4,225
54. พระราชบัญญัติการประมง	190	488	446	952	636	1,440	426	913	5	10	-	-	9	16	440	939	196	501
55. พระราชบัญญัติคมนาคมขนส่ง	3,154	3,476	17,232	17,721	20,446	21,197	17,488	17,911	20	20	2	2	145	167	17,655	18,100	2,791	3,097
56. พระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม	45,866	56,941	231,187	245,294	277,053	302,235	223,475	236,394	927	1,165	17	25	7,321	8,582	231,740	246,166	45,313	56,069
57. พระราชบัญญัติที่ออกโดยจัดตั้งและประสาธา	545	622	3,889	4,311	4,434	4,933	3,854	4,163	8	9	-	-	83	86	3,945	4,258	489	675
58. พระราชบัญญัติแร่	17	21	7	14	24	35	9	14	-	-	-	-	1	2	10	16	14	19
59. พระราชบัญญัติปริมาณการค้าประณี	212	275	132	194	344	429	98	121	2	3	-	-	14	16	114	140	230	289
60. พระราชบัญญัติว่าด้วยอำนาจนิติบัญญัติและการใช้	4,546	5,810	3,160	3,889	7,706	9,699	1,857	2,318	27	34	28	33	1,362	1,622	3,294	4,007	4,412	5,692
61. พระราชบัญญัติใช้แรงงาน	39	85	47	64	86	149	42	60	-	-	-	-	3	3	45	63	41	86
62. ความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ	84	94	38	39	122	133	33	40	-	-	-	-	1	1	34	41	88	92
63. ความผิดอื่น ๆ	14,626	17,719	162,690	167,166	177,316	184,885	158,238	161,782	266	386	16	37	2,114	2,467	160,634	164,672	16,682	20,213
รวมทั้งสิ้น	148,689	198,910	575,414	668,700	724,103	867,610	557,576	644,369	3,545	4,648	266	320	20,166	25,324	581,553	674,661	142,550	192,949

ข้อมูล ณ วันที่ 29 มีนาคม 2562

WHITE PAPER
ON CRIME &
JUSTICE **2018**

: www.oja.go.th

: www.facebook.com/weareoja